

ความสัมพันธ์ระหว่างความน่าเชื่อถือของงบการเงิน ทัศนคติต่อความเสี่ยง พฤติกรรมการค้นหาข้อมูล
ทางการเงินและต้นทุนการกู้ยืม

นายจตุรวิทย์ เขียวชะอุ่ม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี

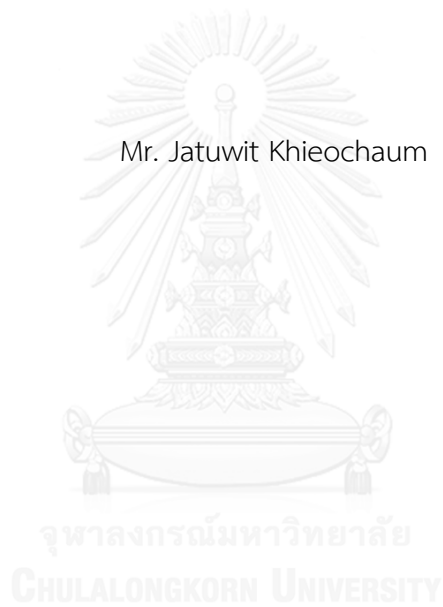
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS AMONG FINANCIAL STATEMENTS' RELIABILITY, RISK ATTITUDE,
FINANCIAL DATA SEARCH BEHAVIOR AND COST OF DEBT

Mr. Jatuwit Khieochaum



A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Accountancy
Department of Accountancy
Faculty of Commerce and Accountancy
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างความน่าเชื่อถือของงบการเงิน ทัศนคติต่อความเสี่ยง พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลทางการเงินและต้นทุนการกู้ยืม
โดย	นายจตุรวิทย์ เขียวชะอุ่ม
สาขาวิชา	การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ต้นละม้าย

คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีบัณฑิต

..... คณบดีคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี
(รองศาสตราจารย์ ดร.พสุ เดชะรินทร์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญนิภัทธี นิธิโรจน์ธนะ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ต้นละม้าย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชพงศ์ ตั้งมณี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุฑาทิพ อัสสะบำรุงรัตน์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพรรณ เรืองผกา)

จตุรวิทย์ เขียวชะอุ่ม : ความสัมพันธ์ระหว่างความน่าเชื่อถือของงบการเงิน ทศนคติต่อความเสี่ยง พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลทางการเงินและต้นทุนการกู้ยืม (RELATIONSHIPS AMONG FINANCIAL STATEMENTS' RELIABILITY, RISK ATTITUDE, FINANCIAL DATA SEARCH BEHAVIOR AND COST OF DEBT) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. ดร.อุทัย ตันละมัย, 149 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลทางการเงินของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ โดยเป็นการวิจัยเชิงทดลองด้วยแผนทดลองแบบ 3x3 สปลิทพล็อต (Split Plot Design) - ระหว่างหน่วยทดลอง โดยปัจจัยหลัก คือ ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ 3 ระดับ ได้แก่ รักหรือชอบความเสี่ยง เป็นกลางต่อความเสี่ยง และรังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง ปัจจัยรอง คือ ประเภทของรายงานผู้สอบบัญชี 3 ประเภท ได้แก่ ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูล และเหตุการณ์ และความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ส่วนการศึกษาพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลแบ่งเป็น 2 มิติ ได้แก่ ลำดับข้อมูลที่ค้นหาและความเร็วในการค้นหาข้อมูล หน่วยทดลองจำนวน 75 คน เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่ปฏิบัติงานในการอนุมัติสินเชื่อให้กับธุรกิจขนาดกลางในธนาคารพาณิชย์ไทยจำนวน 3 แห่ง แต่เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่เป็นกลุ่มที่รักหรือชอบความเสี่ยงเพียง 2 คน จึงปรับเป็นรูปแบบการทดลอง 2x3 สปลิทพล็อต จากหน่วยทดลองทั้งสิ้น 73 คน ผลการศึกษาไม่พบความแตกต่างของต้นทุนการกู้ยืมระหว่างประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 3 ประเภท แต่เมื่อแบ่งประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใหม่เป็น 2 กลุ่ม ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแบบ “ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข” ได้ให้อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มในอัตราที่ต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับรายงานแบบอื่น นั่นคือ แบบ “ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์” กับ “ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข” ผลวิจัยแนะนำเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่ออาจมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องว่าความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์เป็นความเห็นไม่ปกติเช่นเดียวกับความเห็นอย่างมีเงื่อนไข นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงมีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ โดยกลุ่มตัวอย่างที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยงมีการตัดสินใจกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มในอัตราที่สูงกว่ากลุ่มที่เป็นกลางต่อความเสี่ยง แต่จากการวิเคราะห์ไม่พบผลกระทบร่วมของ 2 ปัจจัยแต่อย่างใด ในส่วนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล ได้ตัดหน่วยทดลองที่มีค่าผิดปกติออก 2 คน คงเหลือหน่วยทดลองในการวิเคราะห์ จำนวน 70 คน ผลการศึกษาพบเพียง “จำนวนครั้งของการพิจารณา” ในมิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหาเท่านั้นที่มีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ส่วนผลกระทบทางอ้อมของความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ) ผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล พบว่ามีผลกระทบทางอ้อมต่อการตัดสินใจผ่านตัวแปร “จำนวนครั้งของการพิจารณา” ในขณะที่การวิเคราะห์ผลกระทบทางอ้อมของทัศนคติต่อความเสี่ยงผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล ไม่พบว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงมีผลกระทบทางอ้อมต่อการตัดสินใจแต่อย่างใด การศึกษานี้เป็นงานแรกของประเทศไทยที่ศึกษาถึงพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ผู้มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ อีกทั้งยังเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการเงินหลักที่สำคัญด้วย

ภาควิชา การบัญชี

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การบัญชี

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5283151326 : MAJOR ACCOUNTANCY

KEYWORDS: COST OF DEBT / FINANCIAL DATA SEARCH BEHAVIOR / RISK ATTITUDE / AUDITOR'S REPORT / FINANCIAL STATEMENTS' RELIABILITY

JATUWIT KHIEOCHAUM: RELATIONSHIPS AMONG FINANCIAL STATEMENTS' RELIABILITY, RISK ATTITUDE, FINANCIAL DATA SEARCH BEHAVIOR AND COST OF DEBT. ADVISOR: PROF. UTHAI TANLAMAI, Ph.D., 149 pp.

This research aims to study whether financial statements' reliability and the risk attitude of credit officers effect the decision on cost of debt via financial data search behavior. This study employs a 3x3 split plot design - between-subjects experiment. The main plot factor is three- level of the risk attitude; including risk lover, risk neutral and risk averse. The sub plot factor is three- type of the auditor's report; including unqualified, emphasis and qualified auditor opinion. Data search behavior is examined in two dimensions, the order and the speed of search. The participants are 75 credit officers in three Thai commercial banks who deal with the medium enterprises lending process. However, only 2 risk lovers were found, thus, they were excluded. Further analyses are based on 73 participants with a 2x3 split plot experimental design. The results show no significant difference in the cost of debt granted among three types of auditor's report. However, when auditors' reports are reclassified into two groups according to the credit officers' understanding, the interest premium granted from *unqualified audit opinion* is significantly lower than *other audit opinions* - emphasis and qualified. The results suggest a misunderstanding on the part of credit officers that *unqualified with emphasis matter opinion* are equivalent to *qualified opinion*. In addition, the results indicate that risk attitude influences the credit officers' decision on cost of debt of the loan; risk-averse credit officers granted significantly higher interest premium than risk-neutral credit officers. However, no combine effect was found between risk attitude and type of auditors' report on cost of debt. With respect to financial data search behavior, the two outliers are eliminated, thus further analyses are based on 70 participants. The results show a direct effect of only the *number of search* (in the order of search dimension) on credit officers' decisions. This study also finds indirect effects of financial statements' reliability based on the credit officers' understanding mediated by the *number of search* on cost of loan decisions. Surprisingly, no indirrect effect is found from the risk attitude of credit officers as mediated by the *number of search* on decisions. This is the first study in Thailand that examines the information search behavior of credit officers who can play a significant role in Thai economy and are important group of financial statement users.

Department: Accountancy

Student's Signature

Field of Study: Accountancy

Advisor's Signature

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายท่าน ซึ่งไม่อาจจะนำมากล่าวได้ทั้งหมด ซึ่งผู้มีพระคุณท่านแรกและผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงคือ ศ.ดร.อุทัย ตันละมัย อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ รวมทั้งให้กำลังใจด้วยความเมตตา ตั้งแต่เริ่มทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ ตลอดจนประธาน และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาถือเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์และได้สละเวลามาดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์นี้ ทั้งได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยแนะแนวทางจนวิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณพี่สายฝน พี่โอ พี่อุ๊ต พี่ก และแอ้ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการทดลองสำหรับงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารของธนาคารพาณิชย์ที่อนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยได้ใช้สถานที่และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อทุกท่านที่เสียสละเวลาเข้าร่วมการทดลองไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่ได้ให้โอกาสและทุนการศึกษาในการศึกษาต่อในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครูและอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย บิดาผู้ล่วงลับ มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนๆ และคณาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1.1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	2
1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3. คำถามงานวิจัย	4
1.4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.5. ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.6. คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	5
1.7. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	7
บทที่ 2	8
ปริทัศน์วรรณกรรม.....	8
2.1 บทนำ.....	8
2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.3 การอนุมัติสินเชื่อของสถาบันการเงิน	9
2.4 รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและความน่าเชื่อถือของงบการเงิน	13
2.5 ทศนคติต่อความเสี่ยง	19

2.6 การแสวงหาข้อมูล การค้นหาข้อมูลและการสืบค้นสารสนเทศ	21
บทที่ 3	25
การพัฒนาสมมติฐานของการวิจัย	25
3.1 บทนำ	25
3.2 ความน่าเชื่อถือของงบการเงินกับต้นทุนการกู้ยืม	26
3.3 ทศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหนี้ที่วิเคราะห์สินเชื่อกับต้นทุนการกู้ยืม	28
3.4 พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์กับต้นทุนการกู้ยืม	29
3.5 ความน่าเชื่อถือของงบการเงินและพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์กับต้นทุนการกู้ยืม	30
3.6 ทศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหนี้ที่วิเคราะห์สินเชื่อและพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์กับต้นทุนการกู้ยืม	31
3.6 บทสรุป	32
บทที่ 4	33
ระเบียบวิธีวิจัย	33
4.1 บทนำ	33
4.2 การศึกษาขั้นต้น	33
4.3 การออกแบบการทดลอง	36
ตัวแปรอิสระ	36
ตัวแปรตาม	38
4.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
แบบทดสอบในการประเมินทศนคติต่อความเสี่ยงเกณฑ์ที่จะใช้ในการแบ่งระดับความเสี่ยง	39
รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงินของบริษัทกรณีศึกษา	45
ข้อมูลของบริษัทกรณีศึกษาและแบบจำลองคะแนนสินเชื่อ	48

โปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะ.....	52
4.4 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง	52
เครือข่ายส่วนบุคคล.....	53
อุปกรณ์สำหรับการทดลอง	53
ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง	54
ค่าเสียเวลาและผลตอบแทน.....	57
4.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย	58
4.6 บทสรุป.....	58
บทที่ 5	59
ผลการศึกษาวิจัย.....	59
5.1 บทนำ.....	59
5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
5.3 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	60
5.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล – ส่วนที่ 1.....	60
5.4.1 ผลกระทบของระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อ การตัดสินใจ.....	62
5.4.2 ผลกระทบของระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ วิเคราะห์สินเชื่อ) และทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจ.....	65
5.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล – ส่วนที่ 2.....	68
5.6 บทสรุป.....	75
บทที่ 6	77
สรุปและข้อเสนอแนะ	77
6.1 บทนำ.....	77
6.2 สรุปผลการวิจัย.....	77

6.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะงานวิจัย.....	81
6.4 ทิศทางการวิจัยในอนาคต	82
รายการอ้างอิง	84
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก	90
ภาคผนวก ข	93
ภาคผนวก ค	94
ภาคผนวก ง.....	95
ภาคผนวก จ	97
ภาคผนวก ฉ	98
ภาคผนวก ช	99
ภาคผนวก ซ	100
ภาคผนวก ฌ	141
ภาคผนวก ญ	143
ภาคผนวก ณ	144
ภาคผนวก น	145
ภาคผนวก ด	146
ภาคผนวก ต.....	147
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	149

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ลักษณะวิสาหกิจ จำนวนการจ้างงานและจำนวนสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	6
ตารางที่ 2 ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีตามลักษณะของเหตุการณ์และการแผ่กระจายของผลกระทบ	17
ตารางที่ 3 กลุ่มการทดลองเก้ากลุ่ม (3X3)	36
ตารางที่ 4 คำถามที่มีผลคำตอบว่า “เหมาะสมที่จะถามจากคนไทย” สูงกว่าร้อยละ 60	41
ตารางที่ 5 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของคะแนนความเสี่ยงจากแบบทดสอบวัดเพื่อทัศนคติต่อความเสี่ยงของ 30 คำถาม.....	42
ตารางที่ 6 เมตริกซ์องค์ประกอบหลังการหมุน.....	43
ตารางที่ 7 คำถามจากแบบสอบถามความเสี่ยงภายหลังการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	44
ตารางที่ 8 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของคะแนนความเสี่ยงจากจากแบบทดสอบของ 13 คำถาม (ภายหลังการวิเคราะห์องค์ประกอบ).....	44
ตารางที่ 9 อัตราส่วนทางการเงินแยกตามห้าประเภท.....	50
ตารางที่ 10 ค่าที่คำนวณได้และคะแนนสินเชื่อของ 5 อัตราส่วน	51
ตารางที่ 11 ตัวอย่างลำดับการสุ่มรูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยโปรแกรมประยุกต์	55
ตารางที่ 12 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของหน่วยทดลอง (n = 73)	61
ตารางที่ 13 ผลกระทบของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจ	62
ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม	63
ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบพหุคูณของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	64
ตารางที่ 16 ผลกระทบของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชี (ปรับใหม่) และทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจ	66
ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มด้วย	67

ตารางที่ 18 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูล (n = 70)..... 70

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างของพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล 71



สารบัญญภาพ

หน้า

รูปภาพที่ 1 การค้นหาแบบลึกก่อน	23
รูปภาพที่ 2 การค้นหาแบบกว้างก่อน	24
รูปภาพที่ 3 Berrypicking Model.....	24
รูปภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัยโดยรวม	25
รูปภาพที่ 5 สมมติฐานที่ 1	27
รูปภาพที่ 6 สมมติฐานที่ 2	29
รูปภาพที่ 7 สมมติฐานที่ 3	30
รูปภาพที่ 8 สมมติฐานที่ 4	31
รูปภาพที่ 9 สมมติฐานที่ 5	32
รูปภาพที่ 10 รูปจำลองเครือข่ายส่วนบุคคล	53
รูปภาพที่ 11 ขั้นตอนการดำเนินการทดลองโดยสรุป.....	57
รูปภาพที่ 12 ผลกระทบทางตรงของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและทัศนคติต่อ ความเสี่ยง	63
รูปภาพที่ 13 ผลกระทบทางตรงของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ปรับใหม่) และ ทัศนคติต่อความเสี่ยง	67
รูปภาพที่ 14 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างของสมมติฐานที่ 4	74
รูปภาพที่ 15 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างของสมมติฐานที่ 5	75
รูปภาพที่ 16 ผลกระทบของความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อต้นทุน การกู้ยืม	80

บทที่ 1

บทนำ

งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ใช้งบการเงิน มุ่งเน้นที่จะศึกษาผู้ใช้งบการเงิน 2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มผู้ลงทุนและกลุ่มผู้ให้กู้ยืม และจากการที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยจำเป็นต้องพึ่งพิงธนาคารพาณิชย์ในการให้กู้ยืมทางอ้อมแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises) เนื่องจากไม่สามารถเข้าการกู้ยืมทางตรงได้เช่นเดียวกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ ธนาคารพาณิชย์รวมถึงเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อซึ่งเป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ จึงเป็นผู้ใช้งบการเงินภายนอกที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจำเป็นต้องใช้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและความสามารถในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยก่อนการตัดสินใจในการอนุมัติสินเชื่อ โดยเฉพาะ การอนุมัติสินเชื่อให้กับวิสาหกิจหรือกิจการขนาดกลาง ที่แหล่งข้อมูลทางการเงินจำกัดอยู่เฉพาะใน งบการเงินเป็นหลัก ดังนั้นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับงบการเงิน รวมถึงต้องเข้าใจในข้อมูลที่ผู้สอบบัญชีสื่อสารไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในฐานะผู้เชี่ยวชาญต่อระดับความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของงบการเงินที่ตนตรวจสอบ เพื่อที่จะได้รับประโยชน์จากรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดังกล่าว (สมพงษ์ พรอุปกัมภ์ และ ธัญลักษณ์ วิจิตรสารวงศ์, 2557) เนื่องจากระดับความน่าเชื่อถือที่แตกต่างกันย่อมส่งผลทำให้พฤติกรรมในการรวบรวมและค้นหาข้อมูลมีความแตกต่างกันไป (Bamber & Stratton, 1997; Lin Tang & Xiao, 2003; Miller Reed & Strawser, 1993) นอกจากนี้ในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับผลตอบแทนที่ธนาคารผู้อนุมัติสินเชื่อจะได้รับ กับความเสี่ยงที่บริษัทผู้ขอสินเชื่อจะผิดนัดชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อซึ่งมีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูล พิจารณา วิเคราะห์ และตัดสินใจบนพื้นฐานที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับธนาคารพาณิชย์ที่ตนปฏิบัติงาน อยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจบนความไม่แน่นอน ทักษะคิดต่อ ความเสี่ยงซึ่งเป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคลจึงน่าจะส่งผลต่อคุณภาพของการใช้วิจารณ์ญาณและการตัดสินใจเช่นกัน

งานวิจัยนี้จึงให้ความสนใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ เมื่อระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงินที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อรับรู้ผ่านรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและทักษะคิดต่อความเสี่ยงเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีความแตกต่างกัน

รายละเอียดเนื้อหาของบทที่ 1 จะประกอบด้วยที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามงานวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้

ในงานวิจัย และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย โดยในแต่ละหัวข้อจะนำเสนอเรียงตามลำดับต่อไป

1.1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเฉพาะบุคคลของผู้ใช้ทางการเงินเป็นเรื่องสำคัญ (Maines, 1995; Schipper, 1991) และเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ทำให้ข้อสรุปมีความสมบูรณ์มากขึ้น (Hirst Koonce & Simko, 1995) ถึงแม้ว่าผู้ใช้งบการเงินจะมีอยู่หลากหลายกลุ่ม แต่พบว่างานวิจัยเกี่ยวกับผู้ใช้งบการเงินส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นศึกษาพฤติกรรมของสองกลุ่มหลัก คือ

1. ผู้ลงทุน ทั้งผู้ลงทุนในปัจจุบันและผู้ที่มีโอกาสตัดสินใจลงทุนในอนาคต รวมถึงที่ปรึกษาการลงทุนและนักวิเคราะห์หลักทรัพย์
2. ผู้ให้กู้ยืม ซึ่งได้แก่ ธนาคารหรือสถาบันการเงิน รวมถึงเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ให้กู้ยืม

จากการที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็น Bank-based Economy คือ เป็นระบบที่พึ่งพิงสถาบันการเงินโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์จึงเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญที่สุดของภาคธุรกิจ ดังนั้นธนาคารพาณิชย์จึงน่าจะเป็นผู้ใช้งบการเงินภายนอกที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย

ในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อให้แก่ภาคธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องใช้ข้อมูลต่างๆ ของบริษัทผู้ขอสินเชื่อประกอบการพิจารณาการอนุมัติสินเชื่อ โดยข้อมูลดังกล่าวจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและความสามารถในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยก่อนการตัดสินใจให้กู้ยืมและภายหลังการให้กู้ยืมแล้ว สำหรับเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อซึ่งเป็นผู้ที่ตัดสินใจขั้นต้นหรือเสนอคำแนะนำต่อธนาคารว่าการขอสินเชื่อควรได้รับการอนุมัติหรือไม่และอัตราดอกเบี้ยสำหรับการให้สินเชื่อควรเป็นเท่าไรในแต่ละกรณีของการกู้ยืม เพื่อให้แน่ใจว่าธนาคารจะได้ประโยชน์สูงสุด นั่นคือได้รับคืนเงินต้นและผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยที่เหมาะสมกับความเสี่ยง รวมทั้งยังคงความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ขอสินเชื่อต่อไปในอนาคต ดังนั้นธนาคารส่วนใหญ่ จะมีขั้นตอนการปฏิบัติตามมาตรฐาน (Standard Operating Procedures: SOP) เพื่อให้แน่ใจว่านักวิเคราะห์ได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาประเมินก่อนตัดสินใจหรือเสนอคำแนะนำ ในส่วนของข้อมูลด้านการเงินอย่างเป็นทางการที่จะต้องนำมาประกอบการวิเคราะห์ คืองบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบและรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าว แต่พฤติกรรมเฉพาะของผู้ใช้ทางการเงินหรือในที่นี้คือเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีความแตกต่างกันอาจจะมีรูปแบบในการนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เหมือนกันหรือแตกต่างกัน และการใช้รูปแบบที่แตกต่างจึงน่าที่จะมีผลต่อการตัดสินใจหรือการเสนอคำแนะนำ

งบการเงินที่จัดทำขึ้นโดยบริษัทผู้ขอสินเชื่อจะต้องได้รับการตรวจสอบเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ที่กำหนดให้งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต การกำหนดให้งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบนั้น เพื่อเป็นการลดความไม่สมมาตรของข้อมูล (Information Asymmetry) จากปัญหาทฤษฎีตัวการ – ตัวแทน (Agency Theory) และเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของงบการเงินดังกล่าว รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจึงเสมือนเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความเห็นของผู้สอบบัญชี ในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชื่อถือของงบการเงินที่ตนตรวจสอบให้กับผู้ใช้งบการเงินที่ต้องการใช้งบการเงินดังกล่าว และผู้ใช้งบการเงินจะได้รับประโยชน์จากรายงานของผู้สอบบัญชีหากผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจในข้อมูลที่ผู้สอบบัญชีสื่อสาร (สมพงษ์ พรอุปกัมภ์ และ ธัญลักษณ์ วิจิตรสารวงศ์, 2557)

งานวิจัยเกี่ยวกับการผลงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในงบการเงินที่ผ่านมาพบว่า เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อใช้รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นเครื่องมือในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของงบการเงิน เพื่อประกอบการพิจารณาความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจทั้งในเรื่องการอนุมัติสินเชื่อและการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่จะใช้คิดกับบริษัทผู้ขอสินเชื่อในกรณีที่สินเชื่อได้รับการอนุมัติ (เช่น Bamber and Stratton (1997); Bessell Anandarajan and Umar (2003); Estes and Reimer (1977); Lin et al. (2003); Miller et al. (1993) เป็นต้น)

นอกจากความน่าเชื่อถือของงบการเงินที่ได้จากการสื่อสารของผู้สอบบัญชี ผ่านรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอันเป็นปัจจัยภายนอกแล้ว ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อยังมีผลต่อการตัดสินใจในขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อเช่นกัน ในการศึกษาทางด้านการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจ (Judgment and Decision-making: JDM) บุคคลมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน เช่น ความสามารถและแรงจูงใจ และยังพบว่าบุคคลมีความแตกต่างกันในด้านทัศนคติต่อความเสี่ยงอีกด้วย ทัศนคติต่อความเสี่ยงนี้ส่งผลต่อคุณภาพของการใช้วิจารณญาณและการตัดสินใจ (Bonner, 2007) โดยที่การตัดสินใจที่ต่างกันเกิดมาจากพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลหรือเส้นทางการค้นหาข้อมูลที่ต่างกัน เช่น จำนวนข้อมูลที่ค้นหา (Depth of search) ที่ต่างกัน (Knechel & Messier, 1990) และเนื้อหาของข้อมูลที่ค้นหา (Content of search) ที่ต่างกัน (Biggs & Mock, 1983) ซึ่งทำให้การตัดสินใจของบุคคลมีความแตกต่างกัน จึงเป็นไปได้ว่าถ้าให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ 2 คนที่มีทัศนคติต่อความเสี่ยงและพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลที่ต่างกันวิเคราะห์และตัดสินใจในการอนุมัติสินเชื่อให้บริษัทผู้ขอสินเชื่อรายเดียวกัน ผลของการวิเคราะห์หรือการตัดสินใจอาจแตกต่างกัน

1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการอธิบายถึงความสัมพันธ์ของความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีต่อต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ ผ่านพฤติกรรมการณ์ค้นหาข้อมูลทางการเงินเพื่อการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยแยกศึกษาเป็น 2 ส่วน

ในส่วนแรกผู้วิจัยจะทดสอบโดยใช้ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ผู้สอบบัญชีมักจะเสนอทั้ง 3 รูปแบบ (ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ และความเห็นอย่างมีเงื่อนไข) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของความน่าเชื่อถือของงบการเงิน และศึกษาทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อทั้ง 3 ประเภท (รักหรือชอบ ความเสี่ยง เป็นกลางต่อความเสี่ยง และรังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง) ที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้แก่บริษัทผู้ขอสินเชื่อ

ในส่วนต่อจากนั้น ผู้วิจัยจะศึกษาถึงผลกระทบของพฤติกรรมของการค้นหาข้อมูลทั้งกรณีเป็นผลกระทบทางตรงและกรณีที่เป็นตัวแปรส่งผ่านของความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้แก่บริษัทผู้ขอสินเชื่อ

1.3. คำถามงานวิจัย

ความน่าเชื่อถือที่แตกต่างกันของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่แตกต่างกันของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจะทำให้พฤติกรรมการณ์หาข้อมูลมีความแตกต่างกันอย่างไรในการพิจารณาต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ

1.4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

- งานวิจัยนี้มุ่งเน้นที่จะอธิบายถึงพฤติกรรมการณ์ค้นหาข้อมูลของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมาอธิบายถึงเฉพาะความสัมพันธ์ของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อผลการตัดสินใจเท่านั้น
- งานวิจัยนี้เพิ่มเติมการศึกษาประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ เนื่องเป็นประเด็นที่ยังไม่มีความชัดเจน (Grey Area) ในงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานกำกับ

และควบคุม เช่น สภาวิชาชีพบัญชี ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น ได้ตระหนักถึงความรู้และความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ให้กู้ยืม และเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการเงินที่สำคัญกลุ่มหนึ่งในประเทศไทย

- งานวิจัยนี้ได้เพิ่มตัวแปร “ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ” ที่มีต่อการตัดสินใจในขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อ เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมาสันนิษฐานว่าคนโดยทั่วไปเป็นผู้ที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยงเหมือนกัน หรือไม่ได้ให้ความสนใจกับทัศนคติต่อความเสี่ยงเลย ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า การนำทัศนคติต่อความเสี่ยงมาร่วมในการวิเคราะห์จะทำให้สามารถอธิบายผลกระทบต่อต้นทุนการกู้ยืมได้ดีขึ้น

1.4.2 ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ

- ผลจากการวิจัยนี้จะทำให้ทราบถึงความแตกต่างของพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในงบการเงิน ความรู้ความเข้าใจและการใช้ประโยชน์ของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีทัศนคติต่อความเสี่ยงแตกต่างกัน เพื่อประโยชน์ต่อสถาบันการเงินในการนำผลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อได้อีกด้วย

1.5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะศึกษาความน่าเชื่อถือของงบการเงินที่ผู้ใช้บริการเงินรับรู้ผ่านรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่เป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ในบริบทของการอนุมัติสินเชื่อให้กับวิสาหกิจขนาดกลางโดยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยเท่านั้น

ทั้งนี้ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เช่น สภาพการณ์การแข่งขันในการอนุมัติสินเชื่อของธุรกิจธนาคาร สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ กฎระเบียบในการประเมินผลการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น ไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษา

1.6. คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ต้นทุนการกู้ยืม หมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่เกิดจากการกู้ยืมของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งถูกกำหนดโดยธนาคารผู้ให้กู้ยืม

อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม หมายถึง ส่วนชดเชยความเสี่ยง (Risk Premium) ที่ธนาคารจะบวกเพิ่มจากอัตราดอกเบี้ยสำหรับลูกค้าชั้นดี (Prime Rate) ในกรณีที่บริษัทผู้ขอสินเชื่อมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

แบบจำลองคะแนนสินเชื่อ หมายถึง เครื่องมือทางสถิติที่ถูกพัฒนาขึ้นมา เพื่อใช้ในการประเมินความเสี่ยงของผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งช่วยให้กระบวนการอนุมัติสินเชื่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากการกำหนดรูปแบบ วิธีการ และเกณฑ์การตัดสินใจล่วงหน้า

อัตราส่วนทางการเงิน หมายถึง การเปรียบเทียบโดยการนำรายการที่ปรากฏในงบการเงิน ณ วันใดวันหนึ่ง หรือ สำหรับช่วงระยะเวลาหนึ่งมาสัมพันธ์กันในรูปแบบสัดส่วนหรืออัตราร้อยละ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง วิสาหกิจที่เป็นไปตามกฎกระทรวง กำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545 อาศัยอำนาจพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสรุป ดังนี้

ตารางที่ 1 ลักษณะวิสาหกิจ จำนวนการจ้างงานและจำนวนสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ลักษณะวิสาหกิจ	จำนวนการจ้างงาน (คน)		จำนวนสินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	26-50	ไม่เกิน 50	51-100
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	16-30	ไม่เกิน 30	31-600
กิจการให้บริการ	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200

การแผ่กระจายของผลกระทบต่อบankการเงิน หมายถึง ผลกระทบของการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงต่อบankการเงิน หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลกระทบของการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงต่อบankการเงิน ซึ่งจะไม่ถูกค้นพบเนื่องจากไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ซึ่งผลกระทบนั้นไม่จำกัดอยู่ที่เฉพาะบัญชีหรือรายการใดรายการหนึ่งในงบการเงิน หรือหากจำกัดแค่บางองค์ประกอบของงบการเงิน องค์ประกอบนั้นต้องมีสัดส่วนที่สำคัญอย่างมากต่อบankการเงิน หรือหากเป็นเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลต้องเป็นเรื่องพื้นฐานที่มีผลต่อความเข้าใจในงบการเงินของผู้ใช้bankการเงิน

1.7. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ แบ่งเป็น 6 บท ประกอบด้วย

บทที่ 1 ระบุถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามงานวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขตของการวิจัย และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึงการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งประกอบด้วย บทนำ การอนุมัติสินเชื่อของสถาบันการเงิน รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและความน่าเชื่อถือของงบการเงิน ทัศนคติต่อความเสี่ยง และการแสวงหาข้อมูล/การค้นหาข้อมูล/การสืบค้นสารสนเทศ

บทที่ 3 กล่าวถึงการพัฒนาสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย บทนำ ความน่าเชื่อถือของงบการเงินกับต้นทุนการกู้ยืม ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อกับต้นทุนการกู้ยืม พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์กับต้นทุนการกู้ยืม ความน่าเชื่อถือของงบการเงินและพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์กับต้นทุนการกู้ยืม ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อและพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์กับต้นทุนการกู้ยืม และ บทสรุป

บทที่ 4 ระบุถึงระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย บทนำ การศึกษาขั้นต้น การออกแบบการทดลอง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง การศึกษานำร่องเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ บทสรุป

บทที่ 5 กล่าวถึงผลการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย บทนำ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล – ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล - ส่วนที่ 2 และบทสรุป

ส่วนบทที่ 6 ซึ่งเป็นบทสุดท้าย กล่าวถึงสรุปและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย บทนำ สรุปผลการวิจัย ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะงานวิจัย และทิศทางงานวิจัยในอนาคต

บทที่ 2

ปรัชญานวัตกรรม

2.1 บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ถือเป็นกลไกหลักในการเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยสร้างรายได้และก่อให้เกิดการจ้างงาน อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความยากจน แต่การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีข้อจำกัดอยู่มาก ธนาคารพาณิชย์ถือแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญที่สุดของวิสาหกิจกลุ่มนี้ ซึ่งในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจำเป็นต้องใช้ข้อมูลทางการเงินที่น่าเชื่อถือ ที่ได้รับจากงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบและรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แสดงความเห็นต่องบการเงิน ในบทนี้จะได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติสินเชื่อของสถาบันการเงิน และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่สอดคล้องต่อความเสี่ยง และการค้นหาข้อมูล

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีแล้วแต่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจ (Judgment and Decision-making: JDM) เช่น ผู้จัดการฝ่ายบัญชีจำเป็นต้องใช้ดุลพินิจในการประมาณอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ถาวร ผู้สอบบัญชีต้องใช้วิจารณญาณในการกำหนดระดับความมีสาระสำคัญเพื่อใช้ในการตรวจสอบ หรือแม้แต่ผู้ใช้งบการเงิน เช่น เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อก็จะต้องใช้ข้อมูลในงบการเงินเพื่อประกอบการตัดสินใจ ในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อ เป็นต้น อีกทั้งยังมีหลักฐานมากมายที่พบกว่าการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่ได้มีคุณภาพสูงสุดเสมอไป งานวิจัยด้านนี้จึงได้รับการศึกษาอย่างแพร่หลายนับตั้งแต่ Bob Libby ได้ออกหนังสือเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจใน พ.ศ. 2524 (Bonner, 2007) เพื่ออธิบายว่าแนวทางการตัดสินใจน่าจะเป็นหรือควรจะเป็นอย่างไร (Ought to be) จึงจะสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นไปตาม Normative (Prescriptive) Theory

ในการศึกษาการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจจะแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านบุคคล (Person) คือ การศึกษาผลกระทบของบุคลิกภาพที่มีต่อการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจ เช่น ความรู้ ความสามารถ ที่สอดคล้องต่อความเสี่ยง พฤติกรรมการค้นหาข้อมูล เป็นต้น

2. ปัจจัยด้านภารกิจ (Task) คือ การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของรูปแบบของภารกิจที่มีต่อการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจ เช่น ความยากง่ายของภารกิจ รูปแบบและลำดับของการนำเสนอข้อมูล เป็นต้น
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment) คือ การศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่มีผลต่อการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจ เช่น ผลตอบแทน ผลสะท้อนกลับ กฎระเบียบ สภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาผลกระทบของทัศนคติต่อความเสี่ยง (ปัจจัยด้านบุคคล) และความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ปัจจัยด้านภารกิจ) ที่มีต่อพฤติกรรมการหาข้อมูลมีในการพิจารณาต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เช่น สภาวะการณ์การแข่งขันในการอนุมัติสินเชื่อของธุรกิจธนาคาร สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ กฎระเบียบในการประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น ไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษานี้

2.3 การอนุมัติสินเชื่อของสถาบันการเงิน

ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพิงธนาคารพาณิชย์เป็นหลัก (Bank-based Economy) คือเป็นระบบที่มีการกู้ยืมผ่านตัวกลางคือสถาบันการเงินโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยมากกว่าการกู้ยืมทางตรง (Direct Finance) เช่น การออกหุ้นทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์หรือออกหุ้นกู้ผ่านตลาดตราสารหนี้หรือที่เรียกว่า Market-based Economy ธนาคารพาณิชย์จึงเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญที่สุดของภาคธุรกิจ ถึงแม้ว่าหลังวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยโดยภาครัฐได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตลาดทุนทั้งตลาดหลักทรัพย์และตลาดตราสารหนี้ เพื่อลดผลกระทบจากการพึ่งพาธนาคารพาณิชย์มากเกินไป ทำให้ธุรกิจขนาดใหญ่มีกู้ยืมทางตรงมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ระบุว่าธุรกิจร้อยละ 99.8 ในประเทศไทยเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งไม่มีโอกาสเข้าถึงการกู้ยืมทางตรง ดังนั้นการกู้ยืมผ่านธนาคารพาณิชย์จึงยังเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจในประเทศไทย (มหัทธนะพฤทธิ์จรชัย, 2555)

ตามทฤษฎีการจัดสรรสินเชื่อ (Theory of Credit Rationing) กล่าวว่าความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Information Asymmetry) จะนำไปสู่ปัญหาการเลือกผิด (Adverse Selection) คือก่อนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ธนาคารไม่สามารถแยกผู้ขอสินเชื่อที่คาดว่าจะให้ผลตอบแทนที่สูง

(เมื่อเทียบกับความเสี่ยง) ออกจากผู้ขอสินเชื่อที่มีผลตอบแทนที่ต่ำกว่า รวมถึงไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่าผู้ขอสินเชื่อรายใดจะมีพฤติกรรมไร้จรรยาบรรณ (Moral Hazard) เช่น การนำสินเชื่อที่ได้รับไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ยืม จากปัญหาดังกล่าว ธนาคารจึงใช้วิธีการจัดสรรสินเชื่อ คือ ไม่ได้ใช้กลไกของอัตราดอกเบี้ยเพื่อสนองความต้องการสินเชื่อที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ขอสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูงยินดีที่จะจ่ายอัตราดอกเบี้ยในระดับที่สูงกว่าผู้ขอสินเชื่อที่มีความเสี่ยงต่ำ

ทั้งนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องเผชิญกับปัญหาการจัดสรรสินเชื่อมากกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่เนื่องจากระบบบัญชีและการเงินขาดความน่าเชื่อถือ ตลอดจนมีลักษณะการบริหารงานแบบครอบครัว ทำให้ความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูลระหว่างธนาคารกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีมากกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ตีบางส่วนอาจจะไม่ได้รับสินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์จึงพยายามหาแนวทางในการป้องกันปัญหาการเลือกผิดด้วยการจัดความไม่เท่าเทียมของข้อมูล โดยการพัฒนาระบบการประเมินความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (Credit Risk) และการวิเคราะห์สินเชื่อในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อให้มีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ

อนึ่งระดับความเสี่ยงด้านสินเชื่อที่ประเมินได้จะถูกใช้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดระดับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสินเชื่อแต่ละราย เพื่อให้ธนาคารได้รับผลตอบแทนจากการให้กู้ยืมที่เหมาะสมกับระดับความเสี่ยง หรือที่เรียกว่า “การคิดอัตราดอกเบี้ยที่เป็นสัดส่วนตามระดับความเสี่ยง (Risk-based Pricing Policy)”

กระบวนการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารประกอบด้วย การประเมินความเสี่ยง การวิเคราะห์สินเชื่อ การตัดสินใจจัดสรรสินเชื่อและกำหนดข้อตกลงของการให้สินเชื่อ Altman and Saunders (1997) พบว่ารูปแบบการประเมินความเสี่ยงสินเชื่อที่ได้รับความนิยมในช่วงเวลาที่ทำการศึกษามีสามประเภทได้แก่ (1) การวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Systems หรือ Subjective Analysis) (2) ระบบคะแนนสินเชื่อ (Credit Scoring System) และ (3) แบบจำลองตลาดทุน (Capital Market Model)

1. การวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Systems หรือ Subjective Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ข้อวิสัย (ความคิดเห็นส่วนตัว) ของผู้วิเคราะห์เป็นหลัก ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวกับตัวเลขทางการเงินในการประเมินความเสี่ยงของการอนุมัติสินเชื่อ เช่น การวิเคราะห์โดยใช้หลักการ 3P's (ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็น 5P's) และ การวิเคราะห์โดยใช้หลักการ 5C's (ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็น 7C's) เป็นต้น

ในที่นี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างการวิเคราะห์โดยใช้หลัก 5C's ที่เป็นที่ยึดกันโดยทั่วไป ดังนี้

- ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) คือ การพิจารณาความเป็นไปได้ของ บริษัทผู้ขอสินเชื่อว่ามีรายได้เพียงพอในการชำระเงินต้นและดอกเบี้ยหรือไม่ ซึ่งธนาคารมักนิยมใช้ เทคนิคการวิเคราะห์ทางการเงินต่างๆ หรือการวิเคราะห์กระแสเงินสด (Cash Flow Analysis) เข้ามาช่วยในการประเมินความสามารถในการชำระหนี้

- ความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ (Character) หมายถึง การพิจารณาบริษัท ผู้ขอสินเชื่อในด้านต่างๆ เช่น ประสิทธิภาพ ความซื่อสัตย์ ความน่าเชื่อถือ ฐานะการเงิน และ ประกอบธุรกิจที่สุจริต ทั้งในส่วนของบริษัทผู้ขอสินเชื่อและผู้บริหาร ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทผู้ขอ สินเชื่อมีความตั้งใจและสามารถนำเงินกู้ยืมไปใช้ในการประกอบธุรกิจตรงตามที่ขออนุมัติไว้

- ความเพียงพอของเงินทุน (Capital) หมายถึง เงินลงทุนในสินทรัพย์ในส่วนของเจ้าของ ของบริษัทผู้ขอสินเชื่อนำมาลงทุนเอง ซึ่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อต้องพิจารณาอัตราส่วนระหว่าง หนี้สินกับทุนของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ เนื่องจากถ้าเจ้าของกิจการนำเงินทุนส่วนตัวมาลงมากเท่าใด ความเสี่ยงของผู้ให้กู้ยืมจะยิ่งน้อยลง เพราะการที่เจ้าของกิจการนำเงินทุนส่วนตัวมาลงมาก จะยังต้อง พยายามบริหารกิจการให้ดียิ่งขึ้นนั่นเอง

- หลักประกัน (Collateral) ในการอนุมัติสินเชื่อให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อของสถาบัน การเงินนั้น ในบางกรณีแม้ว่าบริษัทผู้ขอสินเชื่อจะมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ แต่ไม่มีความเต็ม ใจที่จะชำระ หรือในบางกรณีรายได้และกำไรของบริษัทผู้ขอสินเชื่อไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ บริษัทผู้ขอสินเชื่อจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ แม้ว่าจะเต็มใจชำระก็ตาม ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหาย ให้กับสถาบันการเงินได้ เพื่อลดความเสี่ยงที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ สถาบันการเงินจึง ต้องเรียกหลักประกันซึ่งอาจอยู่ในรูปสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ หรือบุคคลค้ำประกัน ให้มีมูลค่า เพียงพอต่อความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยปกติมูลค่าของหลักประกันมักมีมูลค่าไม่น้อยกว่า จำนวนเงินที่ขอสินเชื่อ หลักประกันจึงเปรียบเสมือนแหล่งในการชำระคืนเงินกู้ยืมแหล่งที่สองหากผู้ขอ สินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้

- ภาวะธุรกิจ (Condition) หมายถึง สภาพการณ์หรือบรรยากาศธุรกิจที่ส่งผลดีหรือ ผลเสียต่อการประกอบธุรกิจของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ เช่น นโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุน ภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรม อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ สินเชื่อจำเป็นต้องนำภาวะธุรกิจมาพิจารณา เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสและอุปสรรคสำหรับการ ประกอบธุรกิจของผู้ขอสินเชื่อด้วย

ในภายหลังได้มีการพัฒนาหลักการ 5C's โดยเพิ่ม ประเทศ (Country) และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา (Currency) เป็น 7C's แต่ทั้งนี้ปัจจัยทั้ง 2 ที่เพิ่มขึ้นมาจะมีผลกระทบเฉพาะกับกิจการที่มีการประกอบธุรกิจข้ามชาติเป็นส่วนใหญ่

2. ระบบคะแนนสินเชื่อโดยอ้างอิงจากข้อมูลทางการบัญชี (Accounting Based Credit Scoring System) เป็นการวิเคราะห์โดยให้นำหนักกับอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ อาทิเช่น อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม อัตราส่วนของรายได้ต่อสินทรัพย์ อัตราเดบิตของรายได้ อัตราเดบิตของสินทรัพย์ โดยใช้เครื่องมือทางสถิติในรูปแบบของแบบจำลองประเภทต่างๆ เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ เช่น แบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงเส้น (Linear Probability Model) แบบจำลองโลจิท (Logit Model) แบบจำลองโพรบิท (Probit Model) และแบบจำลอง การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis Model) เป็นต้น ตัวอย่างของการใช้แบบจำลอง เช่น แบบจำลอง 5 ตัวแปรของ Altman (Altman, 1968) ที่ใช้อัตราส่วนทางการเงิน 5 อัตราส่วน มาวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม เป็นต้น

3. แบบจำลองอื่นๆ เช่น แบบจำลองตลาดทุน (Capital Market Model) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลจากตลาดทุน (Capital Markets) โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาตลาดของหุ้นสามัญ และโครงสร้างเงินทุนในงบการเงิน เช่น Zeta Model หรือที่เรียกว่า Altman's Z-score (Altman Haldeman & Narayanan, 1977) ที่ใช้อัตราส่วนทางการเงิน 7 มาวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม เป็นต้น

การวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญนั้น โดยมากจะใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินและใช้อัตวิสัย (Subjective) ของผู้วิเคราะห์เป็นหลัก ทำให้ผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากมีปัจจัยด้านความแตกต่างของบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้อง Somerville and Taffler (1995) พบว่าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญมีแนวโน้มที่จะมองโลกในแง่ร้ายเกินความเป็นจริง และการวิเคราะห์โดยแบบจำลองความเสี่ยงมีผลการวิเคราะห์ที่ดีกว่าการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ ในปัจจุบันการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญจึงได้รับความนิยมลดลง และนักวิเคราะห์เปลี่ยนมาให้ความสนใจในการวิเคราะห์สิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ข้อมูลในงบการเงินหรือราคาตลาดของหุ้นสามัญมากขึ้น

การวิเคราะห์ที่ใช้แบบจำลองความเสี่ยง ไม่ว่าจะเป็นวิธีระบบคะแนนสินเชื่อโดยอ้างอิงจากข้อมูลทางการบัญชี หรือแบบจำลองอื่นๆ เป็นการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากข้อมูลทางการเงินเป็นหลัก เช่น ข้อมูลในงบการเงินหรือข้อมูลจากตลาดทุน เป็นต้น โดยข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ทำให้ช่วยลดปัญหาการคัดเลือกที่ขัดประโยชน์ (Adverse Selection) ของผู้วิเคราะห์ลงได้ เนื่องจากวิธีการวิเคราะห์ในกลุ่มนี้ มีเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดคะแนนสินเชื่อไว้ล่วงหน้า จึงกำจัดปัญหาด้าน

ความแตกต่างของบุคคล (เช่น ทักษะคิดต่อความเสี่ยงหรือวิธีการค้นหาข้อมูลของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ) ลงได้ในระดับหนึ่ง ทำให้เกิดความสม่ำเสมอและเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ

อนึ่งการวิเคราะห์โดยแบบจำลองตลาดทุนจะมีข้อจำกัด คือ สามารถใช้วิเคราะห์ได้เฉพาะบริษัทผู้ขอสินเชื่อระดมทุนผ่านตลาดทุน ไม่สามารถใช้วิเคราะห์บริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมได้ เพราะบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่จะไม่มีการระดมทุนผ่านตลาดทุน จึงไม่มีข้อมูลที่จำเป็นในการวิเคราะห์ เช่น ราคาตลาดของหุ้นสามัญ เป็นต้น

โดยในทางปฏิบัติธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งจะมีการพัฒนาวิธีการประเมินระดับความเสี่ยงด้านสินเชื่อและแบบจำลองคะแนนสินเชื่อบนพื้นฐานข้อมูลสินเชื่อและประสบการณ์ด้านสินเชื่อในอดีต ตลอดจนนโยบายด้านเครดิตของแต่ละธนาคาร เพื่อให้พนักงานของตนได้ใช้เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามมาตรฐานในกระบวนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ทำให้เกิดการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ นอกจากนี้การใช้แบบจำลองยังเป็นการช่วยลดปัญหาการคัดเลือกที่ขัดประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ด้วย

2.4 รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและความน่าเชื่อถือของงบการเงิน

การบัญชีเปรียบเสมือนภาษาสากลของโลกธุรกิจ หรือ “Business Language” ที่ใช้สื่อสารข้อมูลทางการเงินจากผู้จัดทำไปยังผู้ใช้ในรูปแบบของงบการเงิน โดยที่งบการเงินคือการนำเสนอฐานะการเงินและผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการอย่างมีแบบแผน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มต่างๆ นอกจากนี้งบการเงินยังแสดงถึงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหารซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลทรัพยากรของกิจการ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557) งบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืม หรือเจ้าหน้าที่อื่นทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ทรัพยากรแก่กิจการ การตัดสินใจเหล่านั้นเกี่ยวกับการซื้อ ขายหรือถือตราสารทุนและตราสารหนี้ และการให้หรือชำระเงินกู้และสินเชื่อในรูปแบบอื่น ซึ่งการตัดสินใจจะต้องอยู่บนพื้นฐานว่าข้อมูลทางการเงินที่ใช้ได้มาจากงบการเงินที่มีความน่าเชื่อถือ โดยทั่วไปการจัดทำงบการเงินให้มีความน่าเชื่อถือ กิจการจะต้องรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอเพื่อบันทึกเหตุการณ์ทางการเงินนั้นๆ และจะต้องมีวิธีการวัดมูลค่าของข้อมูลบัญชีอย่างเหมาะสมและนำเสนอรายการในงบการเงิน

อย่างไรก็ตามในการจัดทำงบการเงินตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ในบางสถานการณ์ผู้บริหารของกิจการอาจต้องใช้ในการประมาณการและการตั้งสมมติฐาน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสามารถปรับแต่งตัวเลขในงบการเงินผ่านรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของผู้บริหาร

(Discretionary accruals) ให้เป็นไปตามที่ตันท้องการ หรือที่เรียกว่า การจัดการกำไร (Earnings Management) การกระทำดังกล่าวมีผลทำให้งบการเงินไม่มีคุณภาพและขาดความน่าเชื่อถือ จึงมีการกำหนดให้งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อความถูกต้องของงบการเงิน เนื่องจากเป็นการลดความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Information Asymmetry) ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใช้งบการเงินจากปัญหาทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ผู้สอบบัญชีจะต้องปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ที่เผยแพร่โดย International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) ของ International Federation of Accountants (IFAC) และได้แปลเป็นภาษาไทยโดย สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้รับความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

จากนั้นผู้สอบบัญชีจะใช้รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความเห็นของตนในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความถูกต้องของข้อมูลต่างๆ ในงบการเงินไปยังสาธารณชนที่ใช้ผลงานของตน (Geiger, 1994; Libby, 1979) ซึ่งถ้าผู้ใช้งบการเงินที่ตระหนักถึงประเด็นดังกล่าว จะสามารถใช้รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตช่วยในการประเมินความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของงบการเงินได้เช่นกัน

ผลการสำรวจของ CFA Institute (CFA Institute, 2010) ที่ได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกประมาณ 500 คน ทั้งในอเมริกา ยุโรป ตะวันออกกลาง แอฟริกาและเอเชีย-แปซิฟิก พบว่าร้อยละ 72 ของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นสมาชิกของ CFA Institute กล่าวว่ารายงานของผู้สอบบัญชีมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์และใช้งบการเงินในกระบวนการตัดสินใจลงทุน โดยที่ร้อยละ 46 กล่าวว่ารายงานของผู้สอบบัญชีมีความสำคัญมาก นอกจากนี้ Miller et al. (1993) พบว่าประเภทของความเห็นของผู้สอบบัญชีมีผลกระทบต่อการใช้รับรู้ในความน่าเชื่อถือต่องบการเงินของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้สอบบัญชี รวมทั้งความเสี่ยงของกิจการอีกด้วย

วิธีการสื่อสารความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีที่มีต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงินที่ตนตรวจสอบนั้น กระทำได้โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้สะท้อนถึงระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงินและเหตุผลของการปรับเปลี่ยนความเห็นดังกล่าวจากผลการตรวจสอบ โดยผู้สอบบัญชีจะสรุปผลการตรวจสอบ เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานตรวจสอบภาคสนาม และเสนอความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับผลที่ได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบของตน โดยจะต้องคำนึงถึงปัจจัย 2 ปัจจัย ได้แก่

1. ลักษณะของเหตุการณ์ ได้แก่

(ก) งบการเงินมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ คืองบการเงินที่ตรวจสอบไม่ได้ปฏิบัติเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles) ซึ่งมีผลทำให้งบการเงินไม่ได้แสดงฐานะทางการเงินและหรือผลการดำเนินงานและหรือกระแสเงินสดและหรือการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญอย่างเพียงพอ อันจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดของผู้ใช้งบการเงินได้

(ข) กรณีที่ผู้สอบบัญชีไม่สามารถหาหลักฐานการตรวจสอบที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ คือผู้สอบบัญชีไม่สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้ตามหลักการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป (Generally Accepted Auditing Standards) ซึ่งอาจทำให้มีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ผู้สอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบได้

2. ดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการแผ่กระจายของผลกระทบหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลกระทบของเหตุการณ์ต่องบการเงินที่ตนตรวจสอบ ซึ่งคำว่าแผ่กระจาย (Pervasive) นั้นหมายถึงผลกระทบจากเหตุการณ์ที่กำลังพิจารณานั้นมีผลกระทบต่องบการเงินในวงกว้างและอาจมีลักษณะดังนี้ คือผลกระทบนั้นไม่จำกัดอยู่ที่เฉพาะบัญชีหรือรายการใดรายการหนึ่งในงบการเงิน หรือหากจำกัดแค่บางองค์ประกอบของงบการเงิน องค์ประกอบนั้นต้องมีสัดส่วนที่สำคัญอย่างมากต่องบการเงิน หรือหากเป็นเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลต้องเป็นเรื่องพื้นฐานที่มีผลต่อความเข้าใจในงบการเงินของผู้ใช้งบการเงิน (สมพงษ์ พรอุบลิมภ์, 2556)

ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 700 การแสดงความเห็นและการรายงานต่องบการเงิน และมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 705 การแสดงความเห็นแบบที่เปลี่ยนแปลงไปในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) สามารถสรุปประเภทความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ 4 ความเห็น เรียงตามลำดับความเชื่อมั่นต่อความถูกต้องของงบการเงินได้ดังนี้

1. การแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unqualified) เมื่อผู้สอบบัญชีสรุปว่างบการเงินได้จัดทำขึ้นในสาระสำคัญตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง โดยไม่มีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
2. การแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข (Qualified) เมื่อผู้สอบบัญชีพบว่า

- (ก) ได้รับหลักฐานการตรวจสอบที่เหมาะสมอย่างเพียงพอให้สรุปได้ว่าแต่ละรายการหรือผลรวมหลายรายการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ แต่ไม่แผ่กระจายไปยังงบการเงิน หรือ
- (ข) ไม่สามารถหาหลักฐานการตรวจสอบที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นหลักฐานสนับสนุนการแสดงความเห็น แต่ผู้สอบบัญชีสรุปว่ามีความเป็นไปได้ที่การแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงซึ่งตรวจไม่พบ (ถ้ามี) จะส่งผลกระทบต่ออันเป็นสาระสำคัญแต่ไม่แผ่กระจายไปยังงบการเงิน

3. การไม่แสดงความเห็น (Disclaimer) เมื่อผู้สอบบัญชีพบว่า

- (ก) ไม่สามารถหาหลักฐานการตรวจสอบที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นหลักฐานสนับสนุนการแสดงความเห็นและผู้สอบบัญชีสรุปว่า มีความเป็นไปได้ที่การแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงซึ่งตรวจไม่พบ (ถ้ามี) จะส่งผลกระทบต่ออันเป็นสาระสำคัญและแผ่กระจายไปยังงบการเงิน หรือ
- (ข) กรณีที่มีความไม่แน่นอนหลายสถานการณ์ซึ่งเกิดขึ้นได้ยากและถึงแม้จะได้รับหลักฐานการตรวจสอบที่เหมาะสมอย่างเพียงพอสำหรับความไม่แน่นอนแต่ละสถานการณ์ แต่ยังคงเป็นไปได้ที่จะแสดงความเห็นต่องบการเงิน เนื่องจากความไม่แน่นอนต่างๆ อาจมีความสัมพันธ์กัน และมีความเป็นไปได้ที่จะสะสมผลกระทบต่องบการเงินเพิ่มมากขึ้น

4. การแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง (Adverse) เมื่อผู้สอบบัญชีได้รับหลักฐานการตรวจสอบที่เหมาะสมอย่างเพียงพอให้สรุปได้ว่าแต่ละรายการหรือผลรวมหลายรายการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ และแผ่กระจายไปยังงบการเงิน

นอกจากนั้น มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 706 วรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์และวรรคเรื่องอื่นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) ยังได้กล่าวถึงรูปแบบของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในรูปแบบที่ไม่กระทบต่อความเห็นของผู้สอบบัญชี แต่มีการให้ข้อสังเกตเรื่องที่มีความสำคัญที่ได้มีการเปิดเผยไว้ในงบการเงิน ทั้งนี้ตามมาตรฐานการสอบบัญชีได้ระบุไว้ว่า “วรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ หมายถึง วรรคที่อยู่ในรายงานของผู้สอบบัญชีที่กล่าวถึงเรื่องที่ได้แสดงหรือเปิดเผยไว้แล้วอย่างเหมาะสมในงบการเงิน ซึ่งภายใต้ดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีแล้ว เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อความเข้าใจของผู้ใช้งบการเงินเกี่ยวกับงบการเงิน” (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) ทั้งนี้ผู้สอบบัญชีต้องได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมแล้วว่าเรื่องดังกล่าวไม่ได้แสดงไว้ในงบการเงินโดยขัดต่อ

ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ วรรคดังกล่าวต้องกล่าวถึงข้อมูลที่ได้แสดงหรือเปิดเผยไว้แล้วในงบการเงินเท่านั้น ตัวอย่างเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผู้สอบบัญชีอาจพิจารณาเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ เช่น

- ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของคดีความหรือการดำเนินการทางกฎหมายที่สำคัญ
- การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินโดยที่ผู้สอบบัญชีเห็นชอบด้วย
- การนำมาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่มาใช้ก่อนวันถือปฏิบัติซึ่งมีผลกระทบอย่างแผ่กระจายต่องบการเงิน

โดยวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ดังกล่าวจะมีการแสดงอยู่ต่อท้ายทันทีหลังวรรคความเห็น และต้องระบุว่าความเห็นของผู้สอบบัญชีไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากเรื่องที่เน้นดังกล่าว

จากเงื่อนไขต่างๆ ข้างต้น สามารถจำแนกประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามลักษณะของเหตุการณ์และการแผ่กระจายของผลกระทบ รวมถึงการเพิ่มวรรคเน้นการให้ข้อสังเกตเรื่องที่มีความสำคัญที่ได้มีการเปิดเผยไว้ในงบการเงินแล้วได้ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีตามลักษณะของเหตุการณ์และการแผ่กระจายของผลกระทบ

ลักษณะของเหตุการณ์		การแผ่กระจายของผลกระทบ		ความเห็นของผู้สอบบัญชี
เหตุการณ์หลัก	เหตุการณ์รอง	ไม่แผ่กระจาย	แผ่กระจาย	
ผู้สอบบัญชีสรุปว่างบการเงินได้จัดทำขึ้นในสาระสำคัญตามแม่บทการบัญชีในการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง	- ไม่เกี่ยวข้อง -	- ไม่เกี่ยวข้อง -	- ไม่เกี่ยวข้อง -	ไม่มีเงื่อนไข
	เน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์	- ไม่เกี่ยวข้อง -	- ไม่เกี่ยวข้อง -	ไม่มีเงื่อนไข (เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์)
	เกิดความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่องบการเงิน	✓		ไม่มีเงื่อนไข (เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์)
ไม่สามารถหาหลักฐานการตรวจสอบที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ	ถูกจำกัดขอบเขตโดยสถานการณ์	✓		มีเงื่อนไข
			✓	ไม่แสดงความเห็น
	ผู้บริหารจำกัดขอบเขตภายหลังตอบรับงาน	✓		มีเงื่อนไข
งบการเงินมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ		✓		มีเงื่อนไข
			✓	งบการเงินไม่ถูกต้อง

โดยทั่วไปแล้ว ผู้บริหารของบริษัทจะไม่พึงพอใจถ้าผู้สอบบัญชีออกรายงานโดยเสนอความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้องหรือไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน เพราะจะทำให้งบการเงินไม่น่าเชื่อถือและส่งผลกระทบต่อกิจการ เช่น ตลาดหลักทรัพย์ไม่ยอมรับงบการเงินและออกคำสั่งให้แก้ไขงบ

การเงิน หรือบริษัทอาจจะถูกตรวจสอบจากกรมสรรพากร เป็นต้น ผู้บริหารจึงมักยินยอมปรับปรุงงบการเงินตามข้อเสนอแนะของผู้สอบบัญชีหรือเปิดเผยข้อมูลตามให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามที่ผู้สอบบัญชีร้องขอ ดังนั้นจึงพบว่าผู้สอบบัญชีจะเสนอความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขและความเห็นอย่างมีเงื่อนไขเป็นส่วนใหญ่ (Lin et al., 2003) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น งานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวรายงานของผู้สอบบัญชี จึงมุ่งเน้นในการศึกษาเฉพาะรายงานของผู้สอบบัญชีที่เสนอความเห็นประเภทไม่มีเงื่อนไขและความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

งานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับผลกระทบของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อตลาดทุน (เช่น ผลกระทบต่อราคาหุ้น ผลตอบแทนที่ผิดปกติหรือกำไรในอนาคต เป็นต้น) ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากพบว่าข่าวที่แพร่กระจายอยู่ในตลาดหลักทรัพย์มีเป็นจำนวนมาก ทำให้การแยกผลกระทบของรายงานของผู้สอบบัญชีที่มีต่อตลาดทุนทำได้ยาก (Bamber & Stratton, 1997)

นักวิจัยอีกจำนวนหนึ่งจึงหันมาให้ความสนใจและศึกษาการใช้รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินของผู้ให้กู้ยืม เช่น ธนาคารหรือสถาบันการเงิน เป็นต้น (รวมถึงนักวิเคราะห์สินเชื่อซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ให้กู้ยืม) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้กลุ่มที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าผู้ใช้บริการเงินในตลาดทุน โดย Miller et al. (1993) พบว่า ประเภทของความเห็นของผู้สอบบัญชีมีผลกระทบต่อการรับรู้ในความน่าเชื่อถือต่องบการเงินของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้สอบบัญชี รวมทั้งความเสี่ยงของกิจการ ความเสี่ยงของกิจการนี้เองเป็นตัวกำหนดดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (Interest Premium หรือ Over Prime Rate) ของต้นทุนการกู้ยืมของกิจการ นอกจากนี้ Bamber and Stratton (1997) ได้ศึกษาเนื้อหาของสาระของข้อมูล (Information Content) ในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีมีความไม่แน่นอน (Uncertainty) โดยมีการเพิ่มวรรณคดีข้อมูลหรือเหตุการณ์ในกลุ่มทดลองพบว่า รายงานรูปแบบดังกล่าวมีผลต่อการประเมินความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ การตัดสินใจให้กู้ยืมและดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Lin et al. (2003) ที่ศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงทดลองกับเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อในประเทศจีน พบว่ารายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแบบมีเงื่อนไขมีผลในทางลบต่อความเชื่อถือข้อมูลในงบการเงิน

แต่ Estes and Reimer (1977) Houghton (1983) และ Johnson and Pany (1984) พบว่าเนื้อหาของสาระของข้อมูลในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแบบมีเงื่อนไขไม่มีผลกระทบที่ทำให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ ทั้งนี้ผู้วิจัยขอให้ข้อสังเกตว่าผลการศึกษาที่ไม่พบผลกระทบของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อการตัดสินใจที่ได้กล่าวถึงข้างต้น เป็นการศึกษาในรูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีที่เรียกกันว่า “รายงาน 2 วรรค” ซึ่งเป็นรายงานของผู้สอบบัญชีที่ใช้กันในประเทศสหรัฐอเมริกาและอีกหลายประเทศในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2531 (สำหรับประเทศไทยใช้ “รายงาน 2 วรรค” จนถึงปี พ.ศ. 2540)

2.5 ทักษะการตัดสินใจ

ทักษะการตัดสินใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่ต่อความเสี่ยง ถ้าจะอธิบายตามแนวคิดเรื่องอรรถประโยชน์ที่คาดหวัง (Expected Utility) ที่เสนอโดย Von Neumann and Morgenstern (2007) ทักษะการตัดสินใจคือรูปแบบของฟังก์ชันอรรถประโยชน์ที่แตกต่างกันของความพึงพอใจส่วนบุคคล (Weber Blais & Betz, 2002) และส่งผลต่อพฤติกรรม สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. บุคคลที่รักหรือชอบความเสี่ยง (Risk Loving Person) คือ บุคคลที่ชอบทำในสิ่งที่ให้ผลตอบแทนสูง ถึงแม้ว่าโอกาสที่จะได้ผลตอบแทนที่สูงนั้นจะน้อยก็ตาม
2. บุคคลที่เป็นกลางต่อความเสี่ยง (Risk Neutral Person) คือ บุคคลที่พยายามทำให้เกิดภาวะสมดุลระหว่างสิ่งที่ได้มากับสิ่งที่ต้องเสียไป และ
3. บุคคลที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง (Risk Aversion Person) คือ บุคคลที่เมื่อต้องเผชิญความเสี่ยงที่ให้ผลตอบแทนไม่เท่ากัน บุคคลจะเลือกทำสิ่งที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด ถึงแม้ว่าผลตอบแทนจะน้อยกว่าการทำอีกสิ่งหนึ่งก็ตาม

งานวิจัยทางด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับทักษะการตัดสินใจพบว่านอกจากลักษณะของภารกิจ (เช่น ความสำคัญของภารกิจ) ข้อจำกัดด้านเวลา และการตัดสินใจที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้หรือยากที่จะเปลี่ยนแปลง บุคลิกภาพส่วนบุคคล เช่น ความรู้ ความสามารถ แรงจูงใจและความเสี่ยงที่บุคคลรับรู้ เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การตัดสินใจด้วยเช่นกัน (Ford Schmitt Schechtman Hulst & Doherty, 1989)

ส่วนการศึกษาทางด้านการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจ (JDM) พบว่านอกจากบุคคลแต่ละคนจะที่แตกต่างกันในหลายๆ ด้าน เช่น ความสามารถ แรงจูงใจ บุคคลยังมีบุคคลยังมีความแตกต่างกันในด้านทักษะการตัดสินใจอีกด้วย ซึ่งทักษะการตัดสินใจนี้ส่งผลต่อคุณภาพของการใช้วิจารณญาณและการตัดสินใจ (Bonner, 2007)

ทักษะการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กับการวิจัยด้านบัญชีเป็นอย่างมาก เนื่องจากภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีล้วนแล้วแต่ตั้งอยู่บนความไม่แน่นอน เช่น การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของนักบัญชี การเลือกตัวอย่างในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี หรือการวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้ข้อมูลในอดีตเพื่อคาดการณ์ผลประกอบการในอนาคตของนักลงทุนหรือผู้ให้กู้ยืม แต่งานวิจัยหลายงานทั้งการวิจัยเชิงประจักษ์และการวิจัยเชิงทดลองได้อ้างอิงตามทฤษฎีความคาดหวังของ Kahneman and Tversky (1979) โดยสันนิษฐานว่าคนโดยทั่วไปเป็นผู้ที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยงเหมือนกัน หรือในการศึกษาบางงานไม่ได้ให้ความสนใจกับทักษะการตัดสินใจเลย ทำให้งานวิจัยทางการบัญชีที่ศึกษาถึงผลกระทบจากความแตกต่างของทักษะการตัดสินใจยังมีการศึกษา

อยู่อย่างจำกัด (Bonner, 2007) ตัวอย่างของงานวิจัยที่ศึกษาในด้านนี้ เช่น Greer (1974) พบว่าพฤติกรรมของผู้บริหารต่อความเสี่ยงไม่เป็นไปตามทัศนคติต่อความเสี่ยง Newton (1977) พบว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงมีผลต่อการตัดสินใจของผู้สอบบัญชีในการกำหนดระดับความมีสาระสำคัญในการสอบบัญชี Hilton Swieringa and Turner (1988) พบว่าหน่วยทดลองที่เป็นกลางต่อความเสี่ยงมีการตัดสินใจที่ใกล้เคียงกับ "ทฤษฎีของหน่วยธุรกิจ" (The Theory of the Firm) มากกว่าหน่วยทดลองที่เป็นกลุ่มรังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง

งานวิจัยทางบัญชีเกี่ยวกับทัศนคติต่อความเสี่ยงเท่าที่ผู้วิจัยได้ศึกษามา พบว่านักวิจัยจะวัดทัศนคติต่อความเสี่ยงจากแบบทดสอบที่เป็นการเล่นการพนัน (Hilton et al., 1988; Isen & Geva, 1987; Newton, 1977) กับการลงทุน (Greer, 1974) เท่านั้น ซึ่งเป็นการวัดทัศนคติต่อความเสี่ยงด้านการเงินเพียงด้านเดียว

จากการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดทัศนคติต่อความเสี่ยงของ Center for Research on Environmental Decisions แห่ง Columbia University¹ ได้แบ่งการวัดทัศนคติต่อความเสี่ยงออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่

1. Behavioral Measures of Risk เป็นการวัดทัศนคติต่อความเสี่ยงจากการตัดสินใจของบุคคลผ่านเกมหรือเหตุการณ์จำลองที่มีความเสี่ยง ซึ่งการตัดสินใจในเกมหรือเหตุการณ์จำลองเหล่านั้นจะมีผลตอบผลตอบแทนที่หน่วยทดลองจะได้รับจริง เพื่อกระตุ้นให้หน่วยทดลองแสดงพฤติกรรมด้านความเสี่ยงของตนออกมา เช่น Bomb Risk Elicitation Task – BRET (Crosetto & Filippin, 2013) และ Columbia Card Task – CCT (Figner Mackinlay Wilkening & Weber, 2009) เป็นต้น
2. Measures of Personality Traits Related to Risk เป็นการวัดทัศนคติต่อ ความเสี่ยงจากการให้หน่วยทดลองตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินตนเอง (Self-report) ในคำถามที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อความเสี่ยง เช่น Sensation Seeking Scale Scoring - SSS (Zuckerman Eysenck & Eysenck, 1978) และ Resistance to Change – RTC (Oreg, 2003) เป็นต้น
3. Measures of Risk Attitude เป็นการวัดทัศนคติต่อความเสี่ยงจากการให้หน่วยทดลองตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินตนเอง (Self-report) ในคำถามที่เกี่ยวกับสถานการณ์เสี่ยงต่างๆ เช่น Choice Dilemmas Questionnaire - CDQ (Kogan & Wallach, 1964) Domain Specific Risk Attitude – DoSpeRT (Blais & Weber, 2006; Weber

¹ <http://www.sjdm.org/dmidi/Risk%20Attitude.html>

et al., 2002) และ Passive Risk Taking Scale – PRT (Keinan & Bereby-Meyer, 2012) เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศไทย พบว่างานวิจัยด้านพฤติกรรมของผู้เสพยาเสพติดและพฤติกรรมด้านเพศศึกษาหลายๆ งาน มีการดัดแปลงแบบทดสอบ Sensation Seeking Scale scoring (Zuckerman et al., 1978) ที่เป็น Measures of Personality Traits Related to Risk เพื่อใช้วัดทัศนคติต่อความเสี่ยง เนื่องจากแบบทดสอบดังกล่าว มีการวัดใน 4 ด้าน ที่ใช้ร่วมกันในการอธิบายความรู้สึกแสวงหาสิ่งตื่นเต้นเร้าใจได้แก่ (1) ด้านความรู้สึกชอบในสิ่งที่ตื่นเต้นเร้าใจและเสี่ยงภัย (2) ด้านประสบการณ์ในการแสวงหาหรือสำรวจสิ่งแปลกใหม่ (3) ด้านลักษณะที่ไม่มีการยับยั้งชั่งใจหรือข่มใจ และ (4) ด้านความรู้สึกไวต่อความน่าเบื่อหน่าย แต่ผู้วิจัยไม่พบการใช้แบบทดสอบ Sensation Seeking Scale Scoring ในงานวิจัยด้านบัญชีและการเงินแต่อย่างใด

นอกจากนั้น ทฤษฎีความคาดหวัง (Prospect Theory) ของ Kahneman and Tversky (1979) ได้อธิบายถึงทัศนคติต่อความเสี่ยงว่าสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสถานการณ์ที่เผชิญและมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ทฤษฎีดังกล่าวระบุว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมแสดงออกในทางรังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยงเมื่อเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่จะได้รับ (Gains) และจะมีพฤติกรรมแสดงออกในทางรักหรือชอบความเสี่ยงเมื่อเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่จะสูญเสีย (Losses) ตามนี้ทฤษฎีนี้ทัศนคติต่อความเสี่ยงจะเปรียบเสมือนตัวกลางระหว่างสถานการณ์และพฤติกรรม ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดเรื่องอรรถประโยชน์ที่คาดหวัง และจากมุมมองของแนวคิดเรื่องอรรถประโยชน์ที่คาดหวัง ประเมินว่าการที่บุคคลปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อความเสี่ยงไปตามสถานการณ์จะทำให้การใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจมีคุณภาพต่ำ (Bonner, 2007)

2.6 การแสวงหาข้อมูล การค้นหาข้อมูลและการสืบค้นสารสนเทศ

บุคคลไม่สามารถใช้เพียงแค่ความจำระยะยาวเพื่อช่วยในการตัดสินใจ การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมถือเป็นส่วนสำคัญที่จะเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ เนื่องจากการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจะช่วยให้บุคคลลดความเสี่ยงในการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน เช่น ถ้าผู้สอบบัญชีไม่ได้หาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน อาจจะทำให้ได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วนในการเสนอความเห็นต่องบการเงิน และอาจทำให้การตัดสินใจผิดพลาดได้ หรือกรณีที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อไม่ได้หาข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตระบุถึงความผิดปกติในงบการเงิน ซึ่งอาจจะส่งผลให้การตัดสินใจในการให้กู้ยืมผิดพลาดได้เช่นกัน

ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการในการค้นหาข้อมูลมีอยู่หลายประการ เช่น ความจำหรือความรู้ที่มีอยู่เดิม ความยากของภารกิจที่จะต้องปฏิบัติ ข้อจำกัดด้านเวลาและแรงจูงใจ เป็นต้น (Bonner, 2007) นอกจากนี้ในงานวิจัยด้านการลงทุนและการตลาดพบว่านักลงทุน (ผู้ซื้อ) จะใช้การค้นหาข้อมูลเป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยงในการตัดสินใจลงทุน (ซื้อ)

Ford et al. (1989) ได้แบ่งพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลใน 4 มิติ ได้แก่

(1) มิติของจำนวนข้อมูลที่ค้นหา (Depth of Search) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปริมาณของข้อมูลที่ค้นหา โดย Simon (1990) กล่าวว่า บุคคลทั่วไปมักจะค้นหาข้อมูลอย่างจำกัดและจะตัดสินใจโดยใช้ความจำ Payne Bettman and Johnson (1993) (อ้างถึงใน Bonner (2007)) พบว่าถ้าภารกิจยากขึ้น ข้อมูลที่บุคคลจะค้นหาจะน้อยลงเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา

(2) มิติของลำดับข้อมูลที่ค้นหา (Order of Search) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการค้นหาข้อมูล โดย Chi Glaser and Farr (2014) พบว่าบุคคลที่มีความรู้มากจะใช้การค้นหาแบบเจาะจง (Direct Search) ในขณะที่บุคคลที่มีความรู้น้อยจะใช้การค้นหาแบบเรียงลำดับ (Sequential Search)

(3) มิติของเนื้อหาข้อมูลที่ค้นหา (Content of Search) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประเภทของข้อมูลที่ต้องการค้นหา

(4) มิติของความเร็วในการค้นหาข้อมูล (Speed of Search) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการค้นหาและ/หรือใช้ในการตัดสินใจ ถ้าบุคคลมีความเร็วในการค้นหาข้อมูลมากกว่า ย่อมที่จะได้รับข้อมูลมากกว่าบุคคลที่หาช้า ทั้งนี้ความเร็วในการค้นหาข้อมูลจะขึ้นอยู่กับจำนวนข้อมูลที่ค้นหาและลำดับข้อมูลด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลบางงานวิจัย จะศึกษาพฤติกรรมมากกว่าหนึ่งมิติ เช่น มิติของจำนวนและมิติของลำดับข้อมูลมักจะถูกศึกษาไปพร้อมกัน หรือในบางครั้งจะพบว่า มิติของลำดับข้อมูลยังมีความเกี่ยวพันกับมิติของเนื้อหาที่ค้นหา โดยนักวิจัยจะเรียกรวมว่า “กลยุทธ์ในการค้นหาข้อมูล (Search Strategies)” (Payne, 1976) อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่ามิติต่างของการค้นหาข้อมูลมีผลกระทบต่อคุณภาพของการใช้วิจารณ์ญาณและการตัดสินใจอย่างไร (Bonner, 2007)

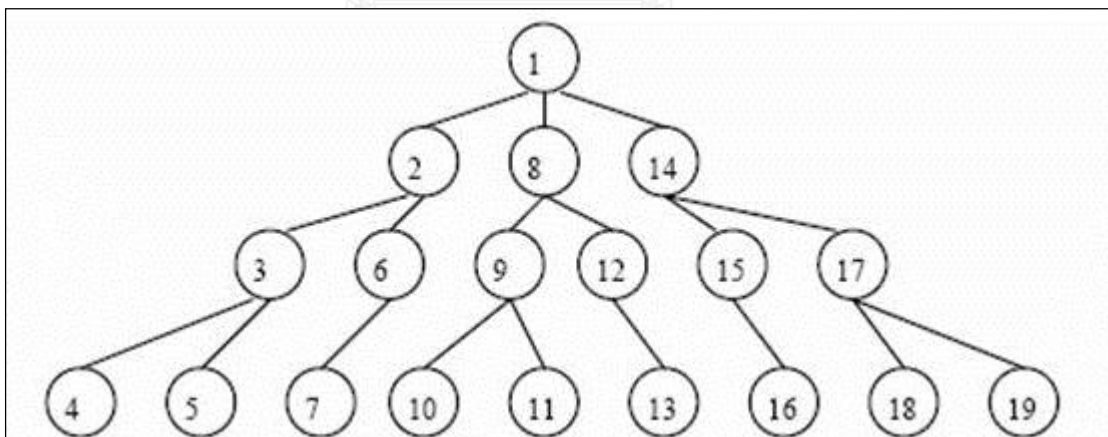
นอกจากนี้นักวิจัยด้านจิตวิทยาบางกลุ่มให้ความสนใจในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูลซ้ำ (Repetition of Information) ซึ่งเชื่อว่าเกิดจาก Truth Effect หรือ Validity Effect (Bonner, 2007) โดยการศึกษาพบว่าการดูข้อมูลซ้ำๆ ทำให้ “ความรับรู้ต่อความถูกต้องของข้อมูล” เพิ่มขึ้น (เช่น Hawkins Hoch and Meyers-Levy (2001) Roggeveen and Johar (2002) เป็นต้น) นักวิจัยอธิบายว่าการที่บุคคลพยายามดูข้อมูลซ้ำไปซ้ำมานั้น เพราะต้องการหาความคล้ายคลึงกันของ

ข้อมูลจากความจำของตนกับข้อมูลที่กำลังค้นหา Soll (1999) ได้ศึกษาในทิศทางกลับกัน โดย Soll ศึกษาถึงปัจจัยของความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่มีต่อพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลซ้ำ และพบว่าเมื่อหน่วยทดลองไม่มั่นใจต่อความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ หน่วยทดลองมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมค้นหาข้อมูลซ้ำ ทั้งนี้การค้นหาข้อมูลซ้ำน่าจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการใช้วิจารณญาณและการตัดสินใจ เนื่องจากบุคคลที่ค้นหาข้อมูลซ้ำจะให้น้ำหนักต่อข้อมูลดังกล่าวอย่างไม่เหมาะสม การศึกษาถึงสาเหตุและผลกระทบของการค้นหาข้อมูลซ้ำในบริบทของการบัญชีจึงมีประโยชน์ต่อทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ (Bonner, 2007)

การศึกษาด้านการค้นหาข้อมูลทางวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ ได้นำเสนอรูปแบบของการค้นหาข้อมูลที่น่าสนใจ เช่น การค้นหาแบบลึกก่อน (Depth-first Search) และการค้นหาแบบกว้างก่อน (Breadth first search) และ Berrypicking Model เป็นต้น

การค้นหาแบบลึกก่อนเป็นการค้นหาที่กำหนดทิศทางจากรูปของโครงสร้างต้นไม้ ที่เริ่มต้นจากโหนดราก (Root Node) ที่อยู่บนสุด แล้วเดินลงมาให้ลึกที่สุด เมื่อถึงโหนดล่างสุด (Terminal Node) ให้ย้อนขึ้นมาที่จุดสูงสุดของกิ่งเดียวกันที่มีกิ่งแยกและยังไม่ได้เดินผ่าน แล้วเริ่มเดินลงจนถึงโหนดลึกสุดอีก ทำเช่นนี้สลับไปเรื่อยจนพบโหนดที่ต้องการหาหรือสำรวจครบทุกโหนด ดังแสดงในรูปภาพที่ 1²

รูปภาพที่ 1 การค้นหาแบบลึกก่อน

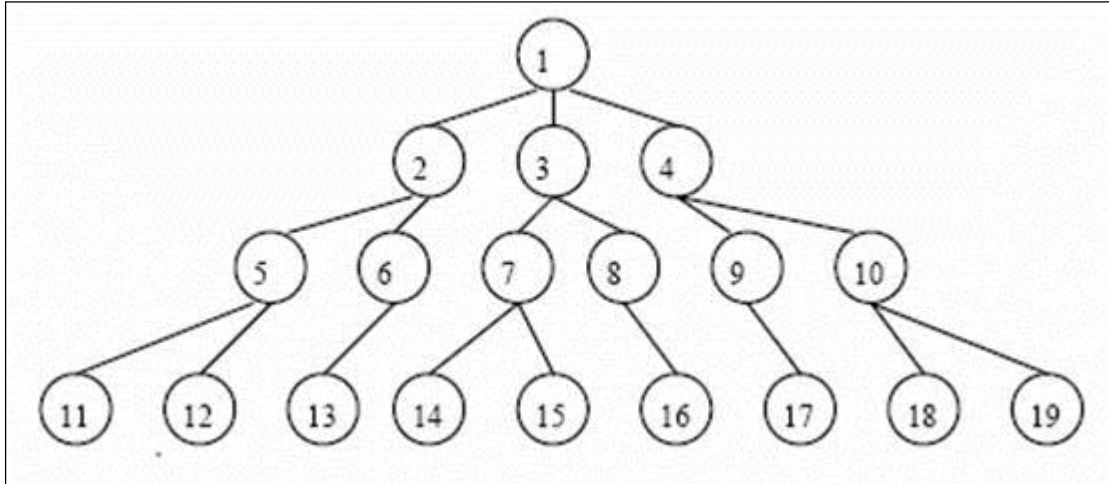


การค้นหาแบบกว้างก่อนเป็นการกำหนดทิศทางการค้นหาแบบทีละระดับของโครงสร้างต้นไม้โดยเริ่มจากโหนดราก (Root node) ที่อยู่บนสุด แล้วลงมาในระดับที่ 1 จากซ้ายไปขวา เมื่อเสร็จ

²ที่มา <http://202.28.94.55/web/320417/2548/work1/g25/technoreport1.htm>

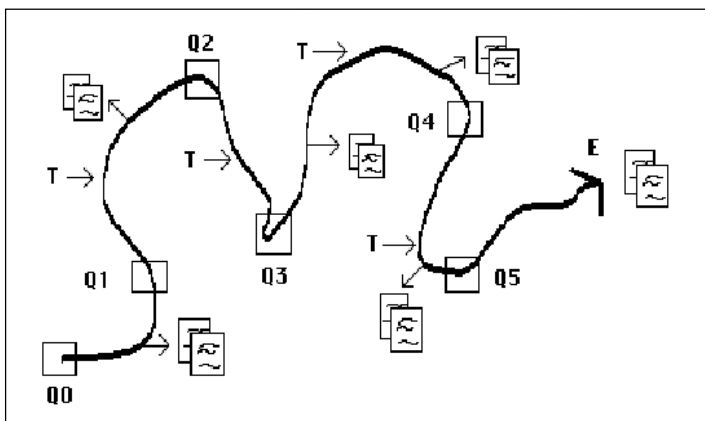
ระดับที่ 1 ไประดับที่ 2 จากซ้ายไปขวาเช่นกัน ทำเช่นนี้เรื่อยๆ จนพบโหนดที่ต้องการ ดังแสดงในรูปภาพที่ 2³

รูปภาพที่ 2 การค้นหาแบบกว้างก่อน



Bates (1989) ได้นำเสนอ Berrypicking Model ซึ่งใช้อธิบายพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลว่าการค้นหาข้อมูลเป็นการตอบสนองความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้ โดยผู้ใช้เริ่มจากการค้นหาสารสนเทศจากจุดใดจุดหนึ่งแล้วค้นหาต่อไปเรื่อยๆ จากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย ระหว่างการค้นหาผู้ใช้จะตรวจดูสารสนเทศที่ค้นได้ พิจารณาความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจทำให้ความต้องการสารสนเทศและคำค้นเปลี่ยนไป ซึ่งเป็นการค้นหาแบบไร้ทิศทางหรือแบบกึ่งมีทิศทาง ดังรูปภาพที่ 3⁴

รูปภาพที่ 3 Berrypicking Model ภาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



³ ที่มา <http://202.28.94.55/web/320417/2548/work1/g25/technoreport1.htm>

⁴ ที่มา <http://pages.gseis.ucla.edu/faculty/bates/berrypicking.html>

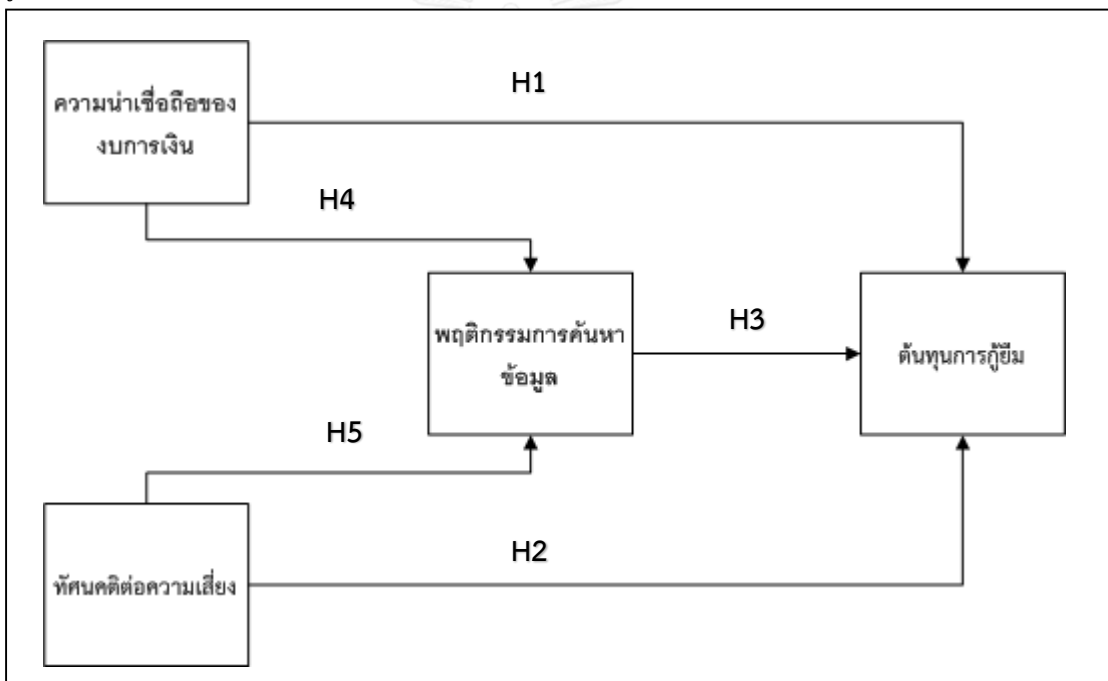
บทที่ 3

การพัฒนาสมมติฐานของการวิจัย

3.1 บทนำ

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเฉพาะบุคคลของผู้ใช้ทางการเงินเป็นเรื่องสำคัญ (Maines, 1995; Schipper, 1991) และช่วยให้การวิจัยเชิงประจักษ์ในเรื่องดังกล่าวมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Hirst et al., 1995) งานวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะอธิบายพฤติกรรมของผู้ใช้ทางการเงินในการค้นหาข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และตัดสินใจ โดยใช้สภาพแวดล้อมของกระบวนการอนุมัติสินเชื่อในธนาคารพาณิชย์ เป็นบริบทในการทดลองนี้ กรอบแนวคิดโดยรวมของการศึกษานี้ สามารถสรุปได้ดังรูปภาพที่ 4

รูปภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัยโดยรวม



ผู้สอบบัญชีใช้รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการสื่อสารความเห็นของตนที่มีต่อความถูกต้องของข้อมูลต่างๆ ในงบการเงินต่อสาธารณชนที่ใช้ผลงานของตน (Geiger, 1994; Libby, 1979) เพื่อเพิ่มระดับความเชื่อมั่นของผู้ใช้ทางการเงิน (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) เนื่องจากผู้ใช้ทางการเงินจำเป็นต้องนำข้อมูลต่างๆ ที่อยู่ในงบการเงินไปใช้เพื่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจในหลากหลายสถานการณ์ รวมถึงการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ด้วย (Danos Holt & Imhoff Jr, 1989) การตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุมัติสินเชื่อเบื้องต้นจะดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการใช้อ้างอิงและการตัดสินใจ

พบว่าความแตกต่างของบุคลิกภาพของบุคคล เช่น ความสามารถและแรงจูงใจ และทัศนคติต่อความเสี่ยง ก็ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการใช้วิจารณญาณและการตัดสินใจเช่นกัน (Bonner, 2007) ในการวิจัยครั้งนี้จึงเลือกศึกษาผลกระทบของตัวแปรทั้ง 2 ตัว คือ ความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ในการพิจารณาต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทผู้มาขอสินเชื่อ โดยที่จุดเด่นของการวิจัยนี้ คือผู้วิจัยมุ่งเน้นจะอธิบายและค้นหาพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ

ตัวอย่างของพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ เช่น ในการประเมินความเสี่ยงของการให้สินเชื่อกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจะต้องวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

1. อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratio)
2. อัตราส่วนความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ (Asset Management Ratios)
3. อัตราส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity Ratio)
4. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)
5. อัตราส่วนนโยบายทางการเงิน (Leverage Ratio)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจะมีพฤติกรรมในเลือกค้นหาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยง การวิเคราะห์พฤติกรรมค้นหาข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจะใช้เทคนิคการติดตามเหตุการณ์ (Event Tracking Technique) มาช่วยในการสรุปผลการศึกษา เพื่อให้เห็นพฤติกรรมในมิติต่างๆ ของข้อมูลที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อใช้ในการช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืม

รายละเอียดของบทนี้จะกล่าวถึงการพัฒนาสมมติฐานทั้ง 5 สมมติฐาน ตามกรอบแนวคิดการวิจัยข้างต้น

3.2 ความน่าเชื่อถือของงบการเงินกับต้นทุนการกู้ยืม

Credibility theory กล่าวไว้ว่าหน้าที่หลักของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือการเพิ่มความน่าเชื่อถือของงบการเงินในฐานะผู้เชี่ยวชาญอิสระ เพื่อเป็นการลดความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Information Asymmetry) ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใช้งบการเงินจากปัญหาทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) โดยผู้สอบบัญชีจะใช้รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความเห็นของตนไปยังผู้ใช้งบการเงิน (Geiger, 1994; Libby, 1979) เพื่อให้ความเชื่อมั่นว่างบการเงินถูกจัดทำขึ้นในส่วนที่เป็นสาระสำคัญเป็นไปตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทาง

การเงินมากน้อยเพียงใด ดังนั้นรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจึงเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้ใช้งบการเงินจำเป็นจะต้องใช้ในการประเมินความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของงบการเงิน อนึ่งถึงแม้ว่าผู้ใช้งบการเงินมีอยู่หลายกลุ่ม แต่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อในฐานะตัวแทนของสถาบันการเงินหรือผู้ให้กู้ยืมถือเป็นกลุ่มผู้ใช้งบการเงินที่สำคัญที่สุดกลุ่มหนึ่งในประเทศไทย ทั้งนี้ผู้สอบบัญชีจะปรับเปลี่ยนรูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้สะท้อนเหตุการณ์หรือข้อพิงสังเกตที่ตนเห็นมีความสำคัญภายใต้ดุลยพินิจเพื่อแจ้งให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบ จึงทำให้รูปแบบและความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีอยู่หลายประเภท ซึ่งมีผลกระทบต่อการรับรู้ในความน่าเชื่อถือต่องบการเงินของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ (Lin et al., 2003; Miller et al., 1993) และส่งผลกระทบต่อ การประเมินความเสี่ยง การตัดสินใจให้กู้ยืมและการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่สถาบันการเงินจะคิดกับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ (Bamber & Stratton, 1997) เช่น เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่วิเคราะห์สินเชื่อให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแบบไม่มีเงื่อนไข น่าที่จะตัดสินใจกำหนดต้นทุนการกู้ยืมที่ต่ำกว่ากรณีบริษัทผู้ขอสินเชื่อที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแบบมีเงื่อนไข เนื่องจากเมื่อเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อในกลุ่มนี้อ่านรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่น่าที่จะรับรู้ถึงความเหตุการณ์หรือข้อพิงสังเกตที่ผู้สอบบัญชีได้ระบุไว้ จึงส่งผลทำให้ความเชื่อมั่นต่อความถูกต้องของงบการเงินที่ตนกำลังวิเคราะห์ลดต่ำลง และมีผลต่อการตัดสินใจในการกำหนดต้นทุนการกู้ยืม เป็นต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

H1: ความน่าเชื่อถือของงบการเงินโดยพิจารณาจากประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีผลกระทบทางตรงต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ

รูปภาพที่ 5 สมมติฐานที่ 1



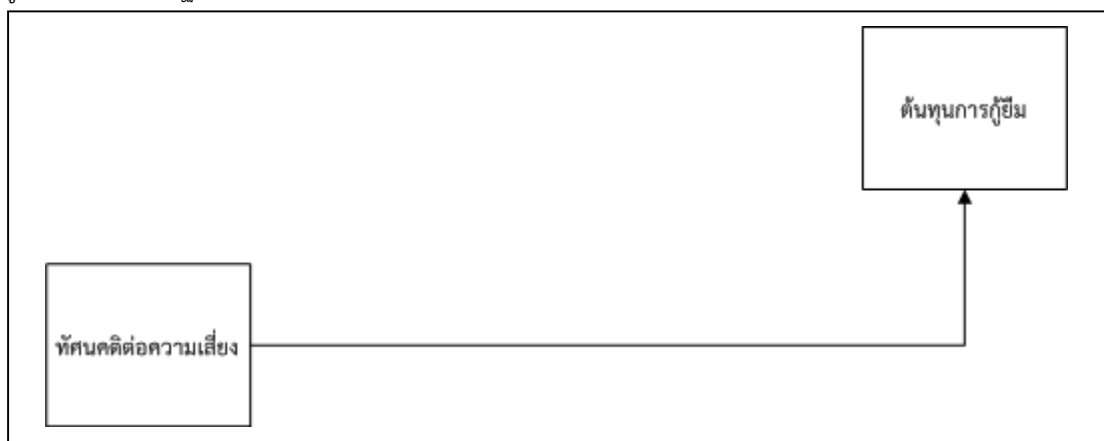
3.3 ทักษะคิดต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อกับต้นทุนการกู้ยืม

ธุรกิจธนาคารพาณิชย์เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารความเสี่ยง โดยความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (Credit Risk) นับเป็นความเสี่ยงที่สำคัญและเป็นพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ ระดับความเสี่ยงด้านสินเชื่อจะถูกใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระดับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสินเชื่อแต่ละราย ซึ่งจะถูกกำหนดเพื่อให้ธนาคารได้รับผลตอบแทนจากการให้กู้ยืมที่เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงหรือเรียกว่า “การคิดอัตราดอกเบี้ยที่เป็นสัดส่วนตามระดับความเสี่ยง (Risk-based Pricing Policy)” ธนาคารแต่ละแห่งจึงมีการพัฒนาวิธีการกำหนดระดับความเสี่ยงด้านสินเชื่อให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อของตนและพัฒนาเป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามมาตรฐาน (Standard Operating Procedures: SOP) สำหรับใช้ในกระบวนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ถึงแม้ว่าธนาคารแต่ละแห่งจะมีขั้นตอนการปฏิบัติตามมาตรฐานสำหรับการอนุมัติและกำหนดอัตราดอกเบี้ยสำหรับสินเชื่อไว้แล้ว แต่ในขั้นตอนการพิจารณาระดับความเสี่ยงด้านสินเชื่อจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อร่วมด้วย (Bonner, 2007) กล่าวไว้ว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคลจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการใช้วิจารณญาณและการตัดสินใจ สอดคล้องกับการศึกษาในอดีต เช่น Newton (1977) ที่พบว่าการกำหนดระดับความมีสาระสำคัญในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีมีผลมาจากทัศนคติต่อความเสี่ยง Hilton et al. (1988) หน่วยทดลองที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยงและหน่วยทดลองที่เป็นกลางต่อความเสี่ยงมีการตัดสินใจที่แตกต่างกัน เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีทัศนคติต่อความเสี่ยงที่แตกต่างกันน่าจะมีการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน เช่น เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่รักหรือชอบความเสี่ยงน่าจะกำหนดต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทผู้ขอสินเชื่อรายเดียวกันต่ำกว่าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่เป็นกลางต่อความเสี่ยง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่เป็นกลางต่อความเสี่ยงน่าจะกำหนดต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทผู้ขอสินเชื่อต่ำกว่าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง การวิจัยนี้จึงมีสมมติฐานที่ว่า

H2: ทักษะการคิดต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีผลกระทบต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ

รูปภาพที่ 6 สมมติฐานที่ 2



3.4 พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์กับต้นทุนการกู้ยืม

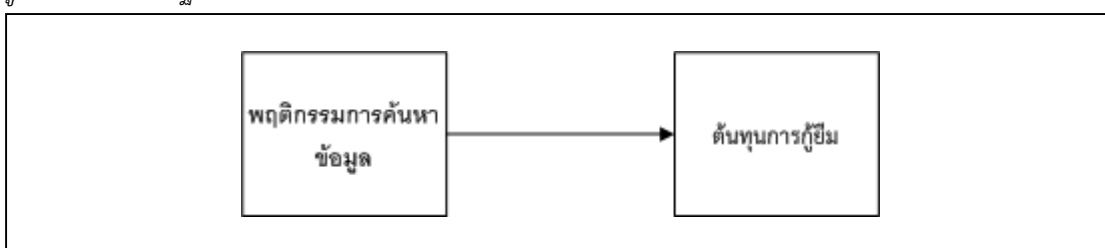
Bonner (2007) กล่าวไว้ว่าผลการศึกษาเรื่องการค้นหาข้อมูลที่มีต่อการคุณภาพของการใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจทั้งในวงการบัญชีและจิตวิทยาได้ผลที่ออกมาที่ค่อนข้างคล้ายคลึงกัน คือพบว่าวิธีการค้นหาข้อมูลมีผลต่อความการตัดสินใจ เช่น การค้นหาข้อมูลจำนวนที่แตกต่างกัน (Knechel & Messier, 1990) และเนื้อหาของข้อมูลที่ต่างกัน (Biggs & Mock, 1983) จะทำให้เกิดการตัดสินใจแตกต่างกัน เป็นต้น

โดยการศึกษาทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลที่นักวิจัยด้านการบัญชีนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การศึกษาของ Ford et al. (1989) ที่ได้แบ่งการการค้นหาข้อมูลออกเป็น 4 มิติ ได้แก่ (1) มิติของจำนวนข้อมูลที่ค้นหา (2) มิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา (3) มิติของเนื้อหาข้อมูลที่ค้นหา และ (4) มิติของความเร็วในการค้นหาข้อมูล โดย Payne et al. (1993) (อ้างถึงใน Bonner (2007)) พบว่าถ้าภารกิจยากขึ้น ข้อมูลที่บุคคลจะค้นหาจะน้อยลงเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา Chi et al. (2014) พบว่าบุคคลที่มีความรู้มากจะใช้การค้นหาแบบเจาะจง (Direct Search) ในขณะที่บุคคลที่มีความรู้น้อยจะใช้การค้นหาแบบเรียงลำดับ (Sequential Search) นอกจากนี้ Soll (1999) ยังพบว่าปัจจัยของความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่มีต่อพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลซ้ำ และพบว่าเมื่อหน่วยทดลองไม่มั่นใจต่อความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ หน่วยทดลองมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลซ้ำ ทั้งนี้การค้นหาข้อมูลซ้ำน่าจะส่งผลต่อคุณภาพของการใช้วิจารณญาณและการตัดสินใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานที่ว่าถ้าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมี

พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลที่แตกต่างกัน เช่น รูปแบบ หรือเวลาที่ใช้ในการหาข้อมูลและตัดสินใจ ย่อมจะส่งผลต่อการตัดสินใจในการประเมินต้นทุนการกู้ยืมที่แตกต่างกันด้วย สมมติฐานที่ 3 จึงเป็นดังนี้

H3: พฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลมีผลกระทบทางตรงต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ

รูปภาพที่ 7 สมมติฐานที่ 3

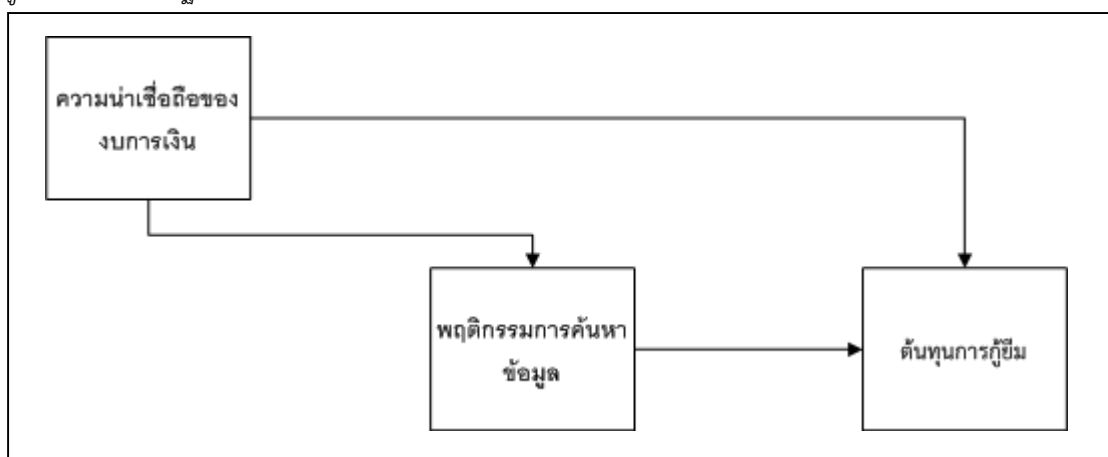


3.5 ความน่าเชื่อถือของงบการเงินและพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์กับต้นทุนการกู้ยืม

นอกจากระดับความเชื่อถือต่อข้อมูลต่างๆ ในงบการเงินของผู้ใช้งบการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปจากการที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเปลี่ยนรูปแบบและความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามที่ได้กล่าวไว้ในสมมติฐานที่ 1 จะมีผลกระทบทางตรงต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อแล้ว ความน่าเชื่อถือของงบการเงินยังจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในการหาค้นหาข้อมูลของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อด้วย เนื่องจากพบว่าผู้ใช้งบการเงินจะให้ความสนใจในประเด็นที่ผู้สอบบัญชีกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีมากเป็นพิเศษ (Einhorn Kleinmuntz & Kleinmuntz, 1979) รวมถึงกรณีที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ ผู้ใช้งบการเงินจะให้ความสำคัญต่อวรรคดังกล่าว ซึ่งส่งผลกระทบในเชิงลบต่อการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการตัดสินใจ (วีรวุฒิ เจษฎาวุฒิ, 2548) และส่งผลการประเมินความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ (Bamber & Stratton, 1997) ดังนั้นความน่าเชื่อถือของงบการเงินจึงมีผลทางอ้อมต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ โดยส่งผ่านมาจากพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์อีกด้วย สมมติฐานที่ 4 จึงเป็นดังนี้

H4: ความน่าเชื่อถือของงบการเงินโดยพิจารณาจากประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีผลกระทบทางตรงและทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ

รูปภาพที่ 8 สมมติฐานที่ 4

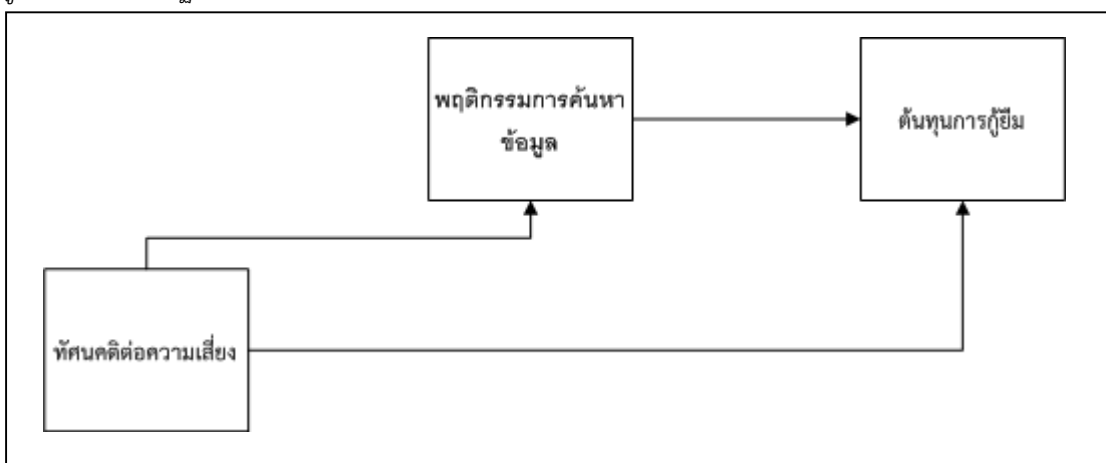


3.6 ทิศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อและพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์กับต้นทุนการกู้ยืม

ตามที่ได้กล่าวไว้ในสมมติฐานที่ 2 ว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีผลกระทบทางตรงต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อไปแล้วนั้น แนวคิดเรื่องอรรถประโยชน์ที่คาดหวังยังคงกล่าวว่ทัศนคติต่อความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมด้วยเช่นกัน เช่น ถ้าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อเป็นผู้ที่เกลียดหรือกลัวความเสี่ยงนำที่จะต้องการข้อมูลที่มากกว่าหรือใช้เวลาในการตัดสินใจที่นานกว่าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่เป็นกลางต่อความเสี่ยง เป็นต้น ดังนั้นทัศนคติต่อความเสี่ยงจึงน่าที่จะมีผลทางอ้อมต่อการตัดสินใจในการกำหนดต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ โดยส่งผ่านมาจากพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์อีกด้วย สมมติฐานที่ 5 จึงเป็นดังนี้

H5: ทักษะคิดต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีผลกระทบทางตรงและทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ

รูปภาพที่ 9 สมมติฐานที่ 5



3.6 บทสรุป

ในบทที่ 3 นี้ ได้กล่าวถึงการพัฒนาสมมติฐานทั้ง 5 สมมติฐาน ตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยสมมติฐานที่ 1 ถึง สมมติฐานที่ 3 เป็นการศึกษาถึงผลกระทบทางตรงของความน่าเชื่อถือต่อบการเงิน ทักษะคิดต่อความเสี่ยง และพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลที่มีต่อการตัดสินใจในการกำหนดต้นทุนการกู้ยืมให้บริษัทผู้ขอสินเชื่อของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ส่วนสมมติฐานที่ 4 และ สมมติฐานที่ 5 เป็นการศึกษาถึงผลกระทบทางอ้อมของความน่าเชื่อถือต่อบการเงินและทักษะคิดต่อความเสี่ยง โดยผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล ซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่าน

บทที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

4.1 บทนำ

ในบทที่ 4 นี้ จะได้กล่าวถึงขั้นตอนในออกแบบเครื่องมือสำหรับใช้ในเก็บข้อมูลและบริษัทกรณีศึกษา (The mock-up cases) สำหรับการทดลอง โดยการศึกษานี้ ใช้การวิจัยเชิงทดลอง ในสภาพห้องทดลอง (Laboratory Experiment Research) เนื่องจากการทดลองในสภาพห้องทดลองเป็นวิธีวิจัยที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถควบคุมตัวแปรที่สำคัญที่อาจจะมีกระทบต่อการทดลองได้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด (Zikmund Babin Carr & Griffin, 2012) หน่วยทดลองจะร่วมทดลองผ่านโปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะ ภายใต้เครือข่ายส่วนบุคคล (Personal Area Network – P.A.N) ผ่านอุปกรณ์เชื่อมต่อแบบไร้สาย (Wireless Access Point) โดยจำลองขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อในธนาคารพาณิชย์ให้กับบริษัทกรณีศึกษา เมื่อเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แสดงความเห็นต่องบการเงินของบริษัทกรณีศึกษาในรูปแบบและความเห็นที่แตกต่าง ทั้งนี้บริษัทกรณีศึกษาสำหรับงานวิจัยนี้พัฒนาโดยอ้างอิงมาจากข้อมูลของบริษัทจริง โดยก่อนเริ่มการทดลอง หน่วยทดลองจะตอบแบบทดสอบทัศนคติต่อความเสี่ยงที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาเป็นการเฉพาะ รายละเอียดการออกแบบการทดลองและขั้นตอนในการดำเนินการทดลองผู้วิจัยจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

4.2 การศึกษาขั้นต้น

ในขั้นแรกของการศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่เกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติงานในธนาคารพาณิชย์ไทย เพื่อใช้ในการพัฒนากรณีศึกษาให้มีความสมจริง

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อธุรกิจ (ไม่รวมสินเชื่อส่วนบุคคล) ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยเลือกธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 1 แห่งและธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางอีก 1 แห่ง⁵ รวม 2 แห่งจากธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยทั้งหมด 14 แห่ง (ตามข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 6 สิงหาคม 2555 - ภาคผนวก ก)⁶ การสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 45 – 60

⁵ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ได้แก่ธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาด สินทรัพย์มากกว่าร้อยละ 10 ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางได้แก่ธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาด สินทรัพย์ตั้งแต่ร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 10 และธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กได้แก่ธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาด สินทรัพย์น้อยกว่าร้อยละ 3 โดยใช้ข้อมูลของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556

⁶ <http://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/WebsiteFI/Pages/instList.aspx>

นาที่ต่อครั้ง โดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ คำถามที่สำคัญได้แก่

1. ในขั้นตอนการวิเคราะห์สินเชื่อได้มีการใช้รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและข้อมูลในงบการเงินอย่างไร รวมถึงความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของรูปแบบและความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
2. การแบ่งกลุ่มบริษัทผู้ขอสินเชื่อ ผลิตภัณฑ์ของสินเชื่อ ขั้นตอนในการวิเคราะห์สินเชื่อ และปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทผู้ขอสินเชื่อแต่ละกลุ่ม

ผลจากการสัมภาษณ์และจัดบันทึกโดยผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

- ในขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อให้ธุรกิจขนาดใหญ่ (Corporate Banking) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อให้ความเชื่อมั่นต่อรายงานของผู้สอบบัญชีและข้อมูลในงบการเงิน และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อยังสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากข้อมูลและข่าวที่เปิดเผยต่อสาธารณชน การขอสินเชื่อส่วนใหญ่จะเป็นสินเชื่อเพื่อสินเชื่อโครงการ (Project Finance) การพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อจึงเน้นไปในการพิจารณาผลตอบแทนจากโครงการเป็นหลัก โดยโครงการลงทุนนั้นต้องมีกำไรและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงพอกว่าต้นทุนของเงินกู้ยืมของโครงการ และมีกระแสเงินสดเพียงพอที่จะชำระหนี้คืนให้กับธนาคารได้ตามเงื่อนไข เทคนิคที่ใช้จึงเป็นวิธีการประมาณการกระแสเงินสดของโครงการ (Cash Flow Projection) ข้อมูลในในงบการเงินจึงใช้เป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งในการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อ

- ในขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs Banking) ธนาคารได้แบ่ง กลุ่มบริษัทผู้ขอสินเชื่อธุรกิจ SMEs โดยพิจารณาจากยอดขายต่อปีเป็นหลัก โดยเงื่อนไขแต่ละธนาคารจะมีความแตกต่างกัน ออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่

1. ผู้ประกอบการขนาดกลาง (Medium-sized Enterprise) เป็นกลุ่มบริษัทผู้ขอสินเชื่อที่มีการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ทั่วไป โดยการกู้ยืมจากสถาบันการเงินเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญสำหรับธุรกิจกลุ่มนี้ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจะให้ความสำคัญต่อรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงินเป็นอย่างมากในการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อ ทั้งนี้เพราะข้อมูลจากงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้วมีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อไม่สามารถหาข้อมูลข่าวสารของบริษัทผู้ขอสินเชื่อกลุ่มนี้ได้จากแหล่งอื่น

2. ผู้ประกอบการขนาดย่อมหรือขนาดเล็ก (Small-sized Enterprise) ส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทผู้ขอสินเชื่อที่ประกอบกิจการในรูปแบบของร้านค้าไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือนิติบุคคลขนาดเล็ก ผู้ประกอบการกลุ่มนี้จึงไม่ได้มีการจัดทำงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เพื่อตรวจสอบและรับรองตามที่กฎหมายกำหนด หรือกรณีมีการจัดทำเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจะไม่ได้ให้ความเชื่อถือต่อรายงานของผู้สอบบัญชีและข้อมูลในงบการเงินดังกล่าว เนื่องจากระบบบัญชีของผู้ประกอบการขนาดย่อมขาดความน่าเชื่อถือหรืองบการเงินอาจถูกจัดทำโดยสำนักงานบัญชีที่ไม่น่าเชื่อถือเช่นกัน อีกทั้งพบว่างบการเงินดังกล่าวได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีที่ไม่น่าเชื่อถือ การพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อจึงพิจารณาจากหลักประกันและใช้วิธีพิจารณากระแสเงินสดจากการเดินบัญชีผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารเป็นหลัก โดยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและข้อมูลในงบการเงินแต่อย่างใด

- เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 2-3 ปีขึ้นไป จะให้ความสนใจในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เนื่องจากทราบว่ารายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความเห็นของผู้สอบบัญชีในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ข้อมูลต่างๆ ในงบการเงินให้แก่ผู้ใช้งบการเงิน แต่อย่างไรก็ตาม ระดับความเชื่อถือต่อข้อมูลในงบการเงินของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อยังขึ้นอยู่กับชื่อเสียงของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและประเภทของความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้วย และจากการสัมภาษณ์พบว่าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อบางส่วนมีความรู้เกี่ยวกับประเภทและความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอย่างจำกัด คือ สามารถจำแนกความแตกต่างของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้เพียง “ความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข” (ความเห็นปกติ) และ “ความเห็นแบบอื่นๆ” (ความเห็นไม่ปกติ) นอกจากนี้ยังพบว่าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อยังคงเข้าใจว่ารายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข แต่มีการเพิ่มวรรณเน้นข้อมูลและเหตุการณ์เป็นรายงานที่มีความเห็นไม่ปกติ สอดคล้องกับงานวิทยานิพนธ์ของ วีรวุฒิ เจษฎาวุฒิ (2548) ที่พบว่าผู้ใช้งบการเงินให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นหากรายงานของผู้สอบบัญชีได้เพิ่มวรรณเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ โดยจะส่งผลกระทบต่อการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการตัดสินใจ

- การประเมินความเสี่ยงของบริษัทผู้ขอสินเชื่อในขั้นตอนการวิเคราะห์สินเชื่อพบว่าธนาคารได้กำหนดวิธีปฏิบัติงานซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ โดยพัฒนา Credit Rating และแบบจำลองคะแนนสินเชื่อเพื่อช่วยในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ ผลคะแนนที่ได้จากแบบจำลองคะแนนสินเชื่อ ยังใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่ธนาคารจะคิดจากบริษัทผู้ขอสินเชื่ออีกด้วย อนึ่งธนาคารแต่ละแห่งจะพัฒนาแบบจำลองขึ้นมาใช้เองโดยอาศัยหลักการทางสถิติจากการดำเนินงานที่ผ่านมาของแต่ละธนาคาร อีกทั้งยังมีขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อที่แตกต่างกันไปอีกด้วย

4.3 การออกแบบการทดลอง

การวิจัยนี้ต้องการศึกษาผลกระทบของความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจในการกำหนดต้นทุนการกู้ยืมให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ และเพื่อศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อใช้ เมื่อระดับความน่าเชื่อถือที่มีต่องบการเงินแตกต่างกันไปและระดับทัศนคติต่อความเสี่ยงแตกต่างกัน โดยเป็นการวิจัยเชิงทดลองในสภาพห้องทดลองเชิงปฏิบัติการเคลื่อนที่ ผู้วิจัยได้ออกแบบให้เป็นแผนการทดลองแบบสปลิตพล็อต (Split Plot Design) ระหว่างหน่วยทดลอง (Between Subjects) โดยปัจจัยหลัก (Main Plot) คือ ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ กลุ่มที่รักหรือชอบความเสี่ยง (Risk Lover - RL) กลุ่มที่เป็นกลางต่อความเสี่ยง (Risk Neutral - RN) และกลุ่มที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง (Risk Averse - RA) และ ปัจจัยรอง (Sub Plot) คือ ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unqualified or Clean Opinion-CL) ความเห็นไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ (Unqualified or Clean Opinion with an Emphasis-of-matter Paragraph-EM) และความเห็นอย่างมีเงื่อนไข (Qualified Opinion-QU) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กลุ่มการทดลองเก้ากลุ่ม (3X3)

		ประเภทความเห็นของผู้สอบบัญชี		
		CL	EM	QU
ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ	RL	CL,RL	EM,RL	CL,RL
	RN	CL,RN	EM,RN	CL,RN
	RA	CL,RA	EM,RA	CL,RA

โดยการศึกษานี้มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร คือ (1) ระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงินที่แตกต่างกันไปตามประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (2) ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ และ (3) พฤติกรรมในการค้นหาข้อมูล ซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่าน (Mediator Variable) ส่วนตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้มีเพียง 1 ตัวแปรคือ ต้นทุนการกู้ยืม

ตัวแปรอิสระ

ในการวิจัยนี้มีตัวแปรอิสระทั้งหมด 3 ตัวแปร ได้แก่

1. ความน่าเชื่อถือของงบการเงิน: ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะต้องปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ จากนั้นผู้สอบบัญชีจะใช้รายงานการสอบบัญชีของตนเป็นเครื่องมือที่จะสื่อสารความน่าเชื่อถือของ

งบการเงินที่ตนได้ตรวจสอบไปยังผู้ใช้งบการเงิน ผ่านประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดังกล่าว แม้ผู้สอบบัญชีจะเสนอความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขหรือความเห็นอย่างมีเงื่อนไข เป็นส่วนใหญ่ (Lin et al., 2003) แต่ Bamber and Stratton (1997) และ วีรุฒิ เจษฎาภูมิ (2548) พบว่ากรณีที่มีการเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์ ผู้ใช้งบการเงินจะให้ความสำคัญต่อวรรณดังกล่าว ยังผลต่อการประเมินความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อและส่งผลกระทบต่อในเชิงลบเมื่อนำข้อมูลไปใช้เพื่อการตัดสินใจ ในงานวิจัยนี้จึงได้เพิ่มการศึกษากรณีรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเสนอความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์ เนื่องเป็นประเด็นที่ยังไม่มีความชัดเจน (Grey Area) นอกเหนือจากรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขและความเห็นอย่างมีเงื่อนไขที่มักจะนำเสนอเป็นปกติ

2. *ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ*: ทัศนคติต่อความเสี่ยง คือรูปแบบของฟังก์ชันอรรถประโยชน์ที่แตกต่างกันของความพึงพอใจส่วนบุคคล (Weber et al., 2002) ตามแนวคิดเรื่องอรรถประโยชน์ที่คาดหวัง (Expected utility) ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และมีผลต่อคุณภาพของการใช้วิจารณญาณและการตัดสินใจ (Bonner, 2007) ทัศนคติสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ *การรักหรือชอบความเสี่ยง (RL)* *การเป็นกลางต่อความเสี่ยง (RN)* และ *การรังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง (RA)* ในการทดลองนี้ จึงได้แบ่งตัวแปรนี้เป็น 3 ระดับ ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยใช้มาตรวัดทางจิตวิทยา (Psychometric Scale) ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะได้กล่าวถึงในลำดับถัดไป

3. *พฤติกรรมการค้นหาข้อมูล*: พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเป็นตัวแปรสำคัญที่การวิจัยนี้ต้องการศึกษา โดยจากการศึกษาของนักจิตวิทยา (Ford et al., 1989) ได้แบ่งการค้นหาข้อมูลใน 4 มิติ ได้แก่ (1) มิติของจำนวนข้อมูลที่ค้นหา (2) มิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา (3) มิติของเนื้อหาข้อมูลที่ค้นหา และ (4) มิติของความเร็วในการค้นหาข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้เทคนิคการติดตามเหตุการณ์ (Event Tracking Technique) เพื่อติดตามพฤติกรรมของหน่วยทดลองในระหว่างการค้นหาข้อมูลและตัดสินใจ โดยงานวิจัยนี้จะศึกษาเพียง 2 มิติ ได้แก่

(1) มิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา แบ่งเป็น

- รูปแบบของการค้นหา (Search Pattern) วิเคราะห์จากลำดับของอัตราส่วนทางการเงินที่หน่วยทดลองเลือกคำนวณ ได้แก่ การค้นหาแบบเรียงลำดับ และการค้นหาแบบเจาะจง

- จำนวนครั้งของการพิจารณา (No. of Search Trial) จำนวนครั้งที่หน่วยทดลองเปิดเข้าไปคำนวณหรือเปิดเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในหน้าต่างอัตราส่วนทางการเงิน เพื่อใช้วัดพฤติกรรมในการหาข้อมูลซ้ำ (Repetition of Information)

(2) มิติของความเร็วในการค้นหา แบ่งเป็น

- เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล (Search Time) คือ เวลาที่หน่วยทดลองใช้ในการค้นหาข้อมูลในงบการเงินและคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน โดยคำนวณเริ่มจากเวลาที่หน่วยทดลองกดเลือกอัตราส่วนทางการเงินที่ต้นต้องการคำนวณเป็นอัตราส่วนแรกจนกระทั่งคำนวณครบทั้ง 5 อัตราส่วน
- เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ (Decision Time) คือ เวลาที่หน่วยทดลองใช้ในการตัดสินใจกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา โดยคำนวณเริ่มจากเวลาที่หน่วยทดลองคำนวณอัตราส่วนทางการเงินครบ 5 อัตราส่วนจนกระทั่งตัดสินใจเลือกอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มแล้วเสร็จ
- เวลารวม (Total Time) คือ เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูลรวมกับเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ

ทั้งนี้มีมิติของจำนวนข้อมูลที่ค้นหาและมีมิติของเนื้อหาข้อมูลที่ค้นหา ผู้วิจัยได้ควบคุมไว้ให้มีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มการทดลอง

ตัวแปรตาม

ในการวิจัยนี้มีตัวแปรตามเพียง 1 ตัวแปร คือ ต้นทุนการกู้ยืมหรืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ซึ่งในการปฏิบัติงานจริง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจะต้องเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุมัติสินเชื่อและกำหนดต้นทุนการกู้ยืมขั้นต้น ก่อนจะนำเสนอและอนุมัติโดยคณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อ การวิจัยนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลและตัดสินใจในขั้นต้นของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อเท่านั้น โดยผู้วิจัยจะวัดตัวแปรตามนี้จาก **อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (IP)** ที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อในการกรณีศึกษา ซึ่งอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มนี้คือส่วนชดเชยความเสี่ยง (Risk Premium) ที่ธนาคารจะบวกเพิ่มจากอัตราดอกเบี้ยสำหรับลูกค้าชั้นดี (Prime Rate) ในกรณีที่บริษัทผู้ขอสินเชื่อมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

4.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนา (1) แบบทดสอบในการประเมินทัศนคติต่อความเสี่ยง (2) รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงินของบริษัทกรณีศึกษา และ (3) ข้อมูลของบริษัทกรณีศึกษาและแบบจำลองคะแนนสินเชื่อ เพื่อให้ นักพัฒนาโปรแกรมจัดทำโปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะ (Customized Application Software) ตามที่ผู้วิจัยกำหนด เพื่อที่จะใช้ในการทดลอง

แบบทดสอบในการประเมินทัศนคติต่อความเสี่ยงเกณฑ์ที่จะใช้ในการแบ่งระดับความเสี่ยง

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามในการประเมินทัศนคติต่อความเสี่ยง เพื่อใช้เป็นมาตรวัดทางจิตวิทยา (Psychometric Scale) ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม (รักหรือชอบความเสี่ยง เป็นกลางต่อความเสี่ยง และรังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง) โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาเพื่อประยุกต์ใช้แบบทดสอบ ดังนี้

- ผู้วิจัยใช้คำถามจากแบบทดสอบ 2 ชุด ได้แก่
 1. Domain Specific Risk Attitude (DoSpeRT) ของ Blais and Weber (2006) (ภาคผนวก ข) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินตนเอง (Self-report) ว่าในกรณีที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์เสี่ยงต่างๆ (Risk-taking) ตนจะทำพฤติกรรมเช่นนั้นหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องประเมินแต่ละเหตุการณ์ เพื่อแสดงระดับความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 7 ระดับ โดย 7 หมายถึง เหมือนมากที่สุด และ 1 หมายถึง ไม่เหมือนมากที่สุด แบบสอบถาม DoSpeRT ประกอบด้วยคำถามจำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ด้านละ 6 ข้อ ได้แก่ ด้านจริยธรรม (Ethical) ด้านการตัดสินใจทางการเงิน แบ่งเป็น ด้านการลงทุนและด้านการพนัน (Financial Decision - Investment & Gambling) ด้านสุขภาพและความปลอดภัย (Health / Safety) ความเสี่ยงด้านสันทนาการ (Recreational) และด้านการตัดสินใจทางสังคม (Social Decision)
 2. Passive Risk Taking (PRT) ของ Keinan and Bereby-Meyer (2012) (ภาคผนวก ค) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินตนเอง (Self-report) เกี่ยวกับพฤติกรรมเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงต่างๆ (Passive Risk-taking) โดยเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในชีวิตประจำวันทุกๆด้าน ไม่ใช่เฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องประเมินแต่ละเหตุการณ์ เพื่อแสดงระดับความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

(Likert Scale) 7 ระดับ โดย 7 หมายถึง เหมือนมากที่สุด และ 1 หมายถึง ไม่เหมือนมากที่สุด PRT ประกอบด้วยคำถามจำนวน 25 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ (Risk-involving Resources) จำนวน 12 ข้อ ความเสี่ยงด้านการแพทย์ (Medical Risks) จำนวน 7 ข้อ และความเสี่ยงด้านจริยธรรม (Ethical Risks) จำนวน 6 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำคำถามจากทั้ง DoSpeRT และ PRT รวม 55 ข้อ มาถอดความเป็นภาษาไทยและตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษจำนวน 3 ท่าน

- นำคำถามที่ถอดความแล้วจากแบบสอบถาม DoSpeRT และ PRT รวม 55 ข้อ จัดทำแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านโปรแกรมจัดการเอกสาร Google Forms (<http://docs.google.com>)⁷ เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนไทยว่า **“คำถามในแต่ละข้อมีความเหมาะสมที่จะสอบถามจากคนไทยมากน้อยเพียงใด”** ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะแสดงระดับความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 3 ระดับ โดย 3 หมายถึง เหมาะสมที่จะสอบถามจากคนไทยที่สุด 2 คือ ไม่น่าใจ และ 1 หมายถึง ไม่เหมาะสมที่จะสอบถามจากคนไทย แบบสอบถามถูกส่งออกในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2556 โดยส่งการเชื่อมโยง (Link) ของแบบสอบถาม ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ต่างๆ เช่น เว็บไซต์เฟซบุ๊ก (www.facebook.com) เว็บไซต์พันทิป (www.pantip.com) โปรแกรมสนทนาไลน์ (Line Application) เป็นต้น ผู้สมัครใจตอบแบบสอบถามจะกดการเชื่อมโยงเพื่อเข้าสู่แบบสอบถามกลุ่มเป้าหมายคือประชากรไทยกลุ่มวัยทำงาน (อายุมากกว่า 15 ปี) โดยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลประมาณ 1 เดือน เมื่อสิ้นสุดระยะเวลารวบรวมข้อมูล พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 139 ราย เป็นเพศชายร้อยละ 38 เพศหญิงร้อยละ 62 โดยมีค่ามัธยฐานและค่าฐานนิยมของช่วงอายุอยู่ที่ 31-40 ปี และประสบการณ์ในการทำงานอยู่ที่ 6-10 ปี ซึ่งสามารถสรุปผลคำถามที่มีผลคำตอบว่าเหมาะสมที่จะถามจากคนไทยสูงกว่าร้อยละ 60 จำนวน 30 คำถาม (จาก 55 คำถาม) ดังตารางที่ 4

⁷ <https://docs.google.com/forms/d/1qCiHG6fGgL4uCEM8oxTGrif5epV6DCBAbTNbLcVDNWA/viewform?formkey=dE5TaVk0QT14NIRkT1B1YnJLdGIGdnc6MQ#gid=0>

ตารางที่ 4 คำถามที่มีผลคำตอบว่า “เหมาะสมที่จะถามจากคนไทย” สูงกว่าร้อยละ 60

(หน่วย : ร้อยละ)

คำถาม ที่	คำถาม	ตัวเลือกที่		
		1	2	3
1	ท่านเปรียบเทียบราคาสินค้าราคาสูง (คอมพิวเตอร์ ตู้เย็น) จากหลายร้านค้า ก่อนตัดสินใจซื้อ	5	11	84
2	ท่านปิดสวิตช์ประตูป้านทุกครั้งก่อนเข้านอน	7	9	84
3	ท่านตรวจสอบยอดค่าใช้จ่ายในใบแจ้งบัญชีบัตรเครดิตเป็นประจำทุกเดือน	4	13	83
4	ท่านอ่านเงื่อนไขหรือข้อจำกัดต่างๆในสัญญาที่สำคัญ เช่น สัญญาเช่า กรรมธรรม์ประกัน หรือ สัญญากู้ยืม	5	14	81
5	ท่านฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัด	6	13	81
6	ท่านตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุกๆ 1-2 ปี	5	14	81
7	ท่านสำรองแฟ้มข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น เอกสาร รูปภาพหรือ VDO ที่มีความสำคัญ	4	16	80
8*	ท่านซื้อรถจักรยานยนต์โดยไม่สวมหมวกนิรภัย	6	14	80
9*	ท่านขับรถยนต์โดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย	10	11	79
10*	ท่านเดินกลับบ้านตามลำพังผ่านบริเวณที่ไม่ปลอดภัย	7	14	79
11	ท่านจัดเก็บใบเสร็จรับเงินและเอกสารรับประกันของสินค้าราคาแพงอย่างเป็นระเบียบ	4	19	77
12*	ท่านเลือกทำงานที่ทำแล้วมีความสุขมากกว่าทำงานที่มีเกียรติ	6	17	77
13	ท่านไม่ได้ออมเงินเป็นประจำ	9	14	77
14	ท่านจะไปพบแพทย์ทันที เมื่อมีการเจ็บปวดในร่างกาย	7	17	76
15	ท่านแจ้งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเมื่อพบเด็กข้างบ้าน ถูกผู้ปกครองทอดทิ้ง	12	14	74
16	ท่านตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่สนใจก่อนลงทะเบียนเรียน (เช่น ผู้สอนคือใคร หัวข้อที่จะเรียน ปริมาณการบ้าน ฯลฯ)	6	21	73
17	ท่านซื้อรถยนต์มือสองภายหลังจากได้รับการตรวจสอบมั่นใจจากผู้ที่ได้รับการรับรองเท่านั้น	6	21	73
18	เมื่อรถยนต์มีเสียงประหลาดเกิดขึ้น ท่านจะนำรถเข้าตรวจเช็คทันที	5	23	72
19	ท่านลงโปรแกรมป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	6	22	72
20	ท่านตรวจสอบค่าใช้จ่ายและค่าโทรศัพท์ก่อนจะโทรทางไกลหรือโทรต่างประเทศ	6	22	72
21*	ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างหนักในงานเลี้ยงสังสรรค์	7	21	72
22	ท่านเปลี่ยนอะไหล่รถยนต์เพราะช่างบอกว่ามันเก่าหรือหมดอายุการใช้งาน	7	23	70
23	เมื่อต้องเดินทางไปต่างประเทศ ท่านซื้อกรรมธรรม์ประกันสุขภาพ	13	20	67
24*	ท่านยอมรับว่ารสนิยมของท่านแตกต่างจากรสนิยมของเพื่อน	8	27	65
25	ท่านซื้อเสื้อผ้าโดยไม่ลอง	14	21	65
26	ท่านไม่ได้แย้งเมื่อได้รับทอนเป็นเศษสตางค์เป็นจำนวนมากจากร้านค้า	16	19	65
27	ท่านติดตั้งระบบป้องกันการชน (Sensor) ในรถยนต์	10	26	64
28*	ท่านย้ายที่อยู่ไปเมืองที่ห่างไกลจากเมืองที่ครอบครัวอาศัยอยู่	10	27	63
29	ท่านเดินเข้าช่อง “ไม่มีของต้องสำแดง” เมื่อต้องผ่านพิธีการทางศุลกากรในท่าอากาศยาน แม้ว่า อาจจะมีของที่ต้องเสียภาษี	15	22	63
30	ท่านคาดเข็มขัดนิรภัยแม้จะนั่งที่นั่งด้านหลังของรถยนต์	17	20	63

* เป็นคำถามที่มาจาก DoSpeRT

- นำคำถามที่มีผลคำตอบว่าเหมาะสมที่จะถามจากคนไทยสูงกว่าร้อยละ 60 จำนวน 30 คำถาม (7 คำถามจาก DoSpeRT และ 23 คำถามจาก PRT) มาถอดความจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ด้วยวิธีถอดความและทานซ้ำ (Back Translate) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อรักษา ระดับความเข้าใจในความหมายตามต้นฉบับภาษาอังกฤษของผู้ตอบแบบสอบถามให้มากที่สุด
 - จัดทำ “แบบทดสอบทัศนคติต่อความเสี่ยงของคนไทย” จากคำถาม 30 คำถามข้างต้น โดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านเว็บไซต์ www.surveymonkey.com เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ “ทัศนคติต่อความเสี่ยงของคนไทย” ในด้านต่างๆ เพื่อสร้างมาตรวัดทางจิตวิทยา (Psychometric Scale) สำหรับใช้ในการแบ่งกลุ่มทัศนคติต่อความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาครั้งนี้ โดยจัดทำเป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้เข้าร่วมทดสอบประเมินตนเอง (Self-Report) ว่ากรณีที่ประสบ หรือต้องประสบกับสถานการณ์ในแต่ละข้อนั้น ผู้เข้าร่วมทดสอบจะปฏิบัติเหมือนหรือไม่ เหมือนกับคำถามมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้ตอบแบบทดสอบจะแสดงระดับความคิดเห็นเป็นมาตรา ส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ โดย 5 หมายถึง เหมือนตัวท่านมากที่สุด และ 1 หมายถึง ไม่เหมือนตัวท่านมากที่สุด
- แบบทดสอบถูกแจกจ่ายในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม 2556 โดยส่งการเชื่อมโยงของแบบทดสอบ ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่างๆ ผู้สมัครใจตอบแบบทดสอบจะกดการเชื่อมโยงดังกล่าวเพื่อเข้าสู่แบบทดสอบ โดยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลประมาณ 5 เดือน เมื่อสิ้นสุดการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่ามีผู้เข้าร่วมการทดสอบจำนวน 394 ราย เป็นเพศชายร้อยละ 40 เพศหญิงร้อยละ 60 โดยมีค่ามัธยฐานและค่าฐานนิยมของช่วงอายุอยู่ที่ 31-40 ปี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.654 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของคะแนน ความเสี่ยง สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของคะแนนความเสี่ยงจากแบบทดสอบวัดเพื่อทัศนคติต่อความเสี่ยงของ 30 คำถาม

	คะแนนความเสี่ยง
ค่าเฉลี่ย	105.210
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	10.495
ค่าต่ำสุด	74.000
ค่ามัธยฐาน	106.000
ค่าสูงสุด	132.000
ความเบ้ (Skewness)	-0.165
ความโด่ง (Kurtosis)	-0.078

- นำผลที่ได้จากแบบทดสอบข้างต้นทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยการหมุนแกนด้วยวิธี Orthogonal แบบ Varimax เพื่อรวมกลุ่มคำถามที่มีความสัมพันธ์กัน และตัดคำถามที่มีความสัมพันธ์น้อยหรือไม่มีความสัมพันธ์กับคำถามหลักออก ทั้งนี้เพื่อให้จำนวนคำถามเพื่อใช้วัดทัศนคติต่อความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนข้อที่เหมาะสมกับระยะเวลาที่จะใช้ในการทดลอง โดยพบว่าค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) เท่ากับ 0.735 ซึ่งมากกว่า 0.500 จึงพอสรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ เมตริกซ์องค์ประกอบหลังการหมุน (Rotated Component Matrix) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เมตริกซ์องค์ประกอบหลังการหมุน

คำถามที่	องค์ประกอบที่										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Q11	0.761										
Q1	0.624										
Q7	0.590										
Q20	0.522							0.440	0.317		
Q3	0.510										
Q19	0.463	0.308		-0.325							
Q2	0.399										-0.396
Q5		0.690									
Q14		0.622									
Q6		0.544	0.333								
Q30		0.506				0.367					
Q23		0.472								0.380	
Q22			0.817								
Q18			0.624								
Q13*				0.725							
Q21*				0.612							
Q10*					0.730						
Q28*				0.377	0.478		-0.361				
Q9*						0.764					
Q8*				0.348		0.536					
Q16							0.737				
Q4	0.400						0.543				
Q25*					0.354			-0.680			
Q15								0.557			
Q29*									-0.630		
Q26					-0.437				0.549		
Q27					0.362		0.317		0.420		
Q24*										0.708	
Q12*			-0.358							0.456	
Q17											0.743

* เป็นข้อความเชิงนิเสธที่ต้องทำการกลับคะแนน (Reverse)

- จากตารางที่ 6 ข้างต้น พบว่ามีองค์ประกอบของคำถามที่มีความสัมพันธ์กัน 2 กลุ่ม จำนวนรวม 13 คำถาม ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 คำถามจากแบบสอบถามความเสี่ยงภายหลังการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ

คำถามที่	คำถาม
1	ท่านเปรียบเทียบราคาสินค้าราคาสูง (คอมพิวเตอร์ ตู้เย็น) จากหลายๆร้านค้า ก่อนตัดสินใจซื้อ
2	ท่านปิดล็อคประตูบ้านทุกครั้งก่อนเข้านอน
3	ท่านตรวจสอบยอดค่าใช้จ่ายในใบแจ้งบัญชีบัตรเครดิตเป็นประจำทุกเดือน
4	ท่านอ่านเงื่อนไขหรือข้อกำหนดต่างๆในสัญญาที่สำคัญ เช่น สัญญาเช่า กรมธรรม์ประกัน หรือสัญญากู้ยืม
5	ท่านฉีควัคซีนป้องกันไข้หวัด
6	ท่านตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุกๆ 1-2 ปี
7	ท่านสำรองแฟ้มข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น เอกสาร รูปภาพหรือ VDO ที่มีความสำคัญ
11	ท่านจัดเก็บใบเสร็จรับเงินและเอกสารรับประกันของสินค้านำมาเก็บอย่างเป็นระเบียบ
14	ท่านจะไปพบแพทย์ทันที เมื่อมีการเจ็บปวดในร่างกาย
19	ท่านลงโปรแกรมป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
20	ท่านตรวจสอบค่าใช้จ่ายและค่าโทรศัพท์ก่อนจะโทรทางไกลหรือโทรต่างประเทศ
23	เมื่อต้องเดินทางไปต่างประเทศ ท่านซื้อกรมธรรม์ประกันสุขภาพ
30	ท่านคาดเข็มขัดนิรภัยแม้จะนั่งที่นั่งด้านหลังของรถยนต์

- เมื่อนำค่าที่ได้จาก 13 คำถาม ตามตารางที่ 6 มาทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.711 ซึ่งมากกว่า 0.700 จึงพอสรุปได้ว่าแบบทดสอบนี้มีความคงที่ในการวัด สถิติเชิงพรรณนาของคะแนนจากแบบสอบถามคำถามเพื่อวัดทัศนคติต่อความเสี่ยงของ 13 คำถามภายหลังการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของคะแนนความเสี่ยงจากจากแบบทดสอบของ 13 คำถาม (ภายหลังการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ)

	คะแนนความเสี่ยง
ค่าเฉลี่ย	46.440
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.978
ค่าต่ำสุด	26.000
ค่ามัธยฐาน	47.000
ค่าสูงสุด	63.000
ความเบ้ (Skewness)	-0.217
ความโด่ง (Kurtosis)	-0.053

- ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มทัศนคติต่อความเสี่ยงตาม Weber et al. (2002) ที่ใช้ค่ากลาง (Mean : \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) เป็นเกณฑ์สำหรับใช้ในการแบ่งกลุ่มความเสี่ยง โดยคะแนนที่สูงกว่าค่ากลางมากกว่า 1 เท่าของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($> \bar{X} + SD$) จะถือเป็นกลุ่มรังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง (RA) คะแนนที่ต่ำกว่าค่ากลางมากกว่า 1 เท่าของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($< \bar{X} - SD$) จะถือเป็นกลุ่มรักหรือชอบความเสี่ยง (RL) และคะแนนที่อยู่ระหว่างกลุ่มทั้งสองจะถือเป็นกลุ่มเป็นกลางกับความเสี่ยง (RN) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มรังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง	คะแนนอยู่ระหว่าง	54 – 65 คะแนน
กลุ่มเป็นกลางกับความเสี่ยง	คะแนนอยู่ระหว่าง	40 – 53 คะแนน
กลุ่มรักหรือชอบความเสี่ยง	คะแนนอยู่ระหว่าง	13 – 39 คะแนน

ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น เกณฑ์ดังกล่าวจะใช้เป็นมาตรวัดทางจิตวิทยา (Psychometric Scale) สำหรับการแบ่งกลุ่มหน่วยทดลอง ตามคะแนนที่วัดได้จากแต่ละบุคคล

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงินของบริษัทกรณีศึกษา

เนื่องจากการศึกษาขั้นต้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตพบว่า โดยทั่วไปผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะเสนอความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีเพียงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขและความเห็นอย่างมีเงื่อนไข (Lin et al., 2003) และรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์เป็นประเภทรายงาน เนื่องเป็นประเด็นที่ยังมีความชัดเจน (Grey Area) ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทกรณีศึกษาเป็น 3 กรณี ได้แก่ (1) ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unqualified or Clean Opinion-CL) (2) ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ (Unqualified or Clean Opinion with an Emphasis-of-matter Paragraph-EM) และ (3) ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข (Qualified Opinion-QU)

ทั้งนี้เพื่อเป็นการควบคุมให้วรรคเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ในกรณีที่ 2 (EM) และเงื่อนไขในการแสดงความเห็นในกรณีที่ 3 (QU) ให้มีความสอดคล้องกัน ผู้วิจัยได้เลือก “การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีสำหรับสินค้าคงเหลือ” เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเห็นต่องบการเงินในรูปแบบที่ 2 และ 3 เนื่องจากการศึกษาขั้นต้นพบว่าบัญชีสินค้าคงเหลือมักจะเป็นบัญชีที่มีมูลค่าสูงในงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและเป็นบัญชีที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมักจะให้ความสนใจเป็น

พิเศษ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเป็นเหตุการณ์ที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถเลือกออกรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ คือ

- กรณีผู้สอบบัญชีอนุญาตเห็นชอบด้วยกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์
- กรณีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่เห็นชอบด้วยกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ผู้สอบบัญชีจะต้องประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวว่าแผ่กระจายในงบการเงินหรือไม่
 - ถ้าผลกระทบไม่แผ่กระจายในงบการเงิน จะแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว
 - ถ้าผลกระทบมีการแผ่กระจายในงบการเงิน จะต้องแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สร้างเงื่อนไขว่าบริษัทกรณีศึกษาได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือสำหรับวัตถุดิบจากวิธีเข้าก่อน-ออกก่อนเป็นวิธีถัวเฉลี่ยโดยผู้สอบบัญชีเห็นชอบด้วย สำหรับกรณีที่ 2 และ โดยผู้สอบบัญชีไม่เห็นชอบด้วยแต่ผลกระทบไม่แผ่กระจายในงบการเงิน สำหรับกรณีที่ 3

รูปแบบและเนื้อหาในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 3 กรณี สามารถสรุปได้ดังนี้

- กรณีที่ 1 - ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (CL) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นโดยอ้างอิงจากตัวอย่างของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 700 การแสดงความเห็นและการรายงานต่องบการเงิน (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) และได้ปรับข้อความบางส่วนให้เหมาะสมกับบริษัทกรณีศึกษาที่เป็นกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Non-Publicly Accountable Entities- NPAEs)
- กรณีที่ 2 - ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข แต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ (EM) ผู้วิจัยได้ปรับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีที่ 1 - ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข แต่มีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ ไว้ต่อท้ายวรรคความเห็น ซึ่งวรรคดังกล่าวได้ระบุถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเห็นชอบด้วย และยังคงความเห็นต่องบการเงินอย่างไม่มีเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 เรื่องการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี โดยในปี 2555 บริษัทฯ ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือสำหรับวัตถุดิบจากวิธีเข้าก่อน-ออกก่อนเป็นวิธีถัวเฉลี่ย และได้ปรับย้อนหลังงบการเงินที่นำมาแสดงเปรียบเทียบไว้ ณ ที่นี้ โดยเสมือนว่าบริษัทฯ ได้ใช้วิธีถัวเฉลี่ยสำหรับสินค้าคงเหลือสำหรับวัตถุดิบมาโดยตลอด ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อกรณีนี้แต่อย่างใด”

ทั้งนี้รูปแบบของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีนี้ 2 นี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 706 วรรณณข้อมูลและเหตุการณ์และวรรคเรื่องอื่นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555)

- กรณีที่ 3 - ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข (QU) ผู้วิจัยได้เพิ่มเงื่อนไขเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่เห็นชอบด้วย เนื่องจากไม่ถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ปรับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีที่ 1 – ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 705 การแสดงความเห็นอย่างเปลี่ยนแปลงไปในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) ซึ่งได้กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและเนื้อหา ดังนี้
 - ปรับวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยอธิบายความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีเพื่อระบุว่าผู้สอบบัญชีเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ดังนี้

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขของข้าพเจ้า

- เพิ่มวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขไว้ก่อนวรรคความเห็นอย่างมีเงื่อนไข โดยแสดงวรรคนี้อ่อนวรรคความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชี และให้ระบุการแสดงความเห็นที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ โดยต้องอธิบายเหตุการณ์และจำนวนผลกระทบทางการเงินของเหตุการณ์ดังกล่าวไว้ด้วย ดังนี้

ตามที่ได้กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ 3 ในระหว่างปี 2555 บริษัทฯ ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือสำหรับวัตถุดิบจากวิธีเข้าก่อน-ออกก่อนเป็นวิธีถัวเฉลี่ย และได้ปรับย้อนหลังงบการเงินที่นำมาแสดงเปรียบเทียบไว้ ณ ที่นี้ โดยเสมือนว่าบริษัทฯ ได้ใช้วิธีถัวเฉลี่ยสำหรับสินค้าคงเหลือสำหรับวัตถุดิบมาโดยตลอด ข้าพเจ้าเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่สอดคล้องและไม่สัมพันธ์กับลักษณะการเคลื่อนไหวของสินค้า ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ถ้าบริษัทได้มีการบันทึกให้ถูกต้องแล้ว งบการเงินสำหรับปี 2555 จะมีสินค้าคงเหลือลดลงประมาณ 0.53 ล้านบาท กำไรสะสมต้นงวดลดลงประมาณ 0.43 ล้านบาทและต้นทุนสินค้าขายจะเพิ่มขึ้นประมาณ 0.10 ล้านบาท

- ปรับวรรคความเห็น เป็น วรรคความเห็นอย่างมีเงื่อนไข โดยให้ระบุว่า “ยกเว้นผลกระทบของเหตุการณ์ที่กล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข.....” ดังนี้

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบที่มีสาระสำคัญตามที่กล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท บ้านสวย จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

ผู้วิจัยได้พัฒนางบการเงินฉบับสมบูรณ์จำนวน 3 กรณี เพื่อให้สอดคล้องกับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 3 กรณี และถูกต้องตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

จากนั้นจึงนำรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงินของบริษัทกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณี ไปสอบถามห็นส่วนในสำนักงานสอบบัญชีระดับสากล (Big4) ที่เป็นผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จำนวน 3 ท่าน จาก 2 สำนักงาน เพื่อขอความคิดเห็นถึงความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงินทั้ง 3 กรณี และนำข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุง

ข้อมูลของบริษัทกรณีศึกษาและแบบจำลองคะแนนสินเชื่อ

บริษัทกรณีศึกษาสำหรับงานวิจัยนี้พัฒนาโดยอ้างอิงมาจากข้อมูลของบริษัทจริง ผู้วิจัยเลือกบริษัทกรณีศึกษาที่เป็นบริษัทขนาดกลาง เนื่องจากในการศึกษาขั้นต้นพบว่า ในขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อให้กับบริษัทขนาดย่อมหรือขนาดเล็ก เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อไม่ได้ให้ความสำคัญต่อรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและข้อมูลในงบการเงินแต่อย่างใด เนื่องจากระบบบัญชีของผู้ประกอบการขนาดย่อมขาดความน่าเชื่อถือหรืองบการเงินอาจถูกจัดทำโดยสำนักงานบัญชีที่ไม่น่าเชื่อถือเช่นกัน

จึงทำให้งบการเงินขาดความน่าเชื่อถือ อีกทั้งพบว่างบการเงินดังกล่าวได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีที่อาจไม่น่าเชื่อถือ การพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อจึงพิจารณาจากหลักประกันและใช้วิธีพิจารณากระแสเงินสดจากการเดินบัญชีผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารเป็นหลัก

ผู้วิจัยได้พัฒนาข้อมูลโดยสรุปของบริษัทกรณีศึกษาให้เป็นบริษัทที่มีประวัติทางการเงินที่ดี รวมถึงมีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่ดีอีกด้วย โดยวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเพิ่มเติมเพื่อนำไปขยายกิจการ โดยมีแหล่งที่มาของเงินเพื่อจะใช้ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยที่ชัดเจนและเพียงพอ ประกอบกับมีหลักทรัพย์ค้ำประกันที่เพียงพอ จึงมีความเป็นไปได้สูงมากที่จะได้รับอนุมัติเงินกู้ยืม

ผู้วิจัยได้ประยุกต์นำแบบจำลองคะแนนสินเชื่อที่พัฒนาโดย Kevin O'Brien (O'Brien, 2008) เมื่อปี 2551 ให้กับ United States Agency for International Development (USAID) ภายใต้โครงการ USAID Jordan Economic Development Program (SABEQ) เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันการเงินในประเทศจอร์แดนใช้ในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง เพื่ออนุมัติสินเชื่อให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาปรับใช้ในการทดลอง (ภาคผนวก ง) ซึ่งแบบจำลองนี้จะให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อประเมินความเสี่ยงของบริษัทผู้ขอสินเชื่อใน 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน (Non-financial component) องค์ประกอบด้านสนับสนุนการกู้ยืม (Facility component) และองค์ประกอบด้านการเงิน (Financial component) โดยมีการแบ่งน้ำหนักคะแนนของแต่ละองค์ประกอบเป็นร้อยละ 45 ร้อยละ 20 และร้อยละ 35 ตามลำดับคำถามแต่ละข้อในแต่ละองค์ประกอบมีคะแนน 1 ถึง 3 โดยคะแนน 3 คะแนน หมายถึงคุณภาพสินเชื่อดี (ความเสี่ยงด้านสินเชื่อต่ำ) และคะแนน 1 คะแนน หมายถึงคุณภาพสินเชื่อไม่ดี (ความเสี่ยงด้านสินเชื่อสูง) โดยผู้วิจัยได้ถอดความเนื้อหาแบบจำลองคะแนนสินเชื่อดังกล่าวจากภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย ด้วยวิธีถอดความและทานซ้ำ (Back Translate) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาเพื่อรักษาระดับความเข้าใจในความหมายตามต้นฉบับภาษาอังกฤษของผู้ทำแบบจำลองให้มากที่สุด

จากนั้นจึงนำแบบจำลองคะแนนสินเชื่อที่ผ่านการถอดความและทานซ้ำแล้ว พร้อมด้วยข้อมูลบริษัทกรณีศึกษาไปสอบถามความคิดเห็นจากผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไทยจำนวน 2 ท่าน และรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุงให้บริษัทกรณีศึกษาและแบบจำลองคะแนนสินเชื่อมีความสมจริงตามสภาพแวดล้อมของภาคธุรกิจในประเทศไทย

ตารางที่ 9 อัตราส่วนทางการเงินแยกตามห้าประเภท

อัตราส่วนที่	ชื่ออัตราส่วน	สูตรในการคำนวณ
อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน		
4	อัตราส่วนของเงินทุนหมุนเร็ว	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$
อัตราส่วนความสามารถในการบริหารสินทรัพย์		
8	ระยะเวลาเรียกเก็บหนี้	$\frac{365 \times \left(\frac{\text{ลูกหนี้(ต้นปี)} + \text{ลูกหนี้(ปลายปี)}}{2} \right)}{\text{รายได้จากการบริการและการขาย}}$
9	ระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้า	$\frac{365 \times \left(\frac{\text{สินค้าคงเหลือ(ต้นปี)} + \text{สินค้าคงเหลือ(ปลายปี)}}{2} \right)}{\text{ต้นทุนจากการบริการและต้นทุนสินค้าขาย}}$
อัตราส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน		
5	อัตรากำไรสุทธิ	$\frac{\text{รายได้จากการขาย(ปีปัจจุบัน)} - \text{รายได้จากการขาย(ปีก่อน)}}{\text{รายได้จากการขาย(ปีก่อน)}}$
อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร		
2	อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	$\frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี} + \text{ค่าเสื่อมราคา} + \text{ค่าใช้จ่ายตัดจ่าย}}{\text{รายได้จากการขาย}}$
3	อัตราผลตอบแทนต่อเงินทุนรวม	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\left(\frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น(ต้นปี)} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น(ปลายปี)}}{2} \right)}$
6	อัตรากำไรสุทธิ	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้จากการขาย}}$
อัตราส่วนนโยบายทางการเงิน		
1	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$
7	อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้	$\frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี} + \text{ค่าเสื่อมราคา} + \text{ค่าใช้จ่ายตัดจ่าย}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$
10	อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้	$\frac{\text{เงินกู้ยืม}}{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี} + \text{ค่าเสื่อมราคา} + \text{ค่าใช้จ่ายตัดจ่าย}}$

เนื่องจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาเฉพาะพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลทางการเงิน ดังนั้นในการสร้างแบบจำลองคะแนนสินเชื่อเพื่อใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยจึงควบคุมองค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน และ 2 องค์ประกอบด้านสนับสนุนการกู้ยืม โดยจะศึกษาเฉพาะองค์ประกอบที่ 3 คือ องค์ประกอบด้านการเงินเท่านั้น ซึ่งในองค์ประกอบนี้เป็นการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินที่ต้องใช้ข้อมูลที่อยู่ในงบการเงิน จำนวน 5 ประเภท รวม 10 อัตราส่วน แยกตามประเภท ดังแสดงในตารางที่ 9 และเนื่องด้วยข้อจำกัดด้านเวลาในการทำทดลอง ผู้วิจัยจึงต้องคัดเลือกอัตราส่วนทางการเงินที่จะให้หน่วยทดลองใช้ในการคำนวณหาเพียง 5 อัตราส่วน โดยผู้วิจัยได้ขอคำแนะนำผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อทั้ง 2 ท่าน ว่าอัตราส่วนใดน่าที่จะมีความสำคัญในลำดับต้นๆ สำหรับการวิเคราะห์สินเชื่อให้กับบริษัทกรณีศึกษา และผู้วิจัยได้เลือกอัตราส่วนประเภทละ 1 อัตราส่วน โดยอัตราส่วนที่เลือกจะต้องมีบัญชีสินค้ำคงเหลือและหรือบัญชีต้นทุนจากการบริการและต้นทุนสินค้าขายและหรือส่วนของผู้ถือหุ้นและหรือกำไรสุทธิในการคำนวณ เนื่องจากกลุ่มของบัญชีดังกล่าวข้างต้นเป็นบัญชีที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีสินค้ำคงเหลือในเงื่อนไขของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีที่ 2 และ 3 ตามที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อก่อนหน้า เพื่อจะได้ศึกษาถึงพฤติกรรมว่าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในกรณีที่ 2 และ 3 ได้มีการปรับปรุงตัวเลขจากงบการเงินที่ต้นได้รับในการคำนวณค่าอัตราส่วนทางการเงินหรือไม่และอย่างไร โดยอัตราส่วนที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกค่าคำนวณและคะแนนสินเชื่อ แสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าที่คำนวณได้และคะแนนสินเชื่อของ 5 อัตราส่วน

อัตราส่วนที่	ชื่ออัตราส่วน	กรณีที่ 1 - CL		กรณีที่ 2 - EM		กรณีที่ 3 - QU	
		ค่าคำนวณ	คะแนนสินเชื่อ	ค่าคำนวณ	คะแนนสินเชื่อ	ค่าคำนวณ	คะแนนสินเชื่อ
1	อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (เท่า)	0.34	3	0.34	3	0.34	3
4	อัตราส่วนของเงินทุนหมุนเร็ว (เท่า)	0.64	1	0.64	1	0.64	1
5	อัตราการเติบโตของยอดขาย (ร้อยละ)	0.46	1	0.46	1	0.46	1
6	อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)	6.68	3	6.68	3	6.82	3
9	ระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้า (วัน)	71.27	3	71.27	3	67.33	3

ทั้งนี้องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบที่ 2 และองค์ประกอบที่ 3 อีก 5 อัตราส่วนที่เหลือนั้น ผู้วิจัยได้ระบุคะแนนที่ได้รับไว้ในแบบจำลองคะแนนสินเชื่อไว้ล่วงหน้า ให้มีค่าเท่ากันในทุกกรณี

ส่วนท้ายของแบบจำลองจะเป็นการคำนวณคะแนนรวมคุณภาพของสินเชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าและแสดงช่วงของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (Over Prime Rate) ที่สอดคล้องกับคุณภาพของสินเชื่อ โดยขั้นแรกผู้วิจัยได้กำหนดหน่วยย่อยของของอัตราดอกเบี้ย (Basis Point) ไว้ชั้น

ละ 12.5 หรือเท่ากับร้อยละ 0.125 เพื่อให้เกิดความผันแปรของตัวแปรตามในหลายระดับ แต่ได้รับคำแนะนำจากผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อกว่า 2 ท่านว่าในทางปฏิบัติจะกำหนดในอัตรา 25 Basis Point ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนตามคำแนะนำ โดยคุณภาพของสินเชื่อและช่วงของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มสามารถสรุปได้ดังนี้

- คุณภาพสูงมาก อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มอยู่ระหว่าง ร้อยละ 0.00 – 1.00
- คุณภาพสูง อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มอยู่ระหว่าง ร้อยละ 1.25 – 2.00
- คุณภาพปานกลาง อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มอยู่ระหว่าง ร้อยละ 2.25 – 3.00
- คุณภาพต่ำ อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มอยู่ระหว่าง ร้อยละ 3.25 – 5.00

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบให้คะแนนสินเชื่อรวมของทั้ง 3 กรณี มีค่าเท่ากันอยู่ที่ร้อยละ 84.67 ซึ่งเป็นคุณภาพสินเชื่อในระดับดี และอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่จะให้กับกรณีศึกษานี้ได้ อยู่ที่ร้อยละ 1.25 – ร้อยละ 2.00

โปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะ

การวิจัยนี้ใช้โปรแกรมประยุกต์เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดความต้องการของโปรแกรมและให้ผู้พัฒนาโปรแกรม (Programmer) ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้พัฒนาและนำชุดคำสั่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณหาค่าทัศนคติต่อความเสี่ยงของหน่วยทดลอง และการสุ่มเลือกประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงินไปขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอิสระอีกหนึ่งท่าน (Second Opinion) จากนั้นผู้วิจัยได้ทดสอบการทำงานของโปรแกรมประยุกต์อย่างละเอียดด้วยตนเองอีกครั้ง จนมั่นใจว่าไม่มีความผิดปกติใดๆ

4.4 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

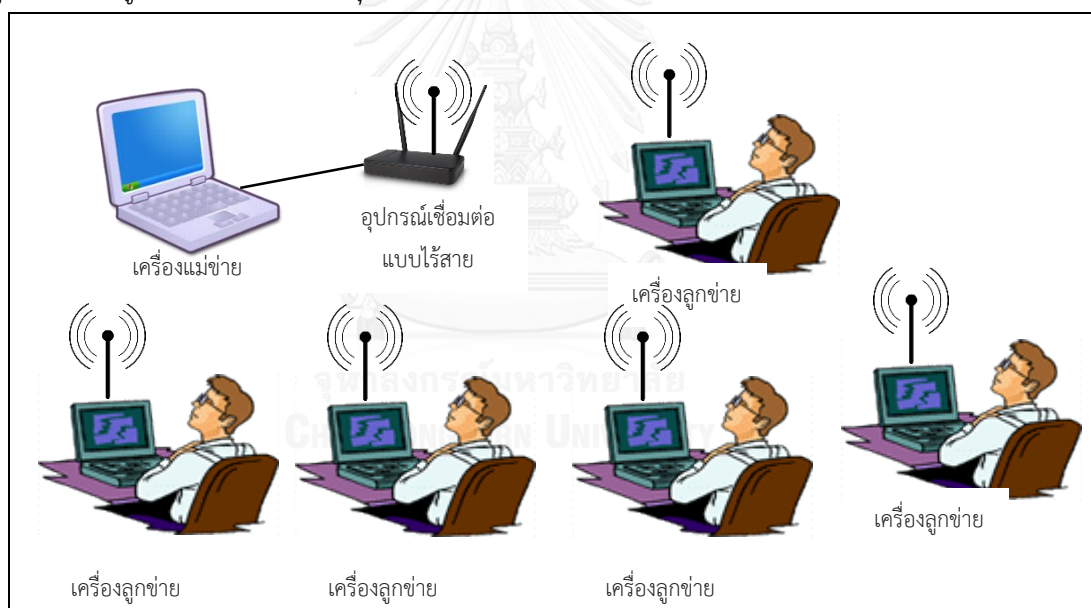
การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ภายในห้องทดลองเชิงปฏิบัติการเคลื่อนที่ ไปยังสถานประกอบการของธนาคารที่ตอบรับเข้าร่วมการทดลอง โดยหน่วยทดลองจะทำการทดลองผ่านโปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะ ภายใต้เครือข่ายส่วนบุคคล (Personal Area Network – P.A.N) ผ่านอุปกรณ์เชื่อมต่อแบบไร้สาย (Wireless Access Point)

เครือข่ายส่วนบุคคล

เครือข่ายส่วนบุคคล ดังแสดงในรูปภาพที่ 10 ซึ่งจะประกอบด้วย

- เครื่องแม่ข่าย เป็นโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์หลักในเครือข่าย ที่ทำหน้าที่จัดเก็บโปรแกรมประยุกต์ และให้บริการไฟล์ข้อมูลและทรัพยากรอื่นๆ กับโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ลูกข่าย รวมถึงเป็นที่จัดเก็บไฟล์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการทดลอง
- อุปกรณ์เชื่อมต่อแบบไร้สาย เป็นอุปกรณ์ตัวกลางที่ทำหน้าที่กระจายสัญญาณการเชื่อมต่อแบบไร้สายให้กับโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ภายในเครือข่ายให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้
- เครื่องลูกข่าย เป็นโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายที่ร้องขอบริการและเข้าถึงไฟล์โปรแกรมและข้อมูลที่จัดเก็บในเครื่องแม่ข่าย ซึ่งเป็นโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ที่หน่วยทดลองจะใช้ในการทดลอง

รูปภาพที่ 10 รูปจำลองเครือข่ายส่วนบุคคล



อุปกรณ์สำหรับการทดลอง

อุปกรณ์ต่างๆ ที่หน่วยทดลองจะได้รับ ประกอบด้วย

- โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ลูกข่ายและชุดหูฟัง
- แผ่นพับสรุปขั้นตอนการทดลอง
- คู่มือและเอกสารประกอบสำหรับกรณีศึกษา ซึ่งประกอบด้วย
 - คำชี้แจง
 - ข้อมูลของบริษัทกรณีศึกษา

- เครื่องคำนวณ
- เครื่องเขียนและกระดาษ
- หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

ในการเก็บข้อมูลในแต่ละครั้งจะดำเนินการทดลองด้วยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจำนวน 1-2 ท่าน (ขึ้นอยู่กับจำนวนหน่วยทดลองต่อครั้ง) ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาเอกด้านการบัญชีที่มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยเชิงทดลองทางการบัญชี และผ่านการอบรมจากผู้วิจัย ให้เข้าใจวิธีและขั้นตอนของโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้การทดลอง เพื่อที่จะสามารถช่วยตอบคำถามหรือแก้ปัญหาระหว่างการเก็บข้อมูลได้ หน่วยทดลองที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองจะดำเนินการทดลอง ดังนี้

(1) หน่วยทดลองจะได้รับชมวิดีโอทัศน์แนะนำการทดลอง ซึ่งมีความยาวประมาณ 8 นาที โดยในวิดีโอทัศน์ดังกล่าวจะระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย สิทธิของผู้ทดลอง และแนะนำวิธีการทดลองใน ส่วนที่ 1

(2) เมื่อหน่วยทดลองยินยอมร่วมการทดลอง จะต้องลงนามใน "หนังสือแสดงความยินยอม เข้าร่วมการวิจัย" (ภาคผนวก จ) เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลในการคุ้มครองผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

(3) หน่วยทดลองจะตอบคำถามในส่วนที่ 1 – ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยทดลอง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวกับภูมิหลัง (Demographic) เช่น อายุ เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นต้น (ภาคผนวก ฉ)

(4) หน่วยทดลองจะตอบคำถามในส่วนที่ 2 - แบบทดสอบระดับทัศนคติต่อความเสี่ยง ตามที่ผู้วิจัยได้สร้างไว้ใน 4.3 ข้างต้น ซึ่งเป็นมาตรวัดทางจิตวิทยา จำนวน 13 ข้อ (ภาคผนวก ช) ว่ากรณีที่ประสบหรือต้องประสบกับสถานการณ์เสี่ยงในแต่ละข้อนั้น ผู้เข้าร่วมทดสอบจะปฏิบัติเหมือนหรือไม่เหมือนกับคำถามมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะแสดงระดับความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ โดย 5 หมายถึง “เหมือนตัวท่านมากที่สุด” และ 1 หมายถึง “ไม่เหมือนตัวท่านมากที่สุด” เพื่อจัดกลุ่ม (Main Plot) ให้กับหน่วยทดลองตามระดับคะแนนที่วัดได้ ดังนี้

กลุ่มรังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง (RA)	คะแนนอยู่ระหว่าง	54 – 65 คะแนน
กลุ่มเป็นกลางกับความเสี่ยง (RN)	คะแนนอยู่ระหว่าง	40 – 53 คะแนน
กลุ่มรักหรือชอบความเสี่ยง (RL)	คะแนนอยู่ระหว่าง	13 – 39 คะแนน

จากนั้นโปรแกรมประยุกต์จะกำหนดรูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงิน (Sub Plot) 1 ใน 3 รูปแบบ ซึ่งได้แก่ (1) ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข - CL (2) ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ - EM และ (3) ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข - QU ให้โดยอัตโนมัติ โดยมีลำดับตามตัวอย่างที่แสดงไว้ในตารางที่ 11 และโปรแกรมประยุกต์จะส่งผลการเลือกแสดงที่หน้าจอโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์แม่ข่ายให้ผู้วิจัยได้ทราบ

ตารางที่ 11 ตัวอย่างลำดับการสุ่มรูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยโปรแกรมประยุกต์

ลำดับที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	...
รูปแบบที่ได้	CL	EM	QU	QU	EM	CL	QU	EM	CL	QU	...

(5) ผู้วิจัยนำรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ภาคผนวก ซ) และงบการเงินฉบับสมบูรณ์ตามรูปแบบที่โปรแกรมประยุกต์ได้เลือกไว้ให้กับหน่วยทดลอง

(6) หน่วยทดลองจะได้รับทราบข้อมูลกรณีศึกษาและสิ่งที่จะต้องทำในแบบจำลองคะแนนสินเชื่อผ่านหน้าจอในส่วนที่ 3 ของโปรแกรม ซึ่งเป็นข้อมูลเดียวกับที่ผู้ร่วมการทดลองได้รับชมในวิดีโอทัศน์ส่วนที่ 1 และเอกสารใน “คู่มือและเอกสารประกอบสำหรับกรณีศึกษา” (ภาคผนวกที่ ฉ) ที่หน่วยทดลองได้รับ

(7) หน่วยทดลองจะได้รับชมวิดีโอทัศน์ ซึ่งมีความยาวประมาณ 3 นาที โดยวิดีโอทัศน์ในส่วนนี้จะแนะนำการใช้โปรแกรมคำนวณในแบบจำลองคะแนนสินเชื่อที่หน่วยทดลองจะต้องทำในส่วนถัดไป

(8) เมื่อสิ้นสุดวิดีโอทัศน์ตาม (7) แล้ว โปรแกรมจะขึ้นหน้าต่างสอบถามหน่วยทดลองว่า “ท่านทราบหรือไม่ว่า การแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีต่องบการเงินของบริษัท บ้านสวย จำกัด ที่ท่านได้รับ เป็นรายงานประเภทใด” โดยมีกรณีหน่วยทดลองตอบว่า “ทราบ” โปรแกรมจะขึ้นตัวเลือกให้ 3 ตัวเลือก คือ ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ และความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

(9) หน่วยทดลองจะประเมินคุณภาพสินเชื่อในแบบจำลองคะแนนสินเชื่อ (ภาคผนวก ฉ) ซึ่งอยู่ในส่วนที่ 4 ของโปรแกรม โดยหน่วยทดลองจะคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน 5 อัตราส่วนตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ก่อนเริ่มคำนวณในทุกอัตราส่วน โปรแกรมจะขึ้นหน้าต่างย่อยแจ้งให้หน่วยทดลองเลือกคำนวณอัตราส่วนที่ตนคิดว่าจะมีความสำคัญที่สุดก่อน

เมื่อหน่วยทดลองกดเลือกอัตราส่วนที่ตนต้องการแล้ว หน้าจอจะปรากฏหน้าต่างที่แสดงงบการเงินทั้ง 3 งบ ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นในด้านซ้ายมือ และหมายเหตุประกอบงบการเงินที่อยู่ด้านล่าง (ซึ่งเป็นชุดเดียวกับงบการเงินที่

ได้รับจากผู้วิจัยใน (5) ส่วนด้านขวามือจะเป็นสูตรในการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินที่หน่วยทดลองเลือก และด้านล่างของสูตรคำนวณจะเป็นช่องว่างที่หน่วยทดลองสามารถ

- ลากตัวเลขที่ต้องการจากงบการเงินมาปล่อยในช่องว่างดังกล่าว (Drag and drop) หรือ
- คลิกที่ช่องว่างดังกล่าว และปรากฏเครื่องคำนวณ ที่หน่วยทดลองสามารถกดตัวเลขที่ต้องการได้จากเครื่องคำนวณ หรือกรณีที่หน่วยทดลองต้องการปรับเปลี่ยนหรือคำนวณตัวเลข สามารถใช้เครื่องคำนวณดังกล่าวได้เช่นกัน

เมื่อได้ตัวเลขทุกตัวในสูตรการคำนวณตรงตามที่หน่วยทดลองต้องการแล้ว หน่วยทดลองจะกดบันทึก เพื่อกลับไปยังหน้าแบบจำลองสินเชื่อ โปรแกรมจะคำนวณอัตราส่วนทางการเงินจากตัวเลขที่หน่วยทดลองได้ระบุไว้ในช่องว่าง และให้คะแนนสินเชื่อที่บริษัทจะได้ในอัตราส่วนทางการเงินนั้นๆ โดยอัตโนมัติ จากนั้นจึงเริ่มทำอัตราส่วนทางการเงินอื่นๆ จนครบทั้ง 5 อัตราส่วน ตัวอย่างของหน้าจอในการคำนวณแสดงในภาคผนวก ก

(10) เมื่อหน่วยทดลองคำนวณหาอัตราส่วนทางการเงินครบทั้ง 5 อัตราส่วนแล้ว ระบบจะคำนวณคะแนนสินเชื่อรวมและคุณภาพสินเชื่อให้โดยอัตโนมัติ และในด้านท้ายของแบบจำลองคะแนนสินเชื่อจะปรากฏช่วงของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่สอดคล้องคุณภาพสินเชื่อที่คำนวณได้ข้างต้น หน่วยทดลองจะต้องเลือกอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่คิดว่าบริษัทกรณีศึกษาควรจะได้รับ โดยการลากและนำไปปล่อยยังช่องที่กำหนดไว้ให้ ตัวอย่างของหน้าจอแสดงในภาคผนวก ก

อนึ่งโปรแกรมจะใช้เทคนิคการติดตามเหตุการณ์เพื่อจัดเก็บพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลและการตัดสินใจของหน่วยทดลองใน (9) และ (10) ไว้ในเครื่องโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์แม่ข่าย เพื่อใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลสำหรับทดสอบสมมติฐานที่ 3 -5

(11) หน่วยทดลองจะตอบแบบสอบถามเพื่อวัดความเข้าใจ (Post Questionnaire) ในส่วนที่ 5 (ภาคผนวก ข)

การทดลองครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 30-45 นาที โดยขั้นตอนข้างต้นสามารถสรุปได้ตามรูปภาพที่ 11

รูปภาพที่ 11 ขั้นตอนการดำเนินการทดลองโดยสรุป



* ตัวเลขใน () คือลำดับที่อ้างอิงตามขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

ค่าเสียเวลาและผลตอบแทน

เนื่องจากหน่วยทดลองจะไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากผลของการทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องชดเชยค่าเสียเวลาให้หน่วยทดลอง ทั้งนี้ค่าเสียเวลาดังกล่าวต้องไม่มากเกินไปถึงกับทำให้ผู้ที่เข้าร่วมการทดลองตัดสินใจเข้าร่วมอย่างไม่ถูกต้อง โดยผู้วิจัยได้คำนวณค่าเสียเวลาตามระยะเวลาโดยประมาณของการทดลองที่ 30-45 นาที ให้กับหน่วยทดลองเป็นบัตรเงินสดจำนวนเงิน 300 บาท

การให้ผลตอบแทนแก่หน่วยทดลอง เพื่อกระตุ้นให้หน่วยทดลองเกิดแรงจูงใจในการทำการทดลองให้ดีที่สุด คล้ายการทำงานในชีวิตจริง ตามทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner, 1938)

ในการวิจัยนี้จึงกำหนดเงินรางวัลให้กับผู้ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มได้ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญ 4 คน (ที่ได้จากในขั้นตอนการศึกษานำร่อง) ในช่วงไม่เกินร้อยละ 0.50 (\pm ร้อยละ 0.50) จำนวน 1 รางวัล รางวัลละ 5,000 บาท กรณีมีผู้ใกล้เคียงมากกว่า 1 คน จะใช้วิธีสุ่มเลือกให้เหลือเพียง 1 คน

4.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแล้วเสร็จ ได้ให้อาสาสมัครที่เป็นผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อธุรกิจหรือเคยปฏิบัติงานเป็นผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อธุรกิจ จำนวน 4 ท่าน และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อหรือเคยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่ออีก 4 ท่าน รวม 8 ท่าน ทดลองใช้โปรแกรมดังกล่าวเป็นรายบุคคล และสัมภาษณ์ภายหลังทดลองเสร็จ เพื่อให้ได้ข้อมูลสะท้อนกลับและความคิดเห็น และนำมาปรับปรุงเครื่องมือก่อนจะดำเนินการทดลองจริง

4.6 บทสรุป

ในบทที่ 4 นี้ เป็นการอธิบายถึงขั้นตอนที่ใช้ในการพัฒนาและออกแบบเครื่องมือที่จะใช้ในการทดลอง ตั้งแต่การศึกษาขั้นต้น การออกแบบการทดลอง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ขั้นตอนการดำเนินการทดลองและการศึกษานำร่อง โดยเครื่องมือที่ได้ประกอบด้วย 5 ส่วนหลัก คือ (1) ข้อมูลภูมิหลัง (2) แบบทดสอบทัศนคติต่อความเสี่ยง (3) ข้อมูลบริษัทกรณีศึกษา (4) แบบจำลองคะแนนสินเชื่อ และ (5) คำถามเพื่อวัดความเข้าใจ โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบให้หน่วยทดลองทำการทดลองผ่านโปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะ ภายใต้เครือข่ายส่วนบุคคล (Personal Area Network – P.A.N) ผ่านอุปกรณ์เชื่อมต่อแบบไร้สาย (Wireless Access Point) เพื่อจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานข้อมูลด้วยเทคนิคการติดตามเหตุการณ์ (Event Tracking Technique)

บทที่ 5

ผลการศึกษาวิจัย

5.1 บทนำ

ในบทที่ 5 นี้ จะเป็นการอภิปรายผลการศึกษาวิจัย ภายหลังจากได้เข้าดำเนินการทดลอง และเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือตามที่ได้ออกแบบไว้ในบทที่ 4 แล้วนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกจะเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้รับประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีที่ต่างกัน และเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อความเสี่ยงที่ต่างกัน เพื่อใช้ในการพิสูจน์สมมติฐานที่ 1 และ 2 และในส่วนหลังจะเป็นการใช้การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SmartPLS⁸ เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลที่มีต่อการตัดสินใจในกันกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างทั้งในกรณีที่พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลเป็นตัวแปรต้นและเป็นตัวแปรส่งผ่าน สำหรับการพิสูจน์สมมติฐานที่ 3 ถึง 5

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรของการศึกษานี้เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่ปฏิบัติงานอยู่ในธนาคารพาณิชย์ไทย และกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาศึกษาคือเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่ปฏิบัติงานในการอนุมัติสินเชื่อให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อที่เป็นกลุ่มธุรกิจขนาดกลาง และมีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ได้มีการใช้ประโยชน์จากรายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินของบริษัทผู้ขอสินเชื่อมากที่สุด (Danos et al., 1989) ผู้วิจัยได้จัดส่งจดหมายไปยังธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 14 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดหาเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมการทดลองจำนวนแห่งละ 10 - 20 คน

ผู้วิจัยได้รับการตอบกลับจากธนาคารพาณิชย์ 3 แห่ง อนุญาตให้เข้าติดตั้งห้องทดลองเชิงปฏิบัติการเคลื่อนที่ในสถานประกอบการของธนาคาร มีจำนวนหน่วยทดลองทั้งสิ้น 75 คน โดยทั้งหมดได้ร่วมการทดลองจนเสร็จสิ้น

⁸ <http://www.smartpls.de/>

5.3 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย หน่วยทดลอง มีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมโดยจะไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบใดๆ การเข้าร่วมการวิจัยเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ ทั้งนี้หน่วยทดลองจะได้อ่านเอกสารยินยอมเข้าร่วมวิจัยก่อนที่จะลงนามตกลงใจร่วมการวิจัยนี้ นอกจากนี้หากหน่วยทดลองเกิดความรู้สึกไม่สะดวกใจที่จะให้ร่วมการวิจัยสามารถยุติการวิจัยได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้หน่วยทดลองทราบว่าข้อมูลที่ได้รับจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับ มีเพียงผู้วิจัยเท่านั้นที่จะเข้าถึงข้อมูลได้ การรายงานผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวมและจะดำเนินการด้วยความระมัดระวัง รัศกุ่ม ไม่มีการอ้างอิงถึงชื่อของผู้ให้ข้อมูลหรือข้อมูลส่วนตัวใดๆ ลงในเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้

ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มเฉพาะ ที่เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี ในการวิเคราะห์สินเชื่อให้กับกลุ่มธุรกิจขนาดกลาง ธนาคารที่ตอบรับเข้าร่วมการวิจัยเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหากกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองที่เข้าเงื่อนไขข้างต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้มีการกำหนดเงื่อนไขอื่น เช่น เพศ หรือ ช่วงอายุ โดยจำนวนผู้เข้าร่วมทดลองที่ได้จากแต่ละธนาคารพาณิชย์จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ของธนาคารแต่ละแห่ง เช่น จำนวนเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ สถานที่ที่อนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูล ช่วงเวลาในการเข้าเก็บข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างจะได้รับ “ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย” (ภาคผนวก ๗) ก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมการทดลองในครั้งนี้

5.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล – ส่วนที่ 1

ส่วนแรกนี้จะเป็นการพิสูจน์สมมติฐานที่ 1 และ 2 เพื่อพิจารณาถึงกระทบทางตรงของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างในครั้ง

ผลจากการวิเคราะห์ขั้นต้น พบว่าจากหน่วยทดลองทั้ง 75 คน มีเพียง 2 คน (ร้อยละ 2.667) ที่มีทัศนคติต่อความเสี่ยงอยู่ในกลุ่มรักหรือชอบความเสี่ยง ผู้วิจัยจึงได้ตัดทิ้ง 2 คนเป็นค่าผิดปกติ (Outliers) ดังนั้นผลการศึกษาวิจัยในส่วนนี้ จึงคำนวณจากผลของหน่วยทดลองจำนวน 73 คน และได้ปรับการวิเคราะห์การทดลอง โดยปรับลดปัจจัยหลัก (Main Plot) คือ ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ จาก 3 ระดับ เหลือเพียง 2 ระดับ คือ กลุ่มที่เป็นกลางต่อความเสี่ยง (RN) และกลุ่มที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง (RA)

ค่าสถิติเชิงพรรณนาของหน่วยทดลองแสดงในตารางที่ 12 ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเสี่ยงที่ 52.411 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลจากคนไทยจำนวน 394 คน ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 ที่มีค่าอยู่ที่ 46.440 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อโดยรวมมีแนวโน้มที่จะเป็นกลุ่มที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 30-35 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านวิเคราะห์สินเชื่อในช่วง 6-10 ปี นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท โดยมีสาขาวิชาที่จบการศึกษาในระดับที่สูงที่สุด คือ สาขาการบัญชี การเงินและการธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่งานในฐานะเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ

ตารางที่ 12 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของหน่วยทดลอง (n = 73)

	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	มัธยฐาน	ค่าสูงสุด	ความเบ้	ความโด่ง
อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ร้อยละ)	1.469	0.212	1.250	1.500	2.000	0.661	-0.274
คะแนนความเสี่ยง	52.411	5.983	41.000	52.000	65.000	0.012	-0.864

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	27	37.000
หญิง	46	63.000
ช่วงอายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	5	6.849
26 – 26 ปี	9	12.329
30 – 35 ปี	42	57.534
35 ปี ขึ้นไป	17	23.288
ประสบการณ์		
ต่ำกว่า 3 ปี	13	17.808
3 – 5 ปี	18	24.658
6 – 10 ปี	26	35.616
10 ปี ขึ้นไป	16	21.918
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	11	15.068
ปริญญาโท	62	84.932
สาขาที่จบการศึกษา		
การบัญชี การเงินและการธนาคาร	27	36.986
เศรษฐศาสตร์	20	27.397
การตลาดและบริหารธุรกิจสาขาอื่น	19	26.028
อื่นๆ	7	9.589

5.4.1 ผลกระทบของระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจ

จากตารางที่ 13 แสดงผลกระทบของระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงินที่แตกต่างกันไปตามประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจซึ่งวัดจากอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม และตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม ทั้งที่เป็นผลมาจากประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่แตกต่างกัน โดยผลการวิเคราะห์พบว่า แบบจำลอง (Model) ที่ใช้มีความเหมาะสมอย่างมีสาระสำคัญ (ระดับนัยสำคัญ 0.0001) และพบว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างมีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา (ค่าสถิติทดสอบ F เท่ากับ 35.155 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.026) ในขณะที่ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผลกระทบร่วมระหว่างทัศนคติต่อความเสี่ยงและประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา (ค่าสถิติทดสอบ F เท่ากับ 6.120 และ 0.102 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.140 และ 0.903 ตามลำดับ)

ตารางที่ 13 ผลกระทบของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจ
ตัวแปรตาม : อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ร้อยละ)

ประเภทรายงาน ของผู้สอบบัญชี		ทัศนคติต่อความเสี่ยง		ผลรวมของ ประเภทรายงาน ของผู้สอบบัญชี
		RA	RN	
CL	ค่าเฉลี่ย	1.500	1.404	1.446
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.264	0.163	0.213
	จำนวนตัวอย่าง	10	13	23
EM	ค่าเฉลี่ย	1.550	1.482	1.510
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.230	0.229	0.227
	จำนวนตัวอย่าง	10	14	24
QU	ค่าเฉลี่ย	1.523	1.400	1.452
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.236	0.158	0.200
	จำนวนตัวอย่าง	11	15	26
ผลรวมของ ทัศนคติต่อ ความเสี่ยง	ค่าเฉลี่ย	1.524	1.427	1.469
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.236	0.186	0.212
	จำนวนตัวอย่าง	31	42	73

CL = ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข EM = ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ QU = ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

RA = กลุ่มที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง RN = กลุ่มเป็นกลางกับความเสี่ยง

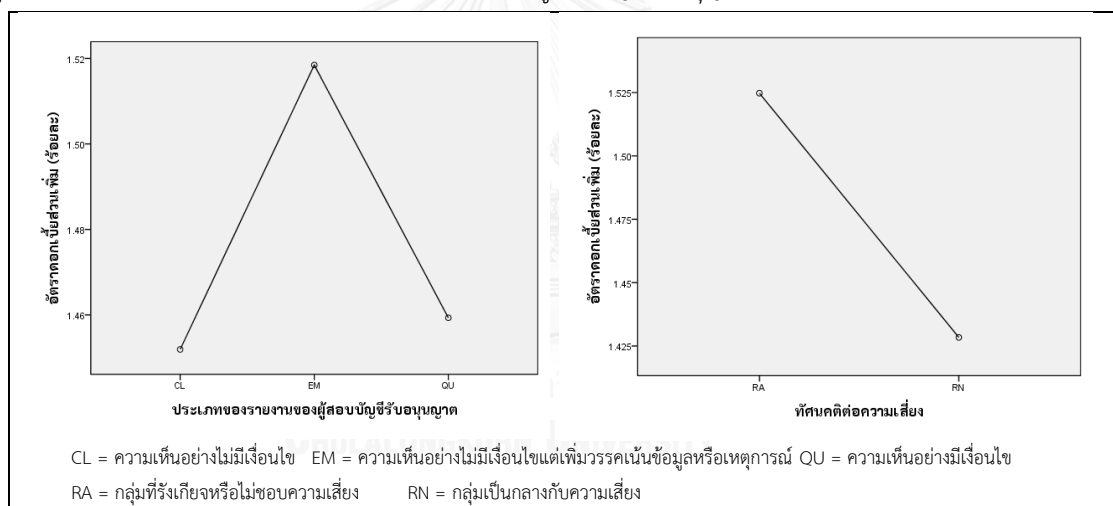
ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม

ตัวแปรตาม : อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ร้อยละ)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Model	157.788	6	26.298	582.468	<0.000***
ทัศนคติต่อความเสี่ยง	0.163	1	0.163	35.155	0.026**
Error	0.009	2.046	0.005		
ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชี	0.056	2	0.028	6.120	0.140
Error	0.009	2	0.005		
ทัศนคติต่อความเสี่ยง x ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชี	0.009	2	0.005	0.102	0.903
Error	3.007	67	0.045		

***, ** และ * แสดงระดับนัยสำคัญที่ ร้อยละ 1, 5 และ 10 ตามลำดับ

รูปภาพที่ 12 ผลกระทบทางตรงของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและทัศนคติต่อความเสี่ยง



จากสมมติฐานที่ 1 ที่ระบุว่าความน่าเชื่อถือของงบการเงินโดยพิจารณาจากประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีผลกระทบทางตรงต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ นั้น เมื่อวิเคราะห์จากตารางที่ 14 และรูปภาพที่ 12 พบว่าประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรณข้อมูลหรือเหตุการณ์ และความเห็นอย่างมีเงื่อนไข) ที่ได้รับ ไม่มีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง (อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม ร้อยละ 1.446 ร้อยละ 1.510 และ ร้อยละ 1.469 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.140) และจากตารางที่ 15 ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในแต่ละคู่ของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอย่างมีสาระสำคัญเช่นกัน ซึ่งทำให้การศึกษาครั้งนี้ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 แสดงว่าความเชื่อถือต่อความถูกต้องของงบการเงินรายงานที่ผู้สอบบัญชีแสดงไว้ใน

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อของวิสาหกิจขนาดกลาง

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบพหุคูณของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ตัวแปรตาม : อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ร้อยละ)

(I) Rep	(J) Rep				95% Confidence Interval	
		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
CL	EM	-0.065	0.061	0.292	-0.187	0.057
	QU	-0.006	0.060	0.917	-0.126	0.113
EM	CL	0.065	0.061	0.292	-0.057	0.187
	QU	0.059	0.060	0.326	-0.060	0.177
QU	CL	0.006	0.060	0.917	-0.113	0.126
	EM	-0.059	0.060	0.326	-0.177	0.060

CL = ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข EM = ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข แต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ QU = ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

***, ** และ * แสดงนัยสำคัญที่ ร้อยละ 1, 5 และ 10 ตามลำดับ

จากสมมติฐานที่ 2 ที่ระบุว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีผลกระทบทางตรงต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ เมื่อวิเคราะห์จากตารางที่ 14 และรูปภาพที่ 12 พบว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง และ กลุ่มเป็นกลางกับความเสี่ยง) มีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง (อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม ร้อยละ 1.524 และร้อยละ 1.429 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.026) ซึ่งทำให้การศึกษาครั้งนี้ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 แสดงว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคลนั้น มีผลกระทบต่อการตัดสินใจ โดยกลุ่มที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยงมีแนวโน้มที่จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษาในอัตราที่สูงกว่ากลุ่มที่เป็นกลางต่อความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพิ่มเติม โดยการเพิ่มตัวแปร 2 ตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการรับรู้และเข้าใจประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งอาจส่งผลต่อการตัดสินใจ ได้แก่

- สาขาที่จบการศึกษาสูงสุด โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) สาขาบัญชีและสาขาใกล้เคียง ได้แก่ การบัญชี การเงินและการธนาคาร และ (2) สาขาที่ใกล้เคียงกับการบัญชี ได้แก่ เศรษฐศาสตร์ การตลาด บริหารธุรกิจสาขาอื่น และสาขาอื่นๆ
- ประสบการณ์การทำงานในการวิเคราะห์สินเชื่อ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี และ (2) ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

ผลจากการวิเคราะห์เพิ่มเติม (ไม่ได้แสดงในรูปแบบตาราง) ยังคงพบว่าประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับไม่มีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ว่าจะผู้วิจัยจะปรับเปลี่ยนการวิเคราะห์โดยให้ตัวแปรเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้นเป็นปัจจัยที่ 3 หรือ ปรับการวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) ก็ตาม

5.4.2 ผลกระทบของระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ) และทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจ

ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในการศึกษาขั้นต้นว่า เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีความรู้อย่างจำกัด คือสามารถจำแนกความแตกต่างของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้เพียง “ความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข” (ความเห็นปกติ) และ “ความเห็นแบบอื่นๆ” (ความเห็นไม่ปกติ) นอกจากนี้ยังพบว่าเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อยังคงเข้าใจว่ารายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์เป็นรายงานที่มีความเห็นไม่ปกติซึ่งสอดคล้องกับจากงานวิจัยเกี่ยวกับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีมีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งพบว่ารายงานรูปแบบดังกล่าวจะส่งผลกระทบในเชิงลบต่อการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการตัดสินใจ (Bamber and Stratton (1997); วีรุฒิ เจริญวุฒิ (2548)) ผู้วิจัยจึงได้แบ่งกลุ่มประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใหม่เป็น 2 กลุ่ม ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ คือ

- รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความเห็นปกติ คือ ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขและ
- รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความเห็น ไม่ปกติ คือ ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข แต่มีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ และความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงินที่แตกต่างกันไปตามประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ปรับใหม่) และทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจ ซึ่งวัดจากอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มในตารางที่ 16 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ในตารางที่ 17 โดยพบว่าแบบจำลอง (Model) ที่ใช้มีความเหมาะสมอย่างมีสาระสำคัญ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001) และพบว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างและประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ปรับใหม่) มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา (ค่าสถิติทดสอบ F เท่ากับ 4,116,841.000 และ 570,025.000 ที่ระดับนัยสำคัญ <0.0001 และ <0.0001 ตามลำดับ) แต่ยังคงไม่พบว่ามีผลกระทบร่วมระหว่างทัศนคติต่อความเสี่ยงและประเภทรายงานของผู้สอบบัญชี (ค่าสถิติทดสอบ F เท่ากับ <0.0001 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.999)

ตารางที่ 16 ผลกระทบของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชี (ปรับใหม่) และทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อการตัดสินใจตัวแปรตาม : อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ร้อยละ)

ประเภทรายงาน ของผู้สอบบัญชี (ปรับใหม่)		ทัศนคติต่อความเสี่ยง		ผลรวมของ ประเภทรายงาน ของผู้สอบบัญชี (ปรับใหม่)
		RA	RN	
ความเห็นปกติ (CL)	ค่าเฉลี่ย	1.500	1.404	1.446
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.264	0.163	0.213
	จำนวนตัวอย่าง	10	13	23
ความเห็นไม่ปกติ (EM+QU)	ค่าเฉลี่ย	1.536	1.440	1.480
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.228	0.197	0.2133
	จำนวนตัวอย่าง	21	29	50
ผลรวมของ ทัศนคติต่อ ความเสี่ยง	ค่าเฉลี่ย	1.524	1.429	1.469
	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.236	0.186	0.212
	จำนวนตัวอย่าง	31	42	73

CL = ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข EM = ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรณข้อมูลหรือเหตุการณ์ QU = ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

RA = กลุ่มที่เสี่ยงหรือไม่ชอบความเสี่ยง RN = กลุ่มเป็นกลางกับความเสี่ยง

จากผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตารางที่ 17 เมื่อได้แบ่งกลุ่มรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใหม่เป็น 2 กลุ่ม ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อดังกล่าวข้างต้นและรูปภาพที่ 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างอาจมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องว่าความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์เป็น “ความเห็นไม่ปกติ” เช่นเดียวกับความเห็นอย่างมีเงื่อนไข และแตกต่างจากกรณีความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (ความเห็นปกติ) โดยมีกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษาในอัตราที่สูงกว่ากรณีความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (ความเห็นปกติ) (อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม ร้อยละ 1.480 และ ร้อยละ 1.446 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญ <0.0001) ทั้งที่เจตนาของมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 706 วรรณข้อมูลและเหตุการณ์และวรรณเรื่องอื่นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) ระบุว่ารูปแบบของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดังกล่าวไม่กระทบต่อความเห็นของผู้สอบบัญชี เพียงแต่มีการให้ข้อสังเกตเรื่องที่มีความสำคัญที่ได้มีการเปิดเผยไว้ในงบการเงินเท่านั้น

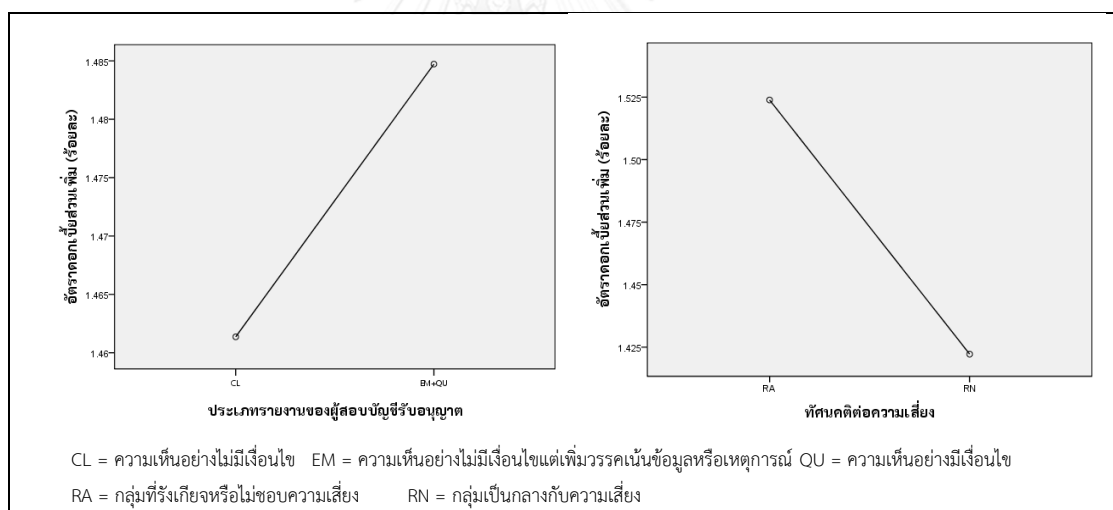
ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มด้วย

ตัวแปรตาม : อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ร้อยละ)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Model	157.753	4	39.438	889.294	<0.000***
ทัศนคติต่อความเสี่ยง	0.143	1	0.143	4116,841.000	<0.000***
Error	<0.000	1	<0.000		
ประเภทรายงานของผู้สอบบัญชี	0.020	1	0.020	570025.000	0.001***
Error	<0.000	1	<0.000		
ทัศนคติต่อความเสี่ยง x ประเภท รายงานของผู้สอบบัญชี	<0.000	1	<0.000	<0.000	0.999
Error	3.060	69	0.044		

***, ** และ * แสดงระดับนัยสำคัญที่ ร้อยละ 1, 5 และ 10 ตามลำดับ

รูปภาพที่ 13 ผลกระทบทางตรงของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ปรับใหม่) และทัศนคติต่อความเสี่ยง



ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันว่าผลวิเคราะห์ข้างต้น ไม่ได้เกิดจากการที่ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข แต่มีการเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์ทำให้เกิดความเอนเอียงต่อความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ผู้วิจัย จึงได้ทดสอบแบ่งกลุ่มรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใหม่เป็น 2 กลุ่ม ตามประเภทความเห็น (ไม่มีเงื่อนไข และมีเงื่อนไข) อีกครั้ง ดังนี้

- ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข และ ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์
- ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ไม่ได้แสดงในรูปแบบตาราง) พบว่าทั้งทัศนคติต่อความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างและประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ตามประเภทความเห็น) และผลกระทบร่วมระหว่างทัศนคติต่อความเสี่ยงและประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีไม่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา (ค่าสถิติทดสอบ F เทากับ 1.227 23.236 และ 0.164 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.467 0.130 และ 0.687 ตามลำดับ) ดังนั้นจึงเป็นการยืนยันว่าผลที่พบจากการแบ่งกลุ่มตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์หนี้เชื่อข้างต้นไม่ได้เกิดจากการเบี่ยงเบนข้อมูลของรายงานรูปแบบที่แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์

ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการแบ่งกลุ่มใหม่ ทำให้ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 ได้ คือ ความเชื่อต่อความถูกต้องของงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีสื่อสารผ่านรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไปยังผู้ใช้งบการเงิน มีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์หนี้เชื่อของวิสาหกิจขนาดกลาง ทั้งนี้ข้อสรุปดังกล่าวขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องความเข้าใจต่อความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์หนี้เชื่อ

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่าถึงแม้ว่าผู้สอบบัญชีจะได้พยายามสื่อสารความเห็นของตนในฐานะผู้เชี่ยวชาญภายนอกต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงบการเงินไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้ว แต่พบว่าความน่าเชื่อถือต่องบการเงินที่หน่วยทดลองที่เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์หนี้เชื่อในธนาคารพาณิชย์ไทยรับรู้นั้น ไม่ได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรฐานการสอบบัญชี ที่ระบุว่ารูปแบบของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีการเพิ่มวรรณข้อมูลหรือเหตุการณ์ไม่กระทบต่อความเห็นของผู้สอบบัญชี เพียงแต่มีการให้ข้อสังเกตเรื่องที่มีความสำคัญที่ได้มีการเปิดเผยไว้ในงบการเงินเท่านั้น

เนื่องจากการวิเคราะห์ในส่วนถัดไปซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของความน่าเชื่อถือต่องบการเงินที่มีต่อพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์หนี้เชื่อ การวิเคราะห์จึงต้องตั้งสมมติฐานอยู่บนความน่าเชื่อถือที่หน่วยทดลองรับรู้ คือจะวัดผลกระทบของระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงินตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์หนี้เชื่อที่ได้จากการวิเคราะห์ใน 5.4.2 นี้

5.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล – ส่วนที่ 2

ในส่วนนี้จะเป็นการพิสูจน์สมมติฐานที่ 3 ถึง 5 เพื่อพิจารณาถึงกระทบทางตรงของพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล และผลกระทบทางอ้อมของประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีและทัศนคติต่อความเสี่ยงผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลที่มีต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี ในสมมติฐานที่ 3 ถึง

สมมติฐานที่ 5 นั้น เป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลกระทบของพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลมีต่อการตัดสินใจ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเทคนิคการติดตามเหตุการณ์ (Event Tracking Technique) โดยเลือกศึกษาการค้นหาข้อมูลใน 2 มิติ ได้แก่

(1) มิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา แบ่งเป็น

- รูปแบบของการค้นหา (Search Pattern) วิเคราะห์จากลำดับของอัตราส่วนทางการเงินที่หน่วยทดลองเลือกคำนวณ ได้แก่ การค้นหาแบบเรียงลำดับ เมื่อหน่วยทดลองเลือกคำนวณอัตราส่วนทางการเงินที่ 1 -> 4 -> 5 -> 6 -> 9 ตามลำดับ และการค้นหาแบบเจาะจง เมื่อหน่วยทดลองเลือกคำนวณอัตราส่วนทางการเงินต่างไปจากลำดับข้างต้น โดยตัวแปรนี้เป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม จึงได้กำหนดค่าเพื่อการวิเคราะห์ ให้การค้นหาแบบเจาะจง เป็นกลุ่มที่ 1 และการค้นหาแบบเรียงลำดับเป็นกลุ่มที่ 2
- จำนวนครั้งของการพิจารณา (No. of Search Trial) คือ จำนวนครั้งที่หน่วยทดลองเปิดเข้าไปคำนวณหรือเปิดเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในหน้าต่างอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 5 อัตราส่วน

(2) มิติของความเร็วในการค้นหาข้อมูล (Speed of search) วิเคราะห์จากเวลาที่หน่วยทดลองใช้ โดยแบ่งเป็น

- เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล (Search Time) คือ เวลาที่หน่วยทดลองใช้ในการค้นหาข้อมูลในงบการเงินและคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน โดยคำนวณเริ่มจากเวลาที่หน่วยทดลองกดเลือกอัตราส่วนทางการเงินที่ต้นต้องการคำนวณเป็นอัตราส่วนแรกจนกระทั่งคำนวณครบทั้ง 5 อัตราส่วน
- เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ (Decision Time) คือ เวลาที่หน่วยทดลองใช้ในการตัดสินใจกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา โดยคำนวณเริ่มจากเวลาที่หน่วยทดลองคำนวณอัตราส่วนทางการเงินครบ 5 อัตราส่วนกระทั่งปิดหน้าจอในส่วนที่ 4 (แบบจำลองคะแนนสินเชื่อ)
- เวลารวม (Total Time) คือ เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูลรวมกับเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ตัดค่าผิดปกติ (Outliers) ออกจากการวิเคราะห์เพิ่มจากส่วนที่ 1 อีกจำนวน 3 คน เนื่องจากมีจำนวนครั้งของการพิจารณาและหรือเวลารวมมากผิดปกติ คงเหลือจำนวนตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ในส่วนที่ 2 นี้ จำนวน 70 คน โดยมีค่าสถิติเชิงพรรณนาดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูล (n = 70)

	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	มัธยฐาน	ค่าสูงสุด	ความเบ้	ความโด่ง
อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ร้อยละ)	1.468	0.212	1.250	1.500	2.000	0.689	-0.207
มิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา - จำนวนครั้งของการพิจารณา (ครั้ง)	5.314	0.733	5.000	5.000	9.000	3.062	10.858
มิติของความเร็วในการค้นหา (วินาที)							
- เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	305.796	147.814	131.353	265.699	962.914	2.104	5.832
- เวลาที่ใช้ในตัดสินใจ	106.125	78.866	13.947	86.229	335.463	1.204	0.979
รวม	411.921	169.815	167.498	374.580	1,005.954	1.398	1.919

	จำนวน	ร้อยละ
มิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา		
- รูปแบบการค้นหาข้อมูล		
(1) การค้นหาแบบเจาะจง	24	34.286
(2) การค้นหาแบบเรียงลำดับ	46	65.714

ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SmartPLS3 ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 2 มิติ ข้างต้นกับตัวแปรตาม (อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม) ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างของพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล

ตัวแปรตาม : อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ร้อยละ)

ตัวแปรอิสระ	ค่าน้ำหนัก Λ_x^b	สัมประสิทธิ์ Γ^c	t^d	Sig.
ตัวแปรอิสระ 1 มิติ				
ลำดับของข้อมูลที่ค้นหา				
รูปแบบของการค้นหา ^a	N/A	0.1039	0.8620	0.3889
จำนวนครั้งของการพิจารณา	N/A	0.3914	3.2364	0.0012***
รูปแบบการค้นหาข้อมูล ^a	0.3845			
จำนวนครั้งของการพิจารณา	0.9695	0.3910	3.1112	0.0019***
เวลา				
เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	N/A	-0.1021	0.9130	0.3613
เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ	N/A	0.0646	0.5038	0.6144
เวลารวม	N/A	-0.0589	0.4835	0.6288
เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	0.8401			
เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ	-0.5144	-0.1227	0.5974	0.5502
ตัวแปรอิสระ 2 มิติ				
รูปแบบการค้นหาข้อมูล ^a	0.7477			
เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	-0.7370	0.1388	0.6687	0.5037
รูปแบบการค้นหาข้อมูล ^a	0.8658			
เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ	0.5931	0.1167	0.7264	0.4676
รูปแบบการค้นหาข้อมูล ^a	0.8746			
เวลารวม	-0.5174	0.1177	0.5918	0.5540
รูปแบบการค้นหาข้อมูล ^a	0.7183			
เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ	-0.6538			
เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	0.4299	0.1502	0.6291	0.5293
จำนวนครั้งของการพิจารณา	0.9657			
เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	-0.0999	0.4215	2.0765	0.0379**
จำนวนครั้งของการพิจารณา	0.9881			
เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ	0.3630	0.3837	2.8182	0.0048***
จำนวนครั้งของการพิจารณา	0.9887			
เวลารวม	0.0928	0.4106	2.0949	0.0362**
จำนวนครั้งของการพิจารณา	0.9562			
เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	-0.0901			
เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ	0.3580	0.4127	1.7301	0.0837*

^a การค้นหาแบบเจาะจง = 1 การค้นหาแบบเรียงลำดับ = 2

^b ค่าน้ำหนักตัวชี้วัดของตัวแปรอิสระในตัวแปรแฝง

^c ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของตัวแปรอิสระ (หรือตัวแปรแฝงของตัวแปรอิสระ) ไปยังตัวแปรตาม

^d การคำนวณค่าสถิติ t ใช้วิธีการสุ่มซ้ำแบบการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบใส่คืน (Bootstrap Resampling)

***, ** และ * แสดงระดับนัยสำคัญที่ ร้อยละ 1, 5 และ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างของพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล (ต่อ)

ตัวแปรตาม : อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ร้อยละ)

ตัวแปรอิสระ	ค่าน้ำหนัก Λ_x^b	สัมประสิทธิ์ Γ^c	t^d	Sig.
ตัวแปรอิสระ 2 มิติ (ต่อ)				
รูปแบบการค้นหาข้อมูล ^a จำนวนครั้งของการพิจารณา	0.4098 0.9310			
เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	-0.1179	0.4163	2.1356	0.0327**
รูปแบบการค้นหาข้อมูล ^a จำนวนครั้งของการพิจารณา	0.3839 0.9586			
เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ	0.3656	0.3833	2.6797	0.0074***
รูปแบบการค้นหาข้อมูล ^a จำนวนครั้งของการพิจารณา	0.3980 0.9554			
เวลารวม	0.0767	0.4077	2.1066	0.0352**
รูปแบบการค้นหาข้อมูล ^a จำนวนครั้งของการพิจารณา	0.4085 0.9228			
เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	-0.1079			
เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจ	0.3587	0.4079	1.8517	0.0641*

^a การค้นหาแบบเจาะจง = 1 การค้นหาแบบเรียงลำดับ = 2

^b ค่าน้ำหนักตัวชี้วัดของตัวแปรอิสระในตัวแปรแฝง

^c ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของตัวแปรอิสระ(หรือตัวแปรแฝงของตัวแปรอิสระ)ไปยังตัวแปรตาม

^d การคำนวณค่าสถิติทดสอบ t ใช้วิธีการสุ่มซ้ำแบบการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบใส่คืน (Bootstrap Resampling)

***, ** และ * แสดงระดับนัยสำคัญที่ ร้อยละ 1, 5 และ 10 ตามลำดับ

จากสมมติฐานที่ 3 ที่ระบุว่าพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลมีผลกระทบทางตรงต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ เมื่อวิเคราะห์จากตารางที่ 19 ข้างต้น โดยพิจารณาการวิเคราะห์ที่ใช้ตัวแปรอิสระ 1 มิติ จะพบว่ามีเพียงตัวแปร “จำนวนครั้งของการพิจารณา” และตัวแปรแฝงที่เกิดจาก “รูปแบบการค้นหาข้อมูลกับจำนวนครั้งของการพิจารณา” ใน มิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา เท่านั้น ที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีสาระสำคัญทางสถิติ (ค่าสถิติทดสอบ $t = 3.2364$ และ 3.1112 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.0012 และ 0.0019 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ที่ใช้ตัวแปรอิสระ 2 มิติ ยังคงพบว่ากลุ่มของตัวแปรแฝงที่มีตัวแปรอิสระ “จำนวนครั้งของการพิจารณา” อยู่ร่วมด้วยเท่านั้น ที่จะมีผลกระทบต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างและล้วนแต่เป็นความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างตัวแปรอิสระกับอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่าพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลเมื่อพิจารณาจาก “จำนวนครั้งของการพิจารณา” ในมิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหามีผลกระทบทางตรงต่อต้นทุนการกู้ยืมที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อพิจารณาให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ การศึกษา

ครั้งนี้ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 3 ได้ ทั้งนี้สาเหตุที่ไม่พบความสัมพันธ์ของ”รูปแบบของการค้นหา”ในมิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา และมิติของความเร็วในการค้นหาข้อมูล จะได้อภิปรายในบทที่ 6 ต่อไป

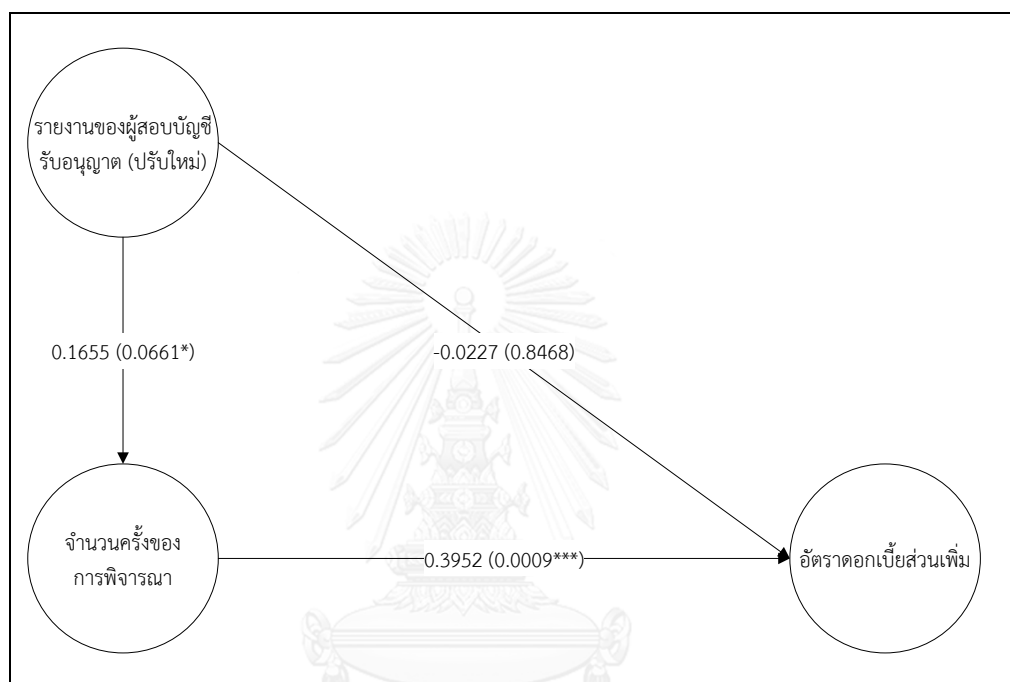
ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากสมมติฐานที่ 3 นี้สอดคล้องกับงานวิจัยทางจิตวิทยาของ Soll (1999) ที่พบว่าถ้าหน่วยทดลองไม่เชื่อมั่นต่อความถูกต้องของข้อมูล หน่วยทดลองมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมค้นหาข้อมูลซ้ำ (Repitition of Information) เพื่อทำให้ “ความรับรู้ต่อความถูกต้องของข้อมูล” เพิ่มขึ้นและมีผลกระทบต่อการตัดสินใจ คือหน่วยทดลองที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความเห็นไม่ปกติ (ความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรณเน้นข้อมูลและเหตุการณ์และความเห็นแบบมีเงื่อนไข) ซึ่งน่าจะมีความเชื่อมั่นต่อความถูกต้องของงบการเงินในระดับต่ำมีแนวโน้มที่จะย้อนกลับไปพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินที่ตนทำเสร็จแล้วมากกว่าหน่วยทดลองที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไขซึ่งน่าจะมีความเชื่อมั่นต่อความถูกต้องของงบการเงินในระดับสูง จากผลการวิเคราะห์จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 4 ได้ว่าความน่าเชื่อถือของงบการเงินมีผลกระทบทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อต้นทุนการกู้ยืม

ในการวิเคราะห์ผลการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ 4 และ 5 นั้น จะอ้างอิงผลที่ได้จากการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 3 ข้างต้น โดย “พฤติกรรมการค้นหาข้อมูล” จะวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรอิสระจำนวนครั้งของการพิจารณา ในมิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหาเท่านั้น

จากสมมติฐานที่ 4 ที่ว่าคาดว่าความน่าเชื่อถือของงบการเงินมีผลกระทบทางตรงต่อต้นทุนการกู้ยืมและยังมีผลกระทบทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์ซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่านผู้วิจัยได้ใช้ได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างเพื่อหาผลกระทบ ในการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นแรก ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความน่าเชื่อถือของงบการเงินตามประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรณเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์และความเห็นอย่างมีเงื่อนไข) เพื่อหาผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่พบผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม (ไม่ได้แสดงในรูปแบบรูปภาพ) สอดคล้องกับการวิเคราะห์ด้วยวิธี ANOVA ในข้อ 5.4.1 ซึ่งน่าจะเกิดจากความเข้าใจที่คลาดของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีต่อระดับความน่าเชื่อถือของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรณเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์โดยแบ่งกลุ่มประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใหม่เป็น 2 กลุ่ม ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ในข้อ 5.4.2 ผลการวิเคราะห์สรุปได้ตามรูปภาพที่ 14 พบว่าความน่าเชื่อถือของงบการเงินเมื่อพิจารณาจากประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ปรับใหม่) ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีผลกระทบทางอ้อมต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วน

เพิ่มผ่านจำนวนครั้งของการพิจารณา ซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความน่าเชื่อถือของงบการเงินและจำนวนครั้งของการพิจารณาเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มมีสาระสำคัญทางสถิติ (ระดับนัยสำคัญที่ 0.0061 และ 0.0009 ตามลำดับ) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ทางตรงระหว่างความน่าเชื่อถือของงบการเงินกับอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มแต่อย่างใด (ระดับนัยสำคัญที่ 0.8468)

รูปภาพที่ 14 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างของสมมติฐานที่ 4



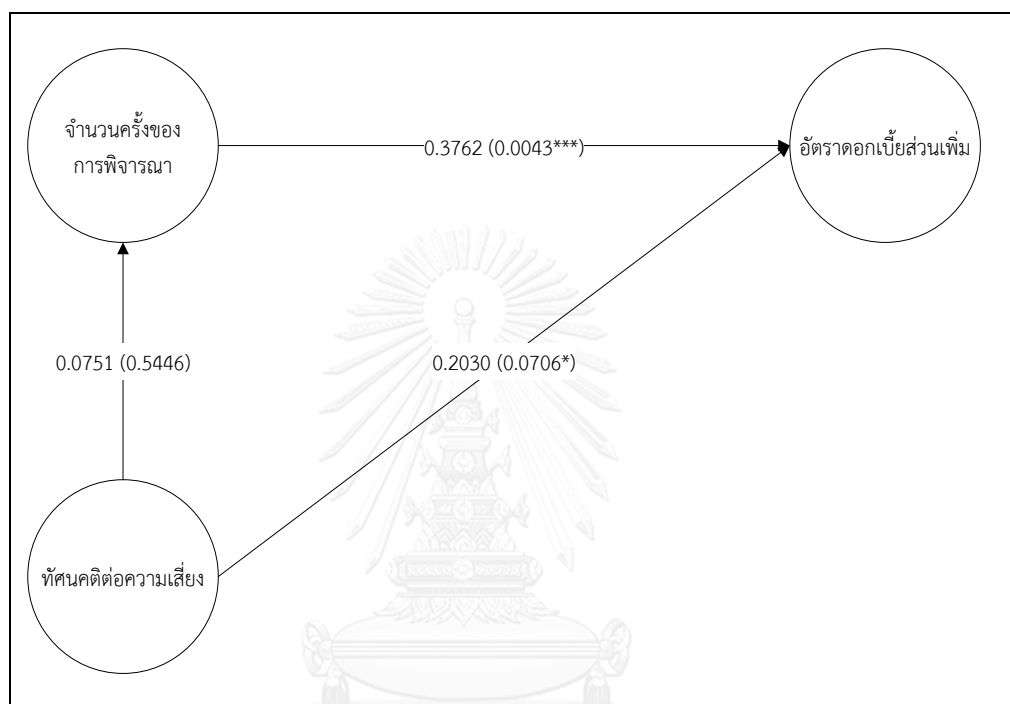
ตัวเลขแสดงค่าน้ำหนัก Γ ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าระดับความมีสาระสำคัญ

***, ** และ * แสดงระดับนัยสำคัญที่ ร้อยละ 1, 5 และ 10 ตามลำดับ

จากสมมติฐานที่ 5 ที่ระบุว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มและยังมีผลกระทบทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์ซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่านอีกด้วย ผู้วิจัยได้ใช้ได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างเพื่อหาผลกระทบ ดังสรุปได้ตามรูปภาพที่ 15 พบว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงไม่มีผลกระทบทางอ้อมต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มผ่านจำนวนครั้งของการพิจารณาซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่าน เนื่องจากไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อความเสี่ยงกับจำนวนครั้งของการพิจารณา (ระดับนัยสำคัญที่ 0.5446) แต่พบความสัมพันธ์ทางตรงระหว่างทัศนคติต่อความเสี่ยงกับอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (ระดับนัยสำคัญที่ 0.0706) จากผลการวิเคราะห์จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 5 คือทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อไม่มีผลกระทบทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อการตัดสินใจในการกำหนดต้นทุนการกู้ยืมให้กับบริษัทกรณีศึกษา ทั้งนี้สาเหตุที่ผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามแนวคิดเรื่องอรรถประโยชน์ที่คาดหวัง

ที่ระบุว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล อาจเนื่องจากว่าพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล - จำนวนครั้งของการพิจารณา ที่เป็นตัวแปรส่งผ่านในการวิเคราะห์นี้ ยังไม่ใช่ตัวแทนที่ดีของพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล การวิจัยในอนาคตอาจจะปรับเปลี่ยนตัวแปรพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลที่เหมาะสมกว่าการวิจัยนี้

รูปภาพที่ 15 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างของสมมติฐานที่ 5



ตัวเลขแสดงค่าน้ำหนัก Γ ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าระดับความมีสาระสำคัญ

***, ** และ * แสดงระดับความมีสาระสำคัญที่ ร้อยละ 1, 5 และ 10 ตามลำดับ

5.6 บทสรุป

ในบทที่ 5 นี้ ได้วิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย โดยได้แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน ในส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวน ศึกษาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CL EM และ QU) และประเภทของทัศนคติต่อความเสี่ยง (RA และ RN) ในขั้นต้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีสาระสำคัญทางสถิติของการตัดสินใจในกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีแตกต่างกัน แต่เมื่อผู้วิจัยได้ทดสอบแบ่งกลุ่มประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีใหม่ ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ จึงพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกลุ่ม “ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (CL)” มีการตัดสินใจกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษาในอัตราที่ต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกลุ่ม “ความเห็นแบบอื่นๆ (EM+QU)” จึงสรุป

ได้ว่าความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ) มีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา (H1) และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนข้างต้น ยังพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่กำหนดโดยกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อความเสี่ยงที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยงกลุ่ม (RA) มีการตัดสินใจกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษาในอัตราที่สูงกว่ากลุ่มที่เป็นกลางต่อความเสี่ยง (RN) จึงสรุปได้ว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงมีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา (H2)

ในส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลมีต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมโดยใช้เทคนิคการติดตามเหตุการณ์ โดยเลือกศึกษาการค้นหาข้อมูลใน 2 มิติ คือ (1) มิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา และ (2) มิติของความเร็วในการค้นหาข้อมูล ผลการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างพบความสัมพันธ์ทางตรงระหว่างตัวแปรตัวอิสระ “จำนวนครั้งของการพิจารณา” ซึ่งอยู่ในมิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหากับอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม จึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมในการหาข้อมูลมีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา (H3) ทั้งนี้สาเหตุที่ไม่พบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระอื่นๆ กับอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม จะได้อภิปรายในบทที่ 6 ต่อไป และเมื่อนำตัวแปรตัวอิสระ “จำนวนครั้งของการพิจารณา” มาเป็นตัวแปรส่งผ่าน เพื่อวิเคราะห์หาผลกระทบทางอ้อมของความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ) ที่มีต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม พบว่าความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ) ไม่มีผลกระทบทางตรงต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม แต่กลับมีผลกระทบทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (H4) ในขณะที่วิเคราะห์หาผลกระทบทางอ้อมของทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม พบว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงไม่มีผลกระทบทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูล มีเพียงผลกระทบทางตรงต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (H5)

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทนำ

งานวิจัยเกี่ยวกับผู้ใช้งบการเงินมุ่งเน้นศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้งบการเงิน 2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มผู้ลงทุนและกลุ่มผู้ให้กู้ยืม ซึ่งโดยปกติธุรกิจขนาดใหญ่จะมีการกู้ยืมทางตรงผ่านตลาดหลักทรัพย์ และตลาดตราสารหนี้ แต่ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ระบุว่าธุรกิจร้อยละ 99.8 ในประเทศไทยเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งไม่มีโอกาสเข้าถึงการกู้ยืมทางตรง ดังนั้นการกู้ยืมผ่านธนาคารพาณิชย์จึงยังเป็นแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมและมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อที่จัดทำโดยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ในฐานะตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ จำเป็นต้องใช้งบการเงินที่ตรวจสอบแล้วโดยผู้บัญชีรับอนุญาต เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อยังใช้รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นเครื่องมือในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของงบการเงิน และใช้งบการเงินประกอบในการหาข้อมูลและการตัดสินใจในการพิจารณาต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ แต่อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพ (รวมถึงทัศนคติต่อความเสี่ยง) ยังมีผลต่อพฤติกรรมในการหาข้อมูลและการตัดสินใจเช่นกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าความน่าเชื่อถือที่แตกต่างกันของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่แตกต่างกันของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อจะทำให้พฤติกรรมในการหาข้อมูลมีความแตกต่างกันอย่างไรในการพิจารณาต้นทุนการกู้ยืมของบริษัทผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งสรุปผลวิจัย ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะงานวิจัย และทิศทางงานวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไปตามลำดับ

6.2 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกจะเป็นการศึกษาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้รับประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีที่ต่างกัน หรือเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อความเสี่ยงที่ต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน และในส่วนหลังจะเป็นการศึกษาถึงผลกระทบของพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลที่มีต่อการตัดสินใจในกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มของกลุ่มตัวอย่างทั้งในกรณีที่พฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลเป็นตัวแปรต้นและเป็นตัวแปรส่งผ่านโดยใช้การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง

ในส่วนแรกผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CL EM และ QU) และประเภทของทัศนคติต่อความเสี่ยง (RA และ RN) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกลุ่ม “ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (CL)” มีการตัดสินใจกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษาในอัตราที่ต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกลุ่ม “ความเห็นแบบอื่นๆ (EM+QU)” แต่กลับไม่พบความแตกต่าง เมื่อการวิเคราะห์แบ่งประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามมาตรฐานการสอบบัญชี จึงมีความเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างอาจเข้าใจอย่างไม่ถูกต้องว่าความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรณชั้นข้อมูลและเหตุการณ์เป็น “ความเห็นไม่ปกติ” เช่นเดียวกับความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว รูปแบบของรายงานดังกล่าวไม่กระทบต่อความเห็นของผู้สอบบัญชีอนุญาต เพียงแต่มีการให้ข้อสังเกตเรื่องที่มีความสำคัญที่ได้มีการเปิดเผยไว้ในงบการเงินเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้ว่าผู้สอบบัญชีจะได้พยายามสื่อสารความเห็นของตนในฐานะผู้เชี่ยวชาญภายนอกต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงบการเงินไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้ว แต่พบว่าความน่าเชื่อถือต่องบการเงินที่หน่วยทดลองที่เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อในธนาคารพาณิชย์ไทยรับรู้ นั้น ไม่ได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรฐานการสอบบัญชี งานวิจัยนี้จึงยังคงไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนถึงความสามารถของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่จะใช้เป็นตัวแทนของความน่าเชื่อถือต่องบการเงิน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่รังเกียจหรือไม่ชอบความเสี่ยง (RA) มีการตัดสินใจกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษาในอัตราที่สูงกว่ากลุ่มที่เป็นกลางต่อความเสี่ยง (RN) จึงสรุปได้ว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงมีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจในการกำหนดตัดสินใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต (เช่น Greer (1974) Newton (1977) และ Hilton et al. (1988) เป็นต้น)

ในส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลมีต่อการตัดสินใจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทกรณีศึกษา โดยศึกษาพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลใน 2 มิติ คือ (1) มิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา ประกอบด้วย รูปแบบการค้นหาข้อมูล และ จำนวนครั้งของการพิจารณา และ (2) มิติของความเร็วในการค้นหาข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย เวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล เวลาที่ใช้ในตัดสินใจ และเวลารวม ผลการวิเคราะห์พบเพียงความสัมพันธ์ทางตรงระหว่างตัวแปรตัวอิสระ “จำนวนครั้งของการพิจารณา” กับอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม จึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมการหาข้อมูลมีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจในการตัดสินใจการกำหนดต้นทุนการกู้ยืมให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ

ทั้งนี้สาเหตุที่ไม่พบความสัมพันธ์ของ”รูปแบบของการค้นหา” ในมิติของลำดับของข้อมูลที่ค้นหา อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างในการทดลองนี้ร้อยละ 78.08 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการอนุมัติสินเชื่อไม่เกิน 10 ปี ถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ซึ่งผลที่ได้จากสถิติเชิงพรรณนาตามตารางที่ 12 ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.714 ใช้การค้นหาแบบเรียงลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นหรือเคยเป็นผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อธุรกิจ จำนวน 4 ราย ซึ่งมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป และใช้การค้นหาแบบเจาะจงทั้งหมด สอดคล้องกับ Chi et al. (2014) พบว่าบุคคลที่มีความรู้มากจะใช้การค้นหาแบบเจาะจง ในขณะที่บุคคลที่มีความรู้น้อยจะใช้การค้นหาแบบเรียงลำดับ

นอกจากนี้เหตุที่ไม่พบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ในมิติของความเร็วในการค้นหาข้อมูล ซึ่งวัดจากเวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูลนั้น ปัจจัยด้าน “การรู้คอมพิวเตอร์ (Computer Literacy)” หรือ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการภารกิจต่าง ๆ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามศักยภาพของแต่ละบุคคล น่าจะมีผลต่อความต่อความเร็วในการค้นหาข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากการทดลองจะผ่านโปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะและต้องใช้โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูล และถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะออกแบบโปรแกรมประยุกต์ให้ง่ายต่อการใช้งาน แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านการจัดเก็บข้อมูล จึงทำให้โปรแกรมยังคงมีความซับซ้อนอยู่ เช่น การใช้เครื่องคำนวณในโปรแกรม เป็นต้น รวมถึงในการปฏิบัติงานจริงเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อไม่ได้วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและค้นหาข้อมูลทางการเงินผ่านโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ จึงทำให้เวลาที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้มีความคลาดเคลื่อนไปจากพฤติกรรมจริงของหน่วยทดลอง

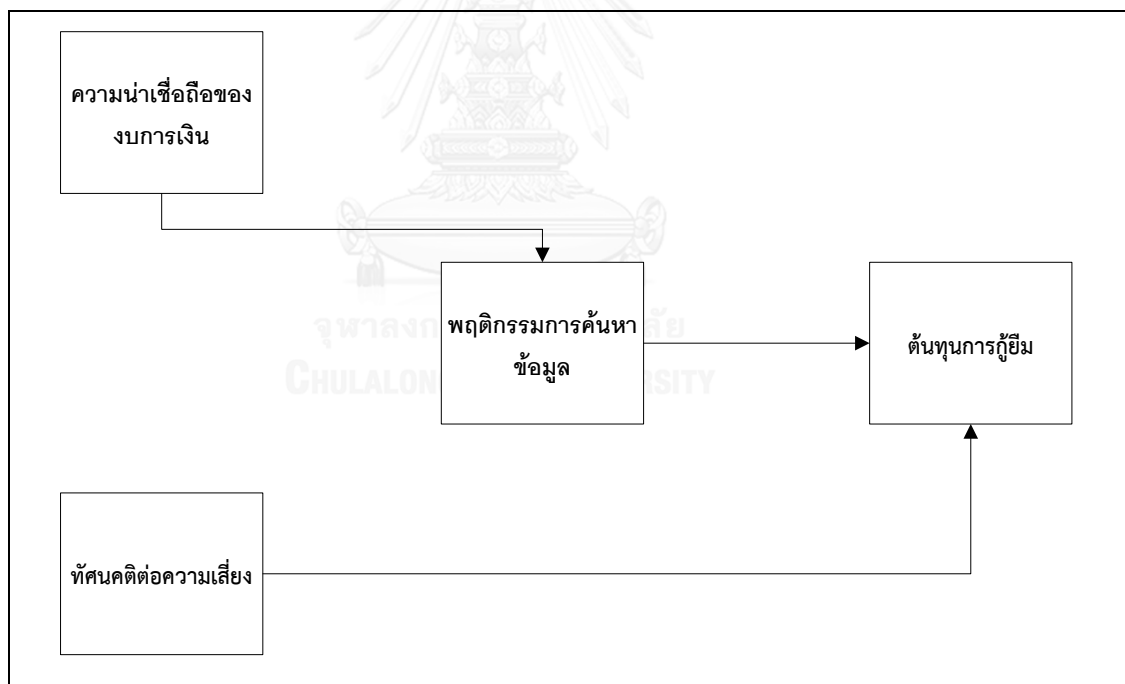
ในการวิเคราะห์หาผลกระทบของความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ) ทั้งที่เป็นผลกระทบทางตรง และเป็นผลกระทบทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่าน ที่มีต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม พบว่าความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (ตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ) ไม่มีผลกระทบทางตรงต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม แต่มีผลกระทบทางอ้อมผ่านตัวแปร “จำนวนครั้งของการพิจารณา” ต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยทางจิตวิทยาของ Soll (1999) ที่พบว่าถ้าหน่วยทดลองไม่เชื่อมั่นต่อความถูกต้องของข้อมูล หน่วยทดลองมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมค้นหาข้อมูลซ้ำ (Repetition of Information) เพื่อทำให้ “ความรับรู้ต่อความถูกต้องของข้อมูล” เพิ่มขึ้นและมีผลกระทบต่อการตัดสินใจ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความน่าเชื่อถือของงบการเงินตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามที่ผู้สอบบัญชีพยายามสื่อสารผ่านรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไม่มี

⁹ <http://www.d.umn.edu/kmc/student/loon/acad/ComputLit.html>

ผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจในการกำหนดต้นทุนการกู้ยืม ในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อ แต่ผลกระทบต่อการตัดสินใจที่วิเคราะห์ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนน่าที่จะเป็นผลกระทบทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการณ์ค้นหาข้อมูลทางการเงิน ดังแสดงในรูปภาพที่ 16

ในขณะที่วิเคราะห์ผลกระทบของทัศนคติต่อความเสี่ยง ทั้งที่เป็นผลกระทบทางตรง และเป็นผลกระทบทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการณ์ค้นหาข้อมูลซึ่งเป็นตัวแปรส่งผ่าน ที่มีต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม พบว่าทัศนคติต่อความเสี่ยงไม่มีผลกระทบทางอ้อมผ่านตัวแปร “จำนวนครั้งของการพิจารณา” แต่พบว่ามีผลกระทบทางตรงต่ออัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีผลกระทบทางตรงต่อการตัดสินใจในการกำหนดต้นทุนการกู้ยืม ในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อ แต่ไม่พบผลกระทบทางอ้อมผ่านตัวแปร “จำนวนครั้งของการพิจารณา” ซึ่งเป็นพฤติกรรมการณ์ค้นหาข้อมูลรูปแบบหนึ่งแต่อย่างใด จากการวิจัยในครั้งนี้ ความสัมพันธ์ที่กล่าวมาข้างต้นแสดงในรูปภาพที่ 16

รูปภาพที่ 16 ผลกระทบของความน่าเชื่อถือของงบการเงินและทัศนคติต่อความเสี่ยงที่มีต่อต้นทุนการกู้ยืม



6.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะงานวิจัย

งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ที่อาจทำให้ผลการศึกษแตกต่างไปจากการวิจัยในอดีตและงานวิจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่

6.3.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็ก

เนื่องจากการเก็บข้อมูลของงานวิจัยนี้ ต้องติดตั้งห้องทดลองเชิงปฏิบัติการเคลื่อนที่และมีการเชื่อมต่อข้อมูลด้วยเครือข่ายส่วนบุคคล ผ่านอุปกรณ์เชื่อมต่อแบบไร้สายในสถานประกอบการของธนาคาร จึงเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้วิจัยไม่ได้รับการตอบรับให้เข้าดำเนินการเก็บข้อมูลจากธนาคารที่เหลือ อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มเฉพาะ คือผู้ที่ทำหน้าที่วิเคราะห์หนี้เชื่อที่มีประสบการณ์ในการวิเคราะห์หนี้เชื่อให้กับกลุ่มธุรกิจขนาดกลาง 2 ปีขึ้นไป ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กมีผลให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีโอกาสคลาดเคลื่อนสูง

6.3.2 ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ในการทดลอง

ถึงแม้ผู้วิจัยจะได้พยายามออกแบบการทดลองให้มีความกระชับ และเวลาที่ใช้ในการทดลองเฉลี่ยประมาณ 30-45 นาที แต่เนื่องจากการเข้าเก็บข้อมูลนั้นจะดำเนินการในสถานประกอบการและในช่วงเวลาทำงานปกติของหน่วยทดลอง จึงพบว่าหน่วยทดลองบางคนทำการทดลองอย่างรีบเร่ง เพื่อกลับไปปฏิบัติงานของตน ซึ่งส่งผลให้ข้อมูลที่ได้อาจมีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

6.3.2 การรู้คอมพิวเตอร์ (Computer Literacy) ของหน่วยทดลอง

ตามที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 6.2 ว่าทดลองนี้ทำผ่านโปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะที่ใช้ในตึกคอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูล และด้วยข้อจำกัดด้านการจัดเก็บข้อมูลที่จะต้องใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมการค้นหาข้อมูลด้วยเทคนิคการติดตามเหตุการณ์ จึงทำให้โปรแกรมยังคงมีความซับซ้อนอยู่มาก รวมถึงในการปฏิบัติงานจริง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์หนี้เชื่อไม่ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและค้นหาข้อมูลทางการเงินแตกต่างผ่านในตึกคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้ “การรู้คอมพิวเตอร์ – ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการภารกิจต่าง” มีผลกระทบอย่างมากต่อตัวแปร “เวลา” ที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ในการทดลอง

6.3.3 รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรูปแบบใหม่

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 700 รหัส 705 และ รหัส 706 ที่เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษในปี พ.ศ. 2553 โดย International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) ของ International Federation of Accountants (IFAC) และได้แปลเป็นภาษาไทยโดย สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมี

ผลบังคับใช้ตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่ 21/2555 เรื่อง มาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานงานสอบทาน มาตรฐานงานที่ให้ความเชื่อมั่น มาตรฐานงานบริการเกี่ยวเนื่อง กังงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

แต่ในปัจจุบัน IAASB ได้เสนอมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 700 (ปรับปรุง) ซึ่งนำเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรูปแบบใหม่ และคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในประเทศไทยสำหรับการตรวจสอบงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 อนึ่ง IAASB ได้ศึกษาและวิจัยรายงานของผู้สอบบัญชีรูปแบบใหม่นี้ในหลายประเทศมาเป็นเวลาหลายปี และพบว่ารายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรูปแบบใหม่มีการให้ข้อมูลที่มีคุณค่าในการสื่อสารกับผู้ใช้งบการเงินมากกว่ารูปแบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558) ดังนั้นผลการศึกษาอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการทดลองกับรายงานของผู้สอบบัญชีรูปแบบใหม่

6.4 ทิศทางการวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยเห็นว่าพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินยังคงมีความน่าสนใจศึกษาอยู่มาก เนื่องจากงานวิจัยด้านนี้ในประเทศไทยมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะการศึกษาถึงพฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้งบการเงินที่เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่ปฏิบัติงานในการอนุมัติสินเชื่อให้กับบริษัทผู้ขอสินเชื่อที่เป็นกลุ่มธุรกิจขนาดกลาง เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปีจากการสนับสนุนของภาครัฐ ทำให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อเป็นผู้ใช้งบการเงินภายนอกที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย

เนื่องจากพฤติกรรมในการค้นหาข้อมูลสามารถวัดได้ในหลากหลายมิติ และการวิจัยเชิงทดลองสามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆได้ ในขณะที่การวิจัยประเภทอื่นไม่สามารถทำงานวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลกระทบของพฤติกรรมของผู้ใช้งบการเงิน หรือ ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินกลุ่มอื่นๆ เช่น นักลงทุนที่ใช้ข้อมูลในรายงานประจำปี หรือ แบบ 56-1 เป็นต้น ที่มีต่อการตัดสินใจหรือคุณภาพของการตัดสินใจ ยังคงเป็นหัวข้อที่ผู้สนใจสามารถนำไปศึกษาต่อได้ในอนาคต

จากงานวิจัยนี้พบว่าความน่าเชื่อถือต่องบการเงินของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อมีผลกระทบทางอ้อมต่อการตัดสินใจ แต่ความน่าเชื่อถือต่องบการเงินดังกล่าวไม่ได้มาจากประเภทรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามที่ควรจะเป็น เนื่องจากเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อเข้าใจไม่ถูกต้องว่า ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่มีการเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์เป็น “ความเห็นไม่ปกติ” ฉะนั้นการศึกษาเกี่ยวกับรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรูปแบบดังกล่าวจึงเป็นหัวข้อที่มีความน่าสนใจ

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีที่เรียกว่า “รายงาน 6 วรรค” แต่อย่างไรก็ตามสภาวิชาชีพบัญชีฯ จะบังคับใช้รายงานรูปแบบใหม่ในปี 2559 นี้ ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 6.3 ดังนั้นการศึกษาผลกระทบของความน่าเชื่อถือต่องบการเงินผ่านรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรูปแบบใหม่ ซึ่ง IAASB ได้ศึกษาในหลายประเทศแล้วจะสามารถให้ข้อมูลที่มีคุณค่าในการสื่อสารกับผู้ใช้งบการเงินได้ดีขึ้น จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาในบริบทของประเทศไทย



รายการอ้างอิง

- Altman, E. I. (1968). Financial ratios, discriminant analysis and the prediction of corporate bankruptcy. *The journal of finance*, 23(4), 589-609.
- Altman, E. I., Haldeman, R. G., & Narayanan, P. (1977). ZETA analysis: A new model to identify bankruptcy risk of corporations. *journal of banking & finance*, 1(1), 29-54.
- Altman, E. I., & Saunders, A. (1997). Credit risk measurement: Developments over the last 20 years. *journal of banking & finance*, 21(11), 1721-1742.
- Bamber, E. M., & Stratton, R. A. (1997). The information content of the uncertainty-modified audit report: Evidence from bank loan officers. *Accounting Horizons*, 11, 1-11.
- Bates, M. J. (1989). The design of browsing and berrypicking techniques for the online search interface. *Online Information Review*, 13(5), 407-424.
- Bessell, M., Anandarajan, A., & Umar, A. (2003). Information content, audit reports and going-concern: an Australian study. *Accounting & Finance*, 43(3), 261-282.
- Biggs, S. F., & Mock, T. J. (1983). An investigation of auditor decision processes in the evaluation of internal controls and audit scope decisions. *Journal of Accounting Research*, 234-255.
- Blais, A.-R., & Weber, E. U. (2006). A domain-specific risk-taking (DOSPERT) scale for adult populations. *Judgment and Decision Making*, 1(1), 33-47.
- Bonner, S. E. (2007). *Judgment and Decision Making in Accounting*. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice-Hall.
- CFA Institute. (2010). Independent Auditor's Report Survey Results. Retrieved September, 2012, from http://www.cfainstitute.org/Survey/independent_auditors_report_survey_results.pdf
- Chi, M. T., Glaser, R., & Farr, M. J. (2014). *The nature of expertise*: Psychology Press.
- Crosetto, P., & Filippin, A. (2013). The “bomb” risk elicitation task. *Journal of risk and uncertainty*, 47(1), 31-65.

- Danos, P., Holt, D. L., & Imhoff Jr, E. A. (1989). The use of accounting information in bank lending decisions. *Accounting, Organizations and Society*, 14(3), 235-246.
- Einhorn, H. J., Kleinmuntz, D. N., & Kleinmuntz, B. (1979). Linear regression and process-tracing models of judgment. *Psychological Review*, 86(5), 465.
- Estes, R., & Reimer, M. (1977). A Study of the Effect of Qualified Auditors 'Opinions on Bankers' Lending Decisions. *Accounting and Business Research*, 7(28), 250-259.
- Figner, B., Mackinlay, R. J., Wilkening, F., & Weber, E. U. (2009). Affective and deliberative processes in risky choice: age differences in risk taking in the Columbia Card Task. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 35(3), 709.
- Ford, J. K., Schmitt, N., Schechtman, S. L., Hults, B. M., & Doherty, M. L. (1989). Process tracing methods: Contributions, problems, and neglected research questions. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 43(1), 75-117.
- Geiger, M. A. (1994). The New Auditor's Report: Have the Benefits of Wording Changes Been Acknowledged Outside the CPA Profession? *Journal of Accountancy*, 59.
- Greer, W. R. (1974). Theory versus practice in risk analysis: An empirical study. *Accounting Review*, 496-505.
- Hawkins, S. A., Hoch, S. J., & Meyers-Levy, J. (2001). Low-involvement learning: Repetition and coherence in familiarity and belief. *Journal of Consumer Psychology*, 11(1), 1-11.
- Hilton, R. W., Swieringa, R. J., & Turner, M. J. (1988). Product pricing, accounting costs and use of product-costing systems. *Accounting Review*, 195-218.
- Hirst, D. E., Koonce, L., & Simko, P. J. (1995). Investor reactions to financial analysts' research reports. *Journal of Accounting Research*, 335-351.
- Houghton, K. A. (1983). Audit reports: Their Impact on the loan decision process and outcome: An experiment. *Accounting and Business Research*, 14(53), 15-20.
- Isen, A. M., & Geva, N. (1987). The influence of positive affect on acceptable level of risk: The person with a large canoe has a large worry. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 39(2), 145-154.

- Johnson, D. A., & Pany, K. (1984). Forecasts, auditor review, and bank loan decisions. *Journal of Accounting Research*, 731-743.
- Kahneman, D., & Tversky, A. (1979). Prospect theory: An analysis of decision under risk. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*, 263-291.
- Keinan, R., & Bereby-Meyer, Y. (2012). "Leaving it to chance"—Passive risk taking in everyday life. *Judgment and Decision Making*, 7(6), 705-715.
- Knechel, W. R., & Messier, W. F. (1990). Sequential auditor decision making: Information search and evidence evaluation*. *Contemporary Accounting Research*, 6(2), 386-406.
- Kogan, N., & Wallach, M. A. (1964). Risk taking: A study in cognition and personality.
- Libby, R. (1979). Bankers' and auditors' perceptions of the message communicated by the audit report. *Journal of Accounting Research*, 99-122.
- Lin, Z. J., Tang, Q., & Xiao, J. (2003). An experimental study of users' responses to qualified audit reports in China. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 12(1), 1-22.
- Maines, L. A. (1995). Judgment and decision-making research in financial accounting: A review and analysis. *Judgment and decision-making research in accounting and auditing*, 76-101.
- Miller, J., Reed, S., & Strawser, R. (1993). Bank loan officers' perceptions of the new audit report. *Accounting Horizons*, 7, 39-39.
- Newton, L. K. (1977). The risk factor in materiality decisions. *Accounting Review*, 97-108.
- O'Brien, K. (2008). Sample Scoring Model with Comments to Assess SME Loan Requests. Retrieved December, 2014, from http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PNADS903.pdf
- Oreg, S. (2003). Resistance to change: developing an individual differences measure. *Journal of applied psychology*, 88(4), 680.
- Payne, J. W. (1976). Task complexity and contingent processing in decision making: An information search and protocol analysis. *ORGANIZATIONAL BEHAVIOR AND HUMAN PERFORMANCE*, 16(2), 366-387.

- Payne, J. W., Bettman, J. R., & Johnson, E. J. (1993). *The adaptive decision maker*: Cambridge University Press.
- Roggeveen, A. L., & Johar, G. V. (2002). Perceived source variability versus familiarity: Testing competing explanations for the truth effect. *Journal of Consumer Psychology, 12*(2), 81-91.
- Schipper, K. (1991). Analysts' forecasts. *Accounting Horizons, 5*(4), 105-121.
- Simon, H. A. (1990). Invariants of human behavior. *Annual review of psychology, 41*(1), 1-20.
- Skinner, B. F. (1938). *The behavior of organisms*. New York: Appleton-Century-Crofts.
- Soll, J. B. (1999). Intuitive theories of information: Beliefs about the value of redundancy. *Cognitive Psychology, 38*(2), 317-346.
- Somerville, R. A., & Taffler, R. J. (1995). Banker judgement versus formal forecasting models: The case of country risk assessment. *Journal of banking & finance, 19*(2), 281-297.
- Von Neumann, J., & Morgenstern, O. (2007). *Theory of games and economic behavior (60th Anniversary Commemorative Edition)*: Princeton university press.
- Weber, E. U., Blais, A. R., & Betz, N. E. (2002). A domain-specific risk-attitude scale: Measuring risk perceptions and risk behaviors. *Journal of behavioral decision making, 15*(4), 263-290.
- Zikmund, W., Babin, B., Carr, J., & Griffin, M. (2012). *Business research methods*: Cengage Learning.
- Zuckerman, M., Eysenck, S. B., & Eysenck, H. J. (1978). Sensation seeking in England and America: cross-cultural, age, and sex comparisons. *Journal of consulting and clinical psychology, 46*(1), 139.
- มหัทธนะ พงษ์อรรถชัย. (2555). ทิศทางการส่งเสริม SMEs ไทย 2555-2559 (ตอนที่ 1). เข้าถึงเมื่อ ธันวาคม 2557, จาก <http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispForm.aspx?ID=1368>
- วีรวุฒิ เจษฎฐาวุฒิ. (2548). ความคิดเห็นต่อการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี. (มหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). มาตรฐานการสอบบัญชี. เข้าถึงเมื่อ มีนาคม 2558, จาก <http://www.fap.or.th/มาตรฐานวิชาชีพบัญชี/มาตรฐานการสอบบัญชี.html>

- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). มาตรฐานการรายงานทางการเงิน. เข้าถึงเมื่อ มีนาคม 2558, จาก <http://www.fap.or.th/index.php?lay=show&ac=article&id=539873829>
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). รายงานของผู้สอบบัญชีรูปแบบใหม่ เข้าถึงเมื่อ มีนาคม 2558, จาก http://www.fap.or.th/images/column_1437124552/รายงานของผู้สอบบัญชีรูปแบบใหม่.pdf
- สมพงษ์ พรอุปถัมภ์. (2556). การพิจารณาความมีสาระสำคัญและผลกระทบแก่กระจายในการแสดงความเห็นต่องบการเงิน. เข้าถึงเมื่อ มกราคม 2558, จาก http://account.acc.chula.ac.th/index.php?name=Faculty&action=blog-view&blog_content_id=62
- สมพงษ์ พรอุปถัมภ์ และ ธัญลักษณ์ วิจิตรสารวงศ์. (2557). ร่างรายงานของผู้สอบบัญชีรูปแบบใหม่: ความท้าทายของผู้สอบบัญชีและผู้ไ้รายงาน. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 141, 36-54.











ภาคผนวก




จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ธนาคารพาณิชย์ไทยและธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

สัญลักษณ์	ชื่อสถาบัน	ที่อยู่
ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่		
	ธ. กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) http://www.bangkokbank.com	333 ถ.สีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500 โทรศัพท์ 0-2231-4333 โทรสาร 0-2236-8281-2
	ธ. กรุงไทย จำกัด (มหาชน) http://www.ktb.co.th	35 ถ.สุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110 โทรศัพท์ 0-2255-2222 โทรสาร 0-2255-9391-3
	ธ. ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) http://www.scb.co.th	9 ถ.รัชดาภิเษก แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2544-1000 โทรสาร 0-2544-4948
	ธ. กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) http://www.kasikornbank.com	1 ซอยกสิกรไทย ถ.ราษฎร์บูรณะ แขวง ราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร 10140 โทรศัพท์ 0-2888-8888 โทรสาร 0-2888-8882
ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง		
	ธ. กรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) http://www.krungsri.com	1222 ถ.พระรามที่ 3 แขวงบางโพงพาง เขต ยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120 โทรศัพท์ 0-2296-2000 โทรสาร 0-2683-1304
	ธ. ธนชาติ จำกัด (มหาชน) http://www.thanachartbank.co.th	900 อาคารต้นสนทาวเวอร์ ถ.เพลินจิต แขวง ลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2655-9000 โทรสาร 0-2655-9001

สัญลักษณ์	ชื่อสถาบัน	ที่อยู่
	ธ. ทหารไทย จำกัด (มหาชน) http://www.tmbbank.com	3000 ถ.พหลโยธิน แขวงจอมพล เขต จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2299-1111 โทรสาร 0-2990-6010
ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก		
	ธ. ยูโอบี จำกัด (มหาชน) http://www.uob.co.th	191 ถ.สาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120 โทรศัพท์ 0-2343-3000 โทรสาร 0-2287-2973-4
	ธ. ทิสโก้ จำกัด (มหาชน) http://www.tisco.co.th	48/2 ทิสโก้ทาวเวอร์ ชั้น 1 ถ.สาทรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500 โทรศัพท์ 0-2633-6000 โทรสาร 0-2633-6800
	ธ. ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) http://www.cimbthai.com	44 ถ.หลังสวน แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2626-7000, 0-2638-8000 โทรสาร 0-2633-9026
	ธ. สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน) http://www.standardchartered.co.th	90 อาคารสาทรธานี ถ.สาทรเหนือ แขวงสี ลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500 โทรศัพท์ 0-2724-4000 โทรสาร 0-2724-4444
	ธ. เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) http://www.kiatnakin.co.th	500 อาคารอัมรินทร์ทาวเวอร์ ถ.เพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2680-3333 โทรสาร 0-2256-9933

สัญลักษณ์	ชื่อสถาบัน	ที่อยู่
	ธ. แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) http://www.lhbank.co.th	1 อาคารคิวเฮ้าส์ ลุมพินี ถ.สาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120 โทรศัพท์ 0-2359-0000 โทรสาร 0-2677-7223
	ธ. ไอซีบีซี (ไทย) จำกัด (มหาชน) http://www.icbcthai.com	622 อาคารเอ็มโพเรียมทาวเวอร์ ชั้น 11-13 ถ.สุขุมวิท แขวงคลองตัน เขต คลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 โทรศัพท์ 0-2663-9999 โทรสาร 0-2663-9888
ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย		
	ธ. ไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) http://www.tcrbank.com	123 อาคารไทยประกันชีวิต ชั้น 1 ถ. รัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10310 โทรศัพท์ 0-2697-5454 โทรสาร 0-2246-9782

ภาคผนวก ข

Domain Specific Risk Attitude (DoSpeRT)

Domain-Specific Risk-Taking (Adult) Scale – Risk Taking

For each of the following statements, please indicate the likelihood that you would engage in the described activity or behavior if you were to find yourself in that situation. Provide a rating from *Extremely Unlikely* to *Extremely Likely*, using the following scale:

1	2	3	4	5	6	7
Extremely Extremely Unlikely	Moderately Unlikely	Somewhat Unlikely	Not Sure	Somewhat Likely	Moderately Likely	
Likely						

1. Admitting that your tastes are different from those of a friend. (S)
2. Going camping in the wilderness. (R)
3. Betting a day's income at the horse races. (F)
4. Investing 10% of your annual income in a moderate growth mutual fund. (F)
5. Drinking heavily at a social function. (H/S)
6. Taking some questionable deductions on your income tax return. (E)
7. Disagreeing with an authority figure on a major issue. (S)
8. Betting a day's income at a high-stake poker game. (F)
9. Having an affair with a married man/woman. (E)
10. Passing off somebody else's work as your own. (E)

11. Going down a ski run that is beyond your ability. (R)
12. Investing 5% of your annual income in a very speculative stock. (F)
13. Going whitewater rafting at high water in the spring. (R)
14. Betting a day's income on the outcome of a sporting event. (F)
15. Engaging in unprotected sex. (H/S)
16. Revealing a friend's secret to someone else. (E)
17. Driving a car without wearing a seat belt. (H/S)
18. Investing 10% of your annual income in a new business venture. (F)
19. Taking a skydiving class. (R)
20. Riding a motorcycle without a helmet. (H/S)
21. Choosing a career that you truly enjoy over a more prestigious one. (S)
22. Speaking your mind about an unpopular issue in a meeting at work. (S)
23. Sunbathing without sunscreen. (H/S)
24. Bungee jumping off a tall bridge. (R)
25. Piloting a small plane. (R)
26. Walking home alone at night in an unsafe area of town. (H/S)
27. Moving to a city far away from your extended family. (S)
28. Starting a new career in your mid-thirties. (S)
29. Leaving your young children alone at home while running an errand. (E)
30. Not returning a wallet you found that contains \$200. (E)

Note. E = Ethical, F = Financial, H/S = Health/Safety, R = Recreational, and S = Social.

ภาคผนวก ค

Passive Risk Taking (PRT)

Passive Risk Taking scale - PRT
(Keinan & Bereby-Meyer, 2012)

All items should be flipped at analysis, except those marked with *.							
Resources:							
Buy an expensive product (computer, refrigerator) only after comparing prices in several stores.	1	2	3	4	5	6	7
Install an up to date anti-virus on my computer.	1	2	3	4	5	6	7
Check the credit card bill in detail every month.	1	2	3	4	5	6	7
Inquire all about a course before signing up (who is the lecturer, what are the topics, the assignments etc...	1	2	3	4	5	6	7
Read the fine print on any major document like a lease, an insurance policy or loan application	1	2	3	4	5	6	7
Save receipts and warranty documents of major items in an organized fashion.	1	2	3	4	5	6	7
Check tolls and prices before calling long distance or overseas.	1	2	3	4	5	6	7
Back up all important files on the computer, including documents, pictures or videos.	1	2	3	4	5	6	7
Not save money regularly*	1	2	3	4	5	6	7
Always lock the house door when going to sleep.	1	2	3	4	5	6	7
Buy clothes without trying them on.*	1	2	3	4	5	6	7
Buy a used car only after taking it to a complete check up in a licensed auto shop.	1	2	3	4	5	6	7
Medical:							
Immediately go to the doctor's when something in my body is aching or bothering me.	1	2	3	4	5	6	7
Have regular general medical check-ups every one or two years.	1	2	3	4	5	6	7
Get vaccinated for the flu in the winter.	1	2	3	4	5	6	7
Install an anti-collision device in the car.	1	2	3	4	5	6	7
Drive straight to the auto repair shop when the car makes a strange noise.	1	2	3	4	5	6	7
Ask the person I am dating about his/her sexual history.	1	2	3	4	5	6	7
Buy serious medical insurance when traveling to another country.	1	2	3	4	5	6	7
Ethical:							
Always wear a seatbelt when sitting in the back seat.	1	2	3	4	5	6	7
Pay when parking in a blue-white zone as directed by the parking meter.	1	2	3	4	5	6	7
Change some part in the car (filter, strap, etc..) because the mechanic said it was old and due to fail.	1	2	3	4	5	6	7
Go through customs without declaring about goods I am bringing which are supposed to be taxed.*	1	2	3	4	5	6	7
Report to social services about a child from the neighborhood that is being seriously neglected by his parents.	1	2	3	4	5	6	7
Not say anything when receiving too much change at the store.	1	2	3	4	5	6	7

ภาคผนวก ง

แบบจำลองคะแนนสินเชื่อที่พัฒนาโดย Kevin O'Brien

	Scoring ↓	Scoring ↓	Scoring ↓			
Factors ↓	1	2	3	Score	Weight	Total Score
THREE COMPONENT FACTORS						
1. Non-financial = 45%						
Age of business - years	<two	two-seven	>seven			
Legal form	personal	Partnership	Limited			
Trade reference #1- payment history	30+ days PD	10-30 days PD	0-10 days PD			
Trade reference #2 - payment history	30+ days PD	10-30 days PD	0-10 days PD			
Trade reference #3 - payment history	30+ days PD	10-30 days PD	0-10 days PD			
Black list - returned checks	often	rare to sometimes	Never			
Bank client - years	<one	one to four	> four			
Repayment record with bank	below average	average - above average	well above average			
Branch manager comment	poor reputation	fair to good reputation	very good reputation			
Client concentration - <75% sales	< two clients	two-five clients	>five clients			
Debt confirmed with other lenders	uncertain	somewhat certain	nearly certain			
Bank references	<fair	fair-favorable	>favorable			
Credit rating - owner	TBD	TBD	TBD			
Credit rating - guarantor	TBD	TBD	TBD			
Credit rating - business	TBD	TBD	TBD			
Ability to confirm key factors with:						
deposit statements,	not confirmed	mostly confirmed	Confirmed			
bank invoices	not confirmed	mostly confirmed	Confirmed			
customer's books and records	not confirmed	mostly confirmed	Confirmed			
Total Score - Non-financial factors						45 (max)
2. Facility = 20%						
Type - P&I payment	Overdraft	Structured- Quarterly	Structured- Monthly			
Tenor - years	> five	one to five	< one			
Collateral coverage	< 1.25	1.25 – 2	>2			

Collateral type	not liquid	25-50% liquid	50-100% liquid			
Industry sector	high risk	medium risk	low risk			
Total Score - Facility factors						20 (max)
3. Financial = 35%						
Quick ratio	<.75	.75-1.25	>1.25			
Sales growth (in past 2 years)	< 5%	5-20%	>20%			
Net margin	<1.5	1.5 - 5%	>5%			
Projected debt service coverage	<1.2	1.2 - 2	>2			
Receivable turnover - days	>120	60 - 120	<60			
Inventory turnover - days	>180	90-180	<90			
Debt leverage	>5	1.5-5	<1.5			
Total Score - Financial factors						35 (max)
TOTAL SCORE						100 (MAX)
		Total Score	Quality			
		90 – 100	Highest			
		75 – 90	Good			
		50 – 75	Average			
		Below 50	Below Average			



ภาคผนวก จ

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า ซึ่ง ได้ลงนามท้ายหนังสือนี้ ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างความน่าเชื่อถือของงบการเงิน กับทัศนคติต่อความเสี่ยง ทดดิกรรรมการคืนหาข้อมูลทางการเงินและต้นทุนการกู้ยืม

ชื่อผู้วิจัย นายจตุรวิทย์ เชื้อวะระอุ่ม

ที่อยู่ติดต่อ ภาควิชาการบัญชี คณะทามิซยศาสตร์และการบัญชี ชั้น 2 อาคาร ไรยอยศสมบัติ 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

โทรศัพท์ 089-661-3661

ข้าพเจ้า ได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติและประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้รับชมผ่านวีดิทัศน์ชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัยจนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในวีดิทัศน์ชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอมเข้าทำแบบทดสอบผ่านโปรแกรมประยุกต์ ซึ่งประกอบด้วยคำถามเพื่อวัดทัศนคติต่อความเสี่ยง และการจำของขึ้นตอนการอนุมัติสินเชื่อ โดยใช้เวลาประมาณ 30-45 นาที

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากกรวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากกรวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบในทางใดๆ ต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในวีดิทัศน์ชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกัข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวข้าพเจ้า

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ระบุไว้ในวีดิทัศน์ผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคาร สถาบัน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147, 0-2218-8141 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้วิจัยหลัก

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย


ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

ภาคผนวก ฉ

ข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวกับภูมิหลัง


Progress 11 %

ให้ท่านกรอกข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 25 ปี 26-29 ปี 30-35 ปี 35 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ทำงาน

น้อยกว่า 3 ปี 3-5 ปี 5-10 ปี 10 ปีขึ้นไป

4. การศึกษา

4.1 ระดับการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี ปริญญาโท อื่นๆ


4.2 สาขาที่จบการศึกษาสูงสุด

การบัญชี การเงินและการธนาคาร เศรษฐศาสตร์ การตลาดและบริหารธุรกิจสาขาอื่นๆ อื่นๆ

© 2015 - Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบระดับทัศนคติต่อความเสี่ยง



Progress 22 %

ให้ท่านตอบคำถามทั้ง 13 ข้อด้านล่าง ซึ่งแต่ละข้อมี 5 คำตอบ โดยเลือกข้อที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด ในบางข้ออาจไม่ตรงกับตัวท่านหรือท่านไม่เคยมีประสบการณ์นั้นๆ ขอให้ท่านคิดว่าถ้าท่านมีหรือจะต้องประสบกับเหตุการณ์เหล่านั้น ท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่

คำถาม	ไม่เหมือนตัวท่านมากที่สุด	ไม่เหมือนตัวท่านบางส่วน	ไม่แน่ใจ	เหมือนตัวท่านบางส่วน	เหมือนตัวท่านมากที่สุด
1. ท่านเปรียบเทียบราคาสินค้าราคาสูง (คอมพิวเตอร์ ตู้เย็น) จากหลายๆร้านค้า ก่อนตัดสินใจซื้อ	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
2. ท่านปิดล๊อคประตูบ้านทุกครั้งก่อนเข้านอน	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
3. ท่านตรวจสอบยอดค่าใช้จ่ายในใบแจ้งบัญชีบัตรเครดิตเป็นประจำทุกเดือน	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
4. ท่านอ่านเงื่อนไขหรือข้อกำหนดต่างๆในสัญญาที่สำคัญ เช่น สัญญาเช่า กรมธรรม์ประกัน หรือสัญญากู้ยืม	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
5. ท่านสำรองแฟ้มข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น เอกสาร รูปภาพ หรือ VDO ที่มีความสำคัญ	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
6. ท่านจัดเก็บใบเสร็จรับเงินและเอกสารรับประกันของสินค้าราคาแพงอย่างเป็นระเบียบ	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
7. ท่านลงโปรแกรมป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
8. ท่านตรวจสอบค่าใช้จ่ายและค่าโทรศัพท์ก่อนจะโทรทางไกลหรือโทรต่างประเทศ	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
9. ท่านฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัด	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
10. ท่านตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกๆ 1-2 ปี	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
11. ท่านจะไปพบแพทย์ทันที เมื่อมีการเจ็บปวดในร่างกาย	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
12. เมื่อต้องเดินทางไปต่างประเทศ ท่านซื้อกรมธรรม์ประกันสุขภาพ	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
13. ท่านคาดเข็มขัดนิรภัยแม้จะนั่งที่นั่งด้านหลังของรถยนต์	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

[ไปส่วนถัดไป](#)

© 2015 - Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University

ภาคผนวก ข

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและงบการเงิน
แบบที่ 1 – กรณีความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไข (CL)

BIG4 Audit

3/485 ถนนสีลม แขวงบางรัก

เขตบางรัก กทม 10500

โทรศัพท์ : 0-2967-7525

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท บ้านสวย จำกัด

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัท บ้านสวย จำกัด ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 งบกำไรขาดทุนและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชี ที่สำคัญและหมายเหตุเรื่องอื่น ๆ

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่องบการเงิน

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควร ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะและรับผิดชอบ เกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจาก การแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตาม ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ รวมถึงวางแผนและปฏิบัติตามตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่าง สมเหตุสมผลว่างบการเงินปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับจำนวน เงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน วิธีการตรวจสอบที่เลือกใช้นั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี ซึ่งรวมถึงการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของ งบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดในการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว ผู้สอบบัญชี พิจารณาการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการนำเสนองบการเงิน โดยถูกต้องตามที่ควร ของกิจการ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ใน การแสดงความเห็นต่อประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกิจการ การตรวจสอบรวมถึงการ ประเมิน ความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการ ทางบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร รวมทั้งการประเมินการนำเสนองบการเงินโดยรวม

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการ แสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท บ้านสอย จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 6356

กรุงเทพฯ

วันที่ 16 มีนาคม 2557

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด			
งบแสดงฐานะการเงิน			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556			
		(หน่วย : บาท)	
	หมายเหตุ	2556	2555
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		3,248,821.84	2,605,167.29
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	5	5,665,991.25	7,695,031.69
สินค้าคงเหลือ	6	9,857,895.27	8,022,231.15
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		740,574.21	575,749.23
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>19,513,282.57</u>	<u>18,898,179.36</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินฝากธนาคารที่คิดภาระค้ำประกัน	7	203,703.84	202,404.46
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	8	37,780,562.61	33,292,555.68
สิทธิการเช่าที่ดิน	9	1,500,000.00	2,400,000.00
เงินมัดจำ		1,581,296.61	1,137,664.03
สินทรัพย์อื่น		10,860.00	10,860.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>41,076,423.06</u>	<u>37,043,484.17</u>
รวมสินทรัพย์		<u><u>60,589,705.63</u></u>	<u><u>55,941,663.53</u></u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสววย จำกัด			
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556			
	หมายเหตุ	2556	2555
(หน่วย : บาท)			
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	10	5,000,000.00	5,000,000.00
เจ้าหนี้การค้า		2,471,783.85	2,118,054.99
รายได้รับล่วงหน้า		1,146,729.12	1,568,578.30
เงินทวงจ่ายจากกรรมการ	11	3,000,000.00	3,000,000.00
ภาษีขายจ่ายล่วงหน้า		1,845,744.89	1,798,034.37
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย		1,051,990.71	1,009,753.37
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		47,144.27	21,649.07
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		594,987.52	514,627.25
รวมหนี้สินหมุนเวียน		15,158,380.36	15,030,697.35
หนี้สินระยะยาว			
เงินประกันพนักงาน		80,650.00	87,150.00
รวมหนี้สินระยะยาว		80,650.00	87,150.00
รวมหนี้สิน		15,239,030.36	15,117,847.35
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนเรือนหุ้น			
ทุนจดทะเบียน			
หุ้นสามัญ 50,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		5,000,000.00	5,000,000.00
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว			
หุ้นสามัญ 50,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		5,000,000.00	5,000,000.00
กำไรสะสม			
กำไรสะสม-ยังไม่ได้จัดสรร		40,350,675.27	35,823,816.18
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		45,350,675.27	40,823,816.18
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		60,589,705.63	55,941,663.53
		-	-
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้			

บริษัท บ้านสวดย จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	2556	2555
รายได้		
รายได้จากการบริการและการขาย	67,811,441.88	67,499,357.65
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการที่เกี่ยวข้อง	609,791.23	237,000.00
รายได้อื่น	201,647.59	714,497.22
รวมรายได้	68,622,880.70	68,450,854.87
ค่าใช้จ่าย		
ต้นทุนจากการบริการและต้นทุนสินค้าขาย	45,783,526.26	44,280,495.25
ค่าใช้จ่ายในการขาย	8,925,102.23	8,473,926.00
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	6,841,209.08	6,759,803.98
รวมค่าใช้จ่าย	61,549,837.57	59,514,225.23
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้นิติบุคคล	7,073,043.13	8,936,629.64
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(400,869.13)	(395,560.48)
กำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	6,672,174.00	8,541,069.16
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	12 (2,145,314.91)	(2,393,273.12)
กำไรสุทธิสำหรับปี	4,526,859.09	6,147,796.04

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

(หน่วย : บาท)

	ทุนเรือนหุ้นที่ออก และชำระแล้ว	กำไรสะสม ยังไม่ได้จัดสรร	รวม
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2555	5,000,000.00	29,676,020.14	34,676,020.14
กำไรสุทธิสำหรับปี	-	6,147,796.04	6,147,796.04
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555	5,000,000.00	35,823,816.18	40,823,816.18
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2556	5,000,000.00	35,823,816.18	40,823,816.18
กำไรสุทธิสำหรับปี	-	4,526,859.09	4,526,859.09
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556	5,000,000.00	40,350,675.27	45,350,675.27

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสวาย จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท บ้านสวาย จำกัด (“บริษัทฯ”) จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย และประกอบกิจการในประเทศไทย บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจหลักในการรับออกแบบ ผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องเรือนและตกแต่งภายในภายใต้เครื่องหมายการค้าจดทะเบียน โดยมีที่อยู่ตามที่จดทะเบียนตั้งอยู่เลขที่ เลขที่ 999 ถนนเจริญนคร แขวงคลองตันใต้ เขตคลองสาน กทม.

2. เกณฑ์ในการจัดทำการเงิน

บริษัทจัดทำบัญชีเป็นเงินบาทและจัดทำการเงินตามกฎหมายเป็นภาษาไทยตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี และวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย

งบการเงินของบริษัทได้จัดทำขึ้นตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 28 กันยายน 2554 เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2554 ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นตามที่ได้เปิดเผยในนโยบายการบัญชี

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้

รายได้ค่าบริการ

รายได้ค่าบริการรับรู้เมื่อได้ให้บริการแล้วโดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงาน รายได้ที่รับรู้แล้วแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระตามสัญญาแสดงไว้เป็น “รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ” ในงบแสดงฐานะการเงิน

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวาย)

ขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้านับเมื่อบริษัทฯ ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้า โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

ค่าเช่าและค่าบริการที่เกี่ยวข้อง

รายได้จากการให้เช่าพื้นที่และค่าบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการให้เช่าดังกล่าว บริษัทฯรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

3.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

3.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯบันทึกค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

3.4 รายได้ที่ยังไม่ได้เรียกชำระ

รายได้ที่ยังไม่ได้เรียกชำระประกอบด้วยต้นทุนของค่าวัสดุและค่าแรงงาน ค่างานผู้รับเหมาช่วง ค่าบริการและค่าใช้จ่ายอื่น รวมทั้งกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ได้คำนวณขึ้นหักด้วยจำนวนที่เรียกเก็บจากลูกค้าแล้ว

สัญญาที่มีมูลค่าของงานเกินกว่าจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากลูกค้าจะแสดงไว้ภายใต้ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ส่วนสัญญาที่มีการเรียกเก็บเงินลูกค้ามากกว่ามูลค่างานจะแสดงไว้เป็น “รายได้รับล่วงหน้า” ภายใต้หนี้สินหมุนเวียน

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

3.5 ดินค้าคงเหลือ

งานระหว่างผลิตหรือติดตั้งแสดงมูลค่าตามราคาทุนมาตรฐาน (ซึ่งใกล้เคียงกับต้นทุนจริง) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ราคาทุนดังกล่าวหมายถึงต้นทุนในการผลิตทั้งหมดรวมทั้งค่าสูญเสียการผลิตด้วย

วัตถุดิบ และวัสดุสิ้นเปลืองแสดงมูลค่าตามราคาทุน (วิธีถัวเฉลี่ย) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า และจะถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตเมื่อมีการเบิกใช้

3.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการลดลงของมูลค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์ตามวิธีเส้นตรง โดยประมาณการอายุการใช้งานของสินทรัพย์ในอัตราดังต่อไปนี้ :

อาคาร	-	20 ปี
ยานพาหนะ	-	5 ปี
อุปกรณ์โรงงานและเครื่องจักร	-	5 ปี
เครื่องตกแต่งติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	-	5 ปี
ยานพาหนะ	-	5 ปี
คอมพิวเตอร์	-	3 – 5 ปี

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้างและตกแต่ง

3.8 สิทธิการเช่าและค่าตัดจำหน่าย

สิทธิการเช่าแสดงตามราคาทุนหลังหักค่าตัดจำหน่ายสะสม โดยตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุสัญญาเช่าที่เหลืออยู่

3.9 ภาษีเงินได้

บริษัทฯบันทึกภาษีเงินได้ตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

4. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้

5. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นของบริษัทฯ ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	2556	2555
ลูกหนี้การค้า	1,813,529.04	2,484,239.70
รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ	3,852,462.21	5,210,791.99
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	<u>5,665,991.25</u>	<u>7,695,031.69</u>

6. สินค้ำคงเหลือ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 สินค้ำคงเหลือของบริษัทฯ ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	2556	2555
วัสดุและวัตถุดิบทางตรง	6,311,509.67	5,644,996.89
งานระหว่างผลิตและติดตั้ง	3,546,385.60	2,377,234.26
รวมสินค้ำคงเหลือ	<u>9,857,895.27</u>	<u>8,022,231.15</u>

7. เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน

เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันเป็นเงินฝากออมทรัพย์ซึ่งบริษัทฯ ได้นำไปค้ำประกันการออกหนังสือค้ำประกันการใช้ไฟฟ้าของบริษัทฯ ต่อการไฟฟ้านครหลวง (หมายเหตุ 13.2)

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

	ที่ดิน	อาคาร	ยานพาหนะ	อุปกรณ์โรงงาน และเครื่องจักร	เครื่องตกแต่ง เครื่องใช้และ อุปกรณ์สำนักงาน	สินทรัพย์ ระหว่างก่อสร้าง	หน่วย: บาท
							รวม
ราคาทุน:							
31 ธันวาคม 2555	8,822,639.44	19,074,617.10	6,358,593.24	13,614,045.91	14,517,453.83	13,233,574.71	75,620,924.23
ซื้อเพิ่ม	-	-	-	338,422.24	299,634.94	5,379,670.16	6,017,727.34
31 ธันวาคม 2556	8,822,639.44	19,074,617.10	6,358,593.24	1,392,468.15	14,817,088.77	18,613,244.87	81,638,651.57
ค่าเสื่อมราคาสะสม:							
31 ธันวาคม 2555	-	8,851,847.73	6,211,742.00	13,297,453.57	13,967,325.25	-	42,328,368.55
ค่าเสื่อมราคา	-	951,006.42	82,799.60	1,543,986.62	341,515.77	-	1,529,720.41
31 ธันวาคม 2556	-	9,802,854.15	6,294,541.60	13,451,852.16	14,308,841.02	-	43,858,088.96
มูลค่าสุทธิตามบัญชี							
31 ธันวาคม 2555	8,822,639.44	10,222,769.37	146,851.24	316,592.34	550,128.58	13,233,574.71	33,292,555.68
31 ธันวาคม 2556	8,822,639.44	9,271,762.95	64,051.64	500,615.96	508,247.75	18,613,244.87	37,780,562.61
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี							
2555							1,653,267.65
2556							1,529,720.41

ที่ดินและอาคารบางส่วน ได้ถูกจำหน่ายไว้เป็นหลักทรัพย์กู้ยืมกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหนึ่ง (หมายเหตุข้อ 10)

ลงชื่อ..... กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

9. สิทธิการเช่าที่ดิน

	หน่วย : บาท	
	2556	2555
ยอดยกมา	2,400,000.00	3,300,000.00
ตัดจำหน่ายระหว่างปี	(900,000.00)	(900,000.00)
ยอดยกไป	1,500,000.00	2,400,000.00

10. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

		หน่วย : บาท	
	(ร้อยละต่อปี)	2556	2555
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	MLR	5,000,000.00	5,000,000.00
รวม		5,000,000.00	5,000,000.00

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นเงินกู้ยืมประเภทขายลดตั๋วสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศแห่งหนึ่งเป็นสกุลเงินบาท มีกำหนดชำระเมื่อทวงถาม บริษัทฯ ได้จดจำนองที่ดินและอาคารบางส่วน ไว้เป็นหลักประกันสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าว

11. เงินตรงจ่ายจากกรรมการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 เงินตรงจ่ายจากกรรมการของบริษัทฯ เป็นเงินตรงจ่ายเพื่อใช้หมุนเวียนชั่วคราวในบริษัทฯ โดยบริษัทฯ จะจ่ายชำระคืนเมื่อ มีเงินสดคงเหลือเพียงพอ

12. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ของบริษัทฯ คำนวณขึ้นจากกำไรสุทธิก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้หลังจากบวกกลับและหักออกด้วยค่าใช้จ่ายและรายได้ต่างๆ ที่ไม่อนุญาตให้ถือเป็นรายจ่ายและรายได้ในการคำนวณภาษีและหลังจากหักผลขาดทุนยกมาทางภาษี

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

13. การระงับข้อพิพาท

- 13.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 บริษัทฯ มีภาระผูกพันอันเกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าที่ดินและอาคาร ระยะเวลาจำนวนหลายสัญญา ที่จะต้องจ่ายชำระค่าเช่าในอนาคตเป็นจำนวนเงินประมาณ 4.17 ล้านบาท ภายในระยะเวลาประมาณ 2 ปี (2555 : 6.81 ล้านบาท ภายในระยะเวลาประมาณ 1-3 ปี)
- 13.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 มีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนามของบริษัทฯ อยู่เป็นจำนวนเงิน 0.20 ล้านบาท อันเกี่ยวเนื่องกับการระงับข้อพิพาททางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ หนังสือค้ำประกันดังกล่าวค้ำประกัน โดยเงินฝากธนาคารของบริษัทฯ (2555 : 0.20 ล้านบาท)

14. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทฯ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2557

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

แบบที่ 2 – ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขแต่เพิ่มวรรคเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ (EM)

BIG4 Audit

3/485 ถนนสีลม แขวงบางรัก

เขตบางรัก กทม 10500

โทรศัพท์ : 0-2967-7525

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท บ้านสวย จำกัด

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัท บ้านสวย จำกัด ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 งบกำไรขาดทุนและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี สิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชี ที่สำคัญและหมายเหตุเรื่องอื่น ๆ

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่องบการเงิน

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนองบการเงินเหล่านี้ โดยถูกต้องตามที่ควร ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะและรับผิดชอบ เกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตาม ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ รวมถึงวางแผนและปฏิบัติตามตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่าง สมเหตุสมผลว่างบการเงินปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับจำนวน เงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน วิธีการตรวจสอบที่เลือกใช้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี ซึ่งรวมถึงการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของ งบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดในการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว ผู้สอบบัญชี พิจารณาการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการนำเสนองบการเงิน โดยถูกต้องตามที่ควร ของกิจการ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ใน การแสดงความเห็นต่อประสิทธิผลของการควบคุมภายในของกิจการ การตรวจสอบรวมถึงการ ประเมิน ความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการ ทางบัญชีที่จัดทำขึ้น โดยผู้บริหาร รวมทั้งการประเมินการนำเสนองบการเงินโดยรวม

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการ แสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท บ้านสอย จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

การเน้นข้อมูลและเหตุการณ์

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 เรื่องเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี โดยในปี 2556 บริษัทฯ ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือสำหรับวัตถุดิบ จากวิธีเข้าก่อน-ออกก่อนเป็นวิธีถัวเฉลี่ย และได้ปรับย้อนหลังงบการเงินที่นำมาแสดงเปรียบเทียบไว้ ณ วันที่โดยเสมือนว่าบริษัทฯ ได้ใช้วิธีถัวเฉลี่ยสำหรับสินค้าคงเหลือสำหรับวัตถุดิบมาโดยตลอด ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อกรณีนี้แต่อย่างใด

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 6356

กรุงเทพฯ

วันที่ 16 มีนาคม 2557

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด			
งบแสดงฐานะการเงิน			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556			
	หมายเหตุ	2556	(หน่วย : บาท) 2555 (ปรับปรุงใหม่)
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		3,248,821.84	2,605,167.29
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	6	5,665,991.25	7,695,031.69
สินค้าคงเหลือ	7	9,857,895.27	8,022,231.15
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		740,574.21	575,749.23
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		19,513,282.57	18,898,179.36
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินฝากธนาคารที่คิดภาระค้ำประกัน	8	203,703.84	202,404.46
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	9	37,780,562.61	33,292,555.68
สิทธิการเช่าที่ดิน	10	1,500,000.00	2,400,000.00
เงินมัดจำ		1,581,296.61	1,137,664.03
สินทรัพย์อื่น		10,860.00	10,860.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		41,076,423.06	37,043,484.17
รวมสินทรัพย์		60,589,705.63	55,941,663.53

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสวย จำกัด			
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556		(หน่วย : บาท)	
	หมายเหตุ	2556	2555 (ปรับปรุงใหม่)
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	11	5,000,000.00	5,000,000.00
เจ้าหนี้การค้า		2,471,783.85	2,118,054.99
รายได้รับล่วงหน้า		1,146,729.12	1,568,578.30
เงินทดรองจ่ายจากกรรมการ	12	3,000,000.00	3,000,000.00
ภาษีขายจ่ายล่วงหน้า		1,845,744.89	1,798,034.37
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย		1,051,990.71	1,009,753.37
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		47,144.27	21,649.07
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		594,987.52	514,627.25
รวมหนี้สินหมุนเวียน		15,158,380.36	15,030,697.35
หนี้สินระยะยาว			
เงินประกันพนักงาน		80,650.00	87,150.00
รวมหนี้สินระยะยาว		80,650.00	87,150.00
รวมหนี้สิน		15,239,030.36	15,117,847.35
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนเรือนหุ้น			
ทุนจดทะเบียน			
หุ้นสามัญ 50,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		5,000,000.00	5,000,000.00
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว			
หุ้นสามัญ 50,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		5,000,000.00	5,000,000.00
กำไรสะสม			
กำไรสะสม-ยังไม่ได้จัดสรร		40,350,675.27	35,823,816.18
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		45,350,675.27	40,823,816.18
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		60,589,705.63	55,941,663.53
		-	-
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้			

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

	(หน่วย : บาท)	
หมายเหตุ	2556	2555 (ปรับปรุงใหม่)
รายได้		
รายได้จากการบริการและการขาย	67,811,441.88	67,499,357.65
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการที่เกี่ยวข้อง	609,791.23	237,000.00
รายได้อื่น	201,647.59	714,497.22
รวมรายได้	<u>68,622,880.70</u>	<u>68,450,854.87</u>
ค่าใช้จ่าย		
ต้นทุนจากการบริการและต้นทุนสินค้าขาย	45,783,526.26	44,280,495.25
ค่าใช้จ่ายในการขาย	8,925,102.23	8,473,926.00
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	6,841,209.08	6,759,803.98
รวมค่าใช้จ่าย	<u>61,549,837.57</u>	<u>59,514,225.23</u>
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้นิติบุคคล	7,073,043.13	8,936,629.64
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(400,869.13)	(395,560.48)
กำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	6,672,174.00	8,541,069.16
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	13 (2,145,314.91)	(2,393,273.12)
กำไรสุทธิสำหรับปี	<u>4,526,859.09</u>	<u>6,147,796.04</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

(หน่วย : บาท)

	ทุนเรือนหุ้นที่ออก และชำระแล้ว	กำไรสะสม ยังไม่ได้จัดสรร	รวม
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2555			
-ตามที่รายงานไว้เดิม	5,000,000.00	29,261,785.61	34,261,785.61
ผลสะสมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ (หมายเหตุ 3)	-	414,234.53	414,234.53
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2555-ปรับปรุงใหม่	5,000,000.00	29,676,020.14	34,676,020.14
กำไรสุทธิสำหรับปีปรับปรุงใหม่	-	6,147,796.04	6,147,796.04
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555	5,000,000.00	35,823,816.18	40,823,816.18
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2556			
-ตามที่รายงานไว้เดิม	5,000,000.00	35,398,102.48	40,398,102.48
ผลสะสมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ (หมายเหตุ 3)	-	425,713.70	425,713.70
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2556-ปรับปรุงใหม่	5,000,000.00	35,823,816.18	40,823,816.18
กำไรสุทธิสำหรับปี	-	4,526,859.09	4,526,859.09
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556	5,000,000.00	40,350,675.27	45,350,675.27

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด (“บริษัทฯ”) จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย และประกอบกิจการในประเทศไทย บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจหลักในการรับออกแบบ ผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องเรือนและตกแต่งภายในภายใต้เครื่องหมายการค้าจดทะเบียน โดยมีที่อยู่ตามที่จดทะเบียนตั้งอยู่เลขที่ เลขที่ 999 ถนนเจริญนคร แขวงคลองตันใต้ เขตคลองสาน กทม.

2. เกณฑ์ในการจัดทำการเงิน

บริษัทจัดทำบัญชีเป็นเงินบาทและจัดทำการเงินตามกฎหมายเป็นภาษาไทยตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี และวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย

งบการเงินของบริษัทฯ ได้จัดทำขึ้นตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 28 กันยายน 2554 เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2554 ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นตามที่ได้เปิดเผยในนโยบายการบัญชี

3. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ในปี 2556 บริษัทฯ ได้เปลี่ยนนโยบายการบัญชีของสินค้าคงเหลือสำหรับวัดมูลค่าจากวิธีเข้าก่อนออกก่อนเป็นวิธีถัวเฉลี่ยเพื่อความเหมาะสมกับสภาพธุรกิจของบริษัท ทั้งนี้บริษัทฯ ได้ปรับย้อนหลังงบการเงินงวดก่อนที่นำมาเปรียบเทียบเสมือนว่าบริษัทฯ ได้จัดทำการเงินโดยใช้นโยบายการบัญชีของสินค้าคงเหลือสำหรับวัดมูลค่าโดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยมาโดยตลอด ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีดังกล่าวแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวຍ)

จำนวนเงินของรายการปรับปรุงที่มีผลกระทบต่อรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 และ 1 มกราคม 2555 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบแสดงฐานะการเงิน		งบกำไรขาดทุน
	31 ธันวาคม 2555	1 มกราคม 2555	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555
สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น	425,713.70	414,234.53	
กำไรสะสม - ยังไม่จัดสรรเพิ่มขึ้น	425,713.70	414,234.53	
ต้นทุนขายลดลง			11,479.17
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น			0.23

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

รายได้ค่าบริการ

รายได้ค่าบริการรับรู้เมื่อได้ให้บริการแล้ว โดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงาน รายได้ที่รับรู้แล้วแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระตามสัญญาแสดงไว้เป็น “รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ” ในงบแสดงฐานะการเงิน

ขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อบริษัทฯ ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้า โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

ค่าเช่าและค่าบริการที่เกี่ยวข้อง

รายได้จากการให้เช่าพื้นที่และค่าบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการให้เช่าดังกล่าว บริษัทฯรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

4.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.4 รายได้ที่ยังไม่ได้เรียกชำระ

รายได้ที่ยังไม่ได้เรียกชำระประกอบด้วยต้นทุนของค่าวัสดุและค่าแรงงาน ค่างานผู้รับเหมาช่วง ค่าบริการและค่าใช้จ่ายอื่น รวมทั้งกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ได้คำนวณขึ้นหักด้วยจำนวนที่เรียกเก็บจากลูกค้าแล้ว

สัญญาที่มีมูลค่าของงานเกินกว่าจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากลูกค้าจะแสดงไว้ภายใต้ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ส่วนสัญญาที่มีการเรียกเก็บเงินลูกค้ามากกว่ามูลค่างานจะแสดงไว้เป็น “รายได้รับล่วงหน้า” ภายใต้หนี้สินหมุนเวียน

4.5 สินค้าคงเหลือ

งานระหว่างผลิตหรือติดตั้งแสดงมูลค่าตามราคาทุนมาตรฐาน (ซึ่งใกล้เคียงกับต้นทุนจริง) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ราคาทุนดังกล่าวหมายถึงต้นทุนในการผลิตทั้งหมดรวมทั้งค่าวัสดุการผลิตด้วย

วัตถุดิบ และวัสดุสิ้นเปลืองแสดงมูลค่าตามราคาทุน (วิธีถัวเฉลี่ย) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า และจะถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตเมื่อมีการเบิกใช้

ลงชื่อ กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

4.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์ตามวิธีเส้นตรง โดยประมาณการอายุการใช้งานของสินทรัพย์ในอัตราดังต่อไปนี้ :

อาคาร	-	20 ปี
ยานพาหนะ	-	5 ปี
อุปกรณ์โรงงานและเครื่องจักร	-	5 ปี
เครื่องตกแต่งติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	-	5 ปี
ยานพาหนะ	-	5 ปี
คอมพิวเตอร์	-	3 – 5 ปี

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้างและตกแต่ง

4.8 สิทธิการเช่าและค่าตัดจำหน่าย

สิทธิการเช่าแสดงตามราคาทุนหลังหักค่าตัดจำหน่ายสะสม โดยตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุสัญญาเช่าที่เหลืออยู่

4.9 ภาษีเงินได้

บริษัทฯบันทึกภาษีเงินได้ตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

5. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

6. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นของบริษัทฯ ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	2556	2555
ลูกหนี้การค้า	1,813,529.04	2,484,239.70
รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ	3,852,462.21	5,210,791.99
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	<u>5,665,991.25</u>	<u>7,695,031.69</u>

7. สินค้ำคงเหลือ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 สินค้ำคงเหลือของบริษัทฯ ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	2556	2555
		(ปรับปรุงใหม่)
วัสดุและวัตถุดิบทางตรง	6,311,509.67	5,644,996.89
งานระหว่างผลิตและติดตั้ง	3,546,385.60	2,377,234.26
รวมสินค้ำคงเหลือ	<u>9,857,895.27</u>	<u>8,022,231.15</u>

8. เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน

เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันเป็นเงินฝากออมทรัพย์ซึ่งบริษัทฯ ได้นำไปค้ำประกันการออกหนังสือค้ำประกันการใช้ไฟฟ้าของบริษัทฯ ต่อการไฟฟ้านครหลวง (หมายเหตุ 14.2)

ลงชื่อ กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

9. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

รายละเอียด	หน่วย : บาท					
	ที่ดิน	อาคาร	ยานพาหนะ	อุปกรณ์โรงงาน และเครื่องจักร	เครื่องตกแต่ง เครื่องใช้และ อุปกรณ์สำนักงาน	สินทรัพย์ ระหว่างก่อสร้าง รวม
ราคาประเมิน:						
31 ธันวาคม 2555	8,822,639.44	19,074,617.10	6,358,593.24	13,614,045.91	14,517,453.83	75,620,924.23
ซื้อเพิ่ม	-	-	-	338,422.24	299,634.94	6,017,727.34
31 ธันวาคม 2556	8,822,639.44	19,074,617.10	6,358,593.24	1,3952,468.15	14,817,088.77	81,638,651.57
ค่าเสื่อมราคาสะสม:						
31 ธันวาคม 2555	-	8,851,847.73	6,211,742.00	13,297,453.57	13,967,325.25	42,328,368.55
ค่าเสื่อมราคา	-	951,006.42	82,799.60	154,398.62	341,515.77	1,529,720.41
31 ธันวาคม 2556	-	9,802,854.15	6,294,541.60	13,451,852.16	14,308,841.02	43,858,088.96
มูลค่าสุทธิตามบัญชี						
31 ธันวาคม 2555	8,822,639.44	10,222,769.37	146,851.24	316,592.34	550,128.58	33,292,555.68
31 ธันวาคม 2556	8,822,639.44	9,271,762.95	64,051.64	500,615.96	508,247.75	37,780,562.61
ค่าเสื่อมราคาเข้าหรัปี						
2555					550,128.58	1,653,267.65
2556					508,247.75	1,529,720.41

ที่ดินและอาคารบางส่วน ได้ถูกจำหน่ายไปเป็นหลักประกันสัญญาเงินกู้ยืมกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหนึ่ง (หมายเหตุข้อ II)

ลงชื่อ กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ บ้านสวน)

10. สิทธิการเช่าที่ดิน

	หน่วย : บาท	
	2556	2555
ยอดยกมา	2,400,000.00	3,300,000.00
ตัดจำหน่ายระหว่างปี	(900,000.00)	(900,000.00)
ยอดยกไป	1,500,000.00	2,400,000.00

11. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

		หน่วย : บาท	
	(ร้อยละต่อปี)	2556	2555
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	MLR	5,000,000.00	5,000,000.00
รวม		5,000,000.00	5,000,000.00

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นเงินกู้ยืมประเภทขายลดตั๋วสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศแห่งหนึ่งเป็นสกุลเงินบาท มีกำหนดชำระเมื่อทวงถาม บริษัทฯ ได้จัดจ้างที่ดินและอาคารบางส่วน ไว้เป็นหลักประกันสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าว

12. เงินตรงจ่ายจากกรรมการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 เงินตรงจ่ายจากกรรมการของบริษัทฯ เป็นเงินตรงจ่ายเพื่อใช้หมุนเวียนชั่วคราวในบริษัทฯ โดยบริษัทฯ จะจ่ายชำระคืนเมื่อ มีเงินสดคงเหลือเพียงพอ

13. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ของบริษัทฯ คำนวณขึ้นจากกำไรสุทธิก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้หลังจากบวกกลับและหักออกด้วยค่าใช้จ่ายและรายได้ต่างๆ ที่ไม่อนุญาตให้ถือเป็นรายจ่ายและรายได้ในการคำนวณภาษีและหลังจากหักผลขาดทุนยกมาทางภาษี

ลงชื่อ กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

14. ภาระผูกพัน

- 14.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 บริษัทฯ มีภาระผูกพันอันเกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าที่ดินและอาคารระยะยาวจำนวนหลายสัญญา ที่จะต้องจ่ายชำระค่าเช่าในอนาคตเป็นจำนวนเงินประมาณ 4.17 ล้านบาท ภายในระยะเวลาประมาณ 2 ปี (2555 : 6.81 ล้านบาท ภายในระยะเวลาประมาณ 1-3 ปี)
- 14.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 มีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนามของบริษัทฯ อยู่เป็นจำนวนเงิน 0.20 ล้านบาท อันเกี่ยวเนื่องกับการผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ หนังสือค้ำประกันดังกล่าวค้ำประกัน โดยเงินฝากธนาคารของบริษัทฯ (2555 : 0.20 ล้านบาท)

15. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทฯ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2557

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

แบบที่ 3 – ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข (QU)

BIG4 Audit

3/485 ถนนสีลม แขวงบางรัก

เขตบางรัก กทม 10500

โทรศัพท์ : 0-2967-7525

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท บ้านสวย จำกัด

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัท บ้านสวย จำกัด ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 งบกำไรขาดทุนและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับปี สิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชี ที่สำคัญและหมายเหตุเรื่องอื่น ๆ

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่องบการเงิน

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควร ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะและรับผิดชอบ เกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจาก การแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตาม ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ รวมถึงวางแผนและปฏิบัติตามตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่าง สมเหตุสมผลว่างบการเงินปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับจำนวน เงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน วิธีการตรวจสอบที่เลือกใช้นั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี ซึ่งรวมถึงการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบ การเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดในการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว ผู้สอบบัญชี พิจารณาการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการนำเสนองบการเงิน โดยถูกต้องตามที่ควร ของกิจการ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการ แสดงความเห็นต่อประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกิจการ การตรวจสอบรวมถึงการ ประเมิน ความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการ ทางบัญชีที่จัดทำขึ้น โดยผู้บริหาร รวมทั้งการประเมินการนำเสนองบการเงินโดยรวม

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการ แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขของข้าพเจ้า

เกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ตามที่ได้กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ 3 ในระหว่างปี 2556 บริษัทฯ ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือสำหรับวัตถุดิบจากวิธีเข้าก่อน-ออกก่อนเป็นวิธีถัวเฉลี่ย และได้ปรับย้อนหลังงบการเงินที่นำมาแสดงเปรียบเทียบไว้ ณ ที่นี้โดยเสมือนว่าบริษัทฯ ได้ใช้วิธีถัวเฉลี่ยสำหรับสินค้าคงเหลือสำหรับวัตถุดิบมาโดยตลอด ข้าพเจ้าเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่สอดคล้องและไม่สัมพันธ์กับลักษณะการเคลื่อนไหวของสินค้า ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ถ้าบริษัทได้มีการบันทึกให้ถูกต้องแล้ว งบการเงินสำหรับปี 2556 จะมีสินค้าคงเหลือลดลงประมาณ 0.53 ล้านบาท กำไรสะสมต้นงวดลดลงประมาณ 0.43 ล้านบาท และต้นทุนสินค้าขายจะเพิ่มขึ้นประมาณ 0.10 ล้านบาท

ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลกระทบที่มีสาระสำคัญตามที่กล่าวไว้ในวรรคเกณฑ์ในการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท บ้านสอย จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 6356

กรุงเทพฯ

วันที่ 16 มีนาคม 2557

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด			
งบแสดงฐานะการเงิน			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556			
	หมายเหตุ	2556	(หน่วย : บาท) 2555 (ปรับปรุงใหม่)
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		3,248,821.84	2,605,167.29
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	6	5,665,991.25	7,695,031.69
สินค้าคงเหลือ	7	9,857,895.27	8,022,231.15
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		740,574.21	575,749.23
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		19,513,282.57	18,898,179.36
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินฝากธนาคารที่คิดภาระค้ำประกัน	8	203,703.84	202,404.46
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	9	37,780,562.61	33,292,555.68
สิทธิการเช่าที่ดิน	10	1,500,000.00	2,400,000.00
เงินมัดจำ		1,581,296.61	1,137,664.03
สินทรัพย์อื่น		10,860.00	10,860.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		41,076,423.06	37,043,484.17
รวมสินทรัพย์		60,589,705.63	55,941,663.53

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสวย จำกัด			
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556		(หน่วย : บาท)	
	หมายเหตุ	2556	2555 (ปรับปรุงใหม่)
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	11	5,000,000.00	5,000,000.00
เจ้าหนี้การค้า		2,471,783.85	2,118,054.99
รายได้รับล่วงหน้า		1,146,729.12	1,568,578.30
เงินทดรองจ่ายจากกรรมการ	12	3,000,000.00	3,000,000.00
ภาษีขายจ่ายล่วงหน้า		1,845,744.89	1,798,034.37
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย		1,051,990.71	1,009,753.37
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		47,144.27	21,649.07
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		594,987.52	514,627.25
รวมหนี้สินหมุนเวียน		15,158,380.36	15,030,697.35
หนี้สินระยะยาว			
เงินประกันพนักงาน		80,650.00	87,150.00
รวมหนี้สินระยะยาว		80,650.00	87,150.00
รวมหนี้สิน		15,239,030.36	15,117,847.35
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนเรือนหุ้น			
ทุนจดทะเบียน			
หุ้นสามัญ 50,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		5,000,000.00	5,000,000.00
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว			
หุ้นสามัญ 50,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		5,000,000.00	5,000,000.00
กำไรสะสม			
กำไรสะสม-ยังไม่ได้จัดสรร		40,350,675.27	35,823,816.18
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		45,350,675.27	40,823,816.18
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		60,589,705.63	55,941,663.53
		-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

	(หน่วย : บาท)	
หมายเหตุ	2556	2555 (ปรับปรุงใหม่)
รายได้		
รายได้จากการบริการและการขาย	67,811,441.88	67,499,357.65
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการที่เกี่ยวข้อง	609,791.23	237,000.00
รายได้อื่น	201,647.59	714,497.22
รวมรายได้	<u>68,622,880.70</u>	<u>68,450,854.87</u>
ค่าใช้จ่าย		
ต้นทุนจากการบริการและต้นทุนสินค้าขาย	45,783,526.26	44,280,495.25
ค่าใช้จ่ายในการขาย	8,925,102.23	8,473,926.00
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	6,841,209.08	6,759,803.98
รวมค่าใช้จ่าย	<u>61,549,837.57</u>	<u>59,514,225.23</u>
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้นิติบุคคล	7,073,043.13	8,936,629.64
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(400,869.13)	(395,560.48)
กำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	6,672,174.00	8,541,069.16
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	13 (2,145,314.91)	(2,393,273.12)
กำไรสุทธิสำหรับปี	<u>4,526,859.09</u>	<u>6,147,796.04</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสวຍ จำกัด

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

(หน่วย : บาท)

	ทุนเรือนหุ้นที่ออก และชำระแล้ว	กำไรสะสม ยังไม่ได้จัดสรร	รวม
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2555			
-ตามที่รายงานไว้เดิม	5,000,000.00	29,261,785.61	34,261,785.61
ผลสะสมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ (หมายเหตุ 3)	-	414,234.53	414,234.53
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2555-ปรับปรุงใหม่	5,000,000.00	29,676,020.14	34,676,020.14
กำไรสุทธิสำหรับปีปรับปรุงใหม่	-	6,147,796.04	6,147,796.04
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555	5,000,000.00	35,823,816.18	40,823,816.18
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2556			
-ตามที่รายงานไว้เดิม	5,000,000.00	35,398,102.48	40,398,102.48
ผลสะสมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ (หมายเหตุ 3)	-	425,713.70	425,713.70
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2556-ปรับปรุงใหม่	5,000,000.00	35,823,816.18	40,823,816.18
กำไรสุทธิสำหรับปี	-	4,526,859.09	4,526,859.09
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556	5,000,000.00	40,350,675.27	45,350,675.27

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท บ้านสวย จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท บ้านสวย จำกัด (“บริษัทฯ”) จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย และประกอบกิจการในประเทศไทย บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจหลักในการรับออกแบบ ผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องเรือนและตกแต่งภายในภายใต้เครื่องหมายการค้าจดทะเบียน โดยมีที่อยู่ตามที่จดทะเบียนตั้งอยู่เลขที่ เลขที่ 999 ถนนเจริญนคร แขวงคลองตันใต้ เขตคลองสาน กทม.

2. เกณฑ์ในการจัดทำการเงิน

บริษัทจัดทำบัญชีเป็นเงินบาทและจัดทำการเงินตามกฎหมายเป็นภาษาไทยตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี และวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย

งบการเงินของบริษัทฯ ได้จัดทำขึ้นตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 28 กันยายน 2554 เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2554 ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นตามที่ได้เปิดเผยในนโยบายการบัญชี

3. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ในปี 2556 บริษัทฯ ได้เปลี่ยนนโยบายการบัญชีของสินค้าคงเหลือสำหรับวัดมูลค่าจากวิธีเข้าก่อนออกก่อนเป็นวิธีถัวเฉลี่ยเพื่อความเหมาะสมกับสภาพธุรกิจของบริษัท ทั้งนี้บริษัทฯ ได้ปรับย้อนหลังงบการเงินงวดก่อนที่นำมาเปรียบเทียบเสมือนว่าบริษัทฯ ได้จัดทำการเงินโดยใช้นโยบายการบัญชีของสินค้าคงเหลือสำหรับวัดมูลค่าโดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยมาโดยตลอด ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีดังกล่าวแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

จำนวนเงินของรายการปรับปรุงที่มีผลกระทบต่อรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 และ 1 มกราคม 2555 และงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555 มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบแสดงฐานะการเงิน		งบกำไรขาดทุน
	31 ธันวาคม 2555	1 มกราคม 2555	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2555
สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น	425,713.70	414,234.53	
กำไรสะสม - ยังไม่จัดสรรเพิ่มขึ้น	425,713.70	414,234.53	
ต้นทุนขายลดลง			11,479.17
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้น			0.23

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

รายได้ค่าบริการ

รายได้ค่าบริการรับรู้เมื่อได้ให้บริการแล้ว โดยพิจารณาถึงขั้นความสำเร็จของงาน รายได้ที่ได้รับรู้แล้วแต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระตามสัญญาแสดงไว้เป็น “รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ” ในงบแสดงฐานะการเงิน

ขายสินค้า

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อบริษัทฯ ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้า โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

ค่าเช่าและค่าบริการที่เกี่ยวข้อง

รายได้จากการให้เช่าพื้นที่และค่าบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการให้เช่าดังกล่าว บริษัทฯรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

4.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.3 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.4 รายได้ที่ยังไม่ได้เรียกชำระ

รายได้ที่ยังไม่ได้เรียกชำระประกอบด้วยต้นทุนของค่าวัสดุและค่าแรงงาน ค่างานผู้รับเหมาช่วง ค่าบริการและค่าใช้จ่ายอื่น รวมทั้งกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ได้คำนวณขึ้นหักด้วยจำนวนที่เรียกเก็บจากลูกค้าแล้ว

สัญญาที่มีมูลค่าของงานเกินกว่าจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากลูกค้าจะแสดงไว้ภายใต้ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ส่วนสัญญาที่มีการเรียกเก็บเงินลูกค้ามากกว่ามูลค่างานจะแสดงไว้เป็น “รายได้รับล่วงหน้า” ภายใต้หนี้สินหมุนเวียน

4.5 สินค้าคงเหลือ

งานระหว่างผลิตหรือติดตั้งแสดงมูลค่าตามราคาทุนมาตรฐาน (ซึ่งใกล้เคียงกับต้นทุนจริง) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ราคาทุนดังกล่าวหมายถึงต้นทุนในการผลิตทั้งหมดรวมทั้งค่าวัสดุการผลิตด้วย

วัตถุดิบ และวัสดุสิ้นเปลืองแสดงมูลค่าตามราคาทุน (วิธีถัวเฉลี่ย) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า และจะถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตเมื่อมีการเบิกใช้

ลงชื่อ กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

4.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์ตามวิธีเส้นตรง โดยประมาณการอายุการใช้งานของสินทรัพย์ในอัตราดังต่อไปนี้ :

อาคาร	-	20 ปี
ยานพาหนะ	-	5 ปี
อุปกรณ์โรงงานและเครื่องจักร	-	5 ปี
เครื่องตกแต่งติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	-	5 ปี
ยานพาหนะ	-	5 ปี
คอมพิวเตอร์	-	3-5 ปี

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดินและสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้างและตกแต่ง

4.8 สิทธิการเช่าและค่าตัดจำหน่าย

สิทธิการเช่าแสดงตามราคาทุนหลังหักค่าตัดจำหน่ายสะสม โดยตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุสัญญาเช่าที่เหลืออยู่

4.9 ภาษีเงินได้

บริษัทฯบันทึกภาษีเงินได้ตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

5. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

6. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นของบริษัทฯ ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	2556	2555
ลูกหนี้การค้า	1,813,529.04	2,484,239.70
รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ	3,852,462.21	5,210,791.99
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	<u>5,665,991.25</u>	<u>7,695,031.69</u>

7. สินค้ำคงเหลือ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 สินค้ำคงเหลือของบริษัทฯ ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	2556	2555
		(ปรับปรุงใหม่)
วัสดุและวัตถุดิบทางตรง	6,311,509.67	5,644,996.89
งานระหว่างผลิตและติดตั้ง	3,546,385.60	2,377,234.26
รวมสินค้ำคงเหลือ	<u>9,857,895.27</u>	<u>8,022,231.15</u>

8. เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน

เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันเป็นเงินฝากออมทรัพย์ซึ่งบริษัทฯ ได้นำไปค้ำประกันการออกหนังสือค้ำประกันการใช้ไฟฟ้าของบริษัทฯ ต่อการไฟฟ้านครหลวง (หมายเหตุ 14.2)

ลงชื่อ กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

9. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

รายละเอียด	หน่วย : บาท					
	ที่ดิน	อาคาร	ยานพาหนะ	อุปกรณ์โรงงาน และเครื่องจักร	เครื่องตกแต่ง เครื่องใช้และ อุปกรณ์สำนักงาน	สินทรัพย์ ระหว่างก่อสร้าง รวม
ราคาบุ:						
31 ธันวาคม 2555	8,822,639.44	19,074,617.10	6,358,593.24	13,614,045.91	14,517,453.83	75,620,924.23
ซื้อเพิ่ม	-	-	-	338,422.24	299,634.94	6,017,727.34
31 ธันวาคม 2556	8,822,639.44	19,074,617.10	6,358,593.24	1,395,2468.15	14,817,088.77	81,638,651.57
ค่าเสื่อมราคาสะสม :						
31 ธันวาคม 2555	-	8,851,847.73	6,211,742.00	13,297,453.57	13,967,325.25	42,328,368.55
ค่าเสื่อมราคา	-	951,006.42	82,799.60	154,398.62	341,515.77	1,529,720.41
31 ธันวาคม 2556	-	9,802,854.15	6,294,541.60	13,451,852.16	14,308,841.02	43,858,088.96
มูลค่าสุทธิตามบัญชี						
31 ธันวาคม 2555	8,822,639.44	10,222,769.37	146,851.24	316,592.34	550,128.58	33,292,555.68
31 ธันวาคม 2556	8,822,639.44	9,271,762.95	64,051.64	500,615.96	508,247.75	37,780,562.61
ค่าเสื่อมราคาเข้าห้บัญชี						
2555						1,653,267.65
2556						1,529,720.41

ที่ดินและอาคารบางส่วน ได้ถูกกำหนดไว้เป็นหลักทรัพย์กู้ยืมเงินกู้ยืมกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยหนึ่ง (หมายเลขข้อ 11)

ลงชื่อ กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

10. สิทธิการเช่าที่ดิน

	หน่วย : บาท	
	2556	2555
ยอดยกมา	2,400,000.00	3,300,000.00
ตัดจำหน่ายระหว่างปี	(900,000.00)	(900,000.00)
ยอดยกไป	1,500,000.00	2,400,000.00

11. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

	(ร้อยละต่อปี)	หน่วย : บาท	
		2556	2555
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	MLR	5,000,000.00	5,000,000.00
รวม		5,000,000.00	5,000,000.00

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นเงินกู้ยืมประเภทขายลดตั๋วสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศแห่งหนึ่งเป็นสกุลเงินบาท มีกำหนดชำระเมื่อทวงถาม บริษัทฯ ได้จดจำนองที่ดินและอาคารบางส่วน ไว้เป็นหลักประกันสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าว

12. เงินตรงจ่ายจากกรรมการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 เงินตรงจ่ายจากกรรมการของบริษัทฯ เป็นเงินตรงจ่ายเพื่อใช้หมุนเวียนชั่วคราวในบริษัทฯ โดยบริษัทฯ จะจ่ายชำระคืนเมื่อ มีเงินสดคงเหลือเพียงพอ

13. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ของบริษัทฯ คำนวณขึ้นจากกำไรสุทธิก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้หลังจากบวกกลับและหักออกด้วยค่าใช้จ่ายและรายได้ต่างๆ ที่ไม่อนุญาตให้ถือเป็นรายจ่ายและรายได้ในการคำนวณภาษีและหลังจากหักผลขาดทุนยกมาทางภาษี

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

14. การระงับข้อพิพาท

- 14.1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 บริษัทฯ มีภาระผูกพันอันเกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าที่ดินและอาคาร ระยะเวลาจำนวนหลายสัญญา ที่จะต้องจ่ายชำระค่าเช่าในอนาคตเป็นจำนวนเงินประมาณ 4.17 ล้านบาท ภายในระยะเวลาประมาณ 2 ปี (2555 : 6.81 ล้านบาท ภายในระยะเวลาประมาณ 1-3 ปี)
- 14.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 มีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนามของบริษัทฯ อยู่เป็นจำนวนเงิน 0.20 ล้านบาท อันเกี่ยวเนื่องกับการระงับข้อพิพาททางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ หนังสือค้ำประกันดังกล่าวค้ำประกัน โดยเงินฝากธนาคารของบริษัทฯ (2555 : 0.20 ล้านบาท)

15. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทฯ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2557

ลงชื่อ กรรมการ

(นายสุรศักดิ์ บ้านสวย)

ภาคผนวก ฅ

คู่มือและเอกสารประกอบสำหรับกรณีศึกษา

Progress 33 %

คำชี้แจง

คำชี้แจงทั่วไป

ท่านได้รับมอบหมายจากหัวหน้าฝ่ายให้ช่วยพิจารณาข้อมูลสินเชื่อเพิ่มเติมของ บริษัท บ้านสวย จำกัด ต่อจากเพื่อนร่วมงานของท่านที่ป่วยกะทันหัน ซึ่งเพื่อนของท่านได้ดำเนินการไว้เกือบเสร็จแล้ว เหลือเพียงขั้นตอนในการประเมิน Credit Scoring ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน จำนวน 9 ข้อ ซึ่งทำเสร็จสมบูรณ์แล้ว
2. องค์ประกอบด้านการสนับสนุนการกู้ยืม จำนวน 5 ข้อ ซึ่งทำเสร็จสมบูรณ์แล้ว
3. องค์ประกอบด้านการเงิน จำนวน 10 ข้อ ซึ่งทำเสร็จสมบูรณ์แล้วเพียง 5 ข้อ คงเหลืออีก 5 ข้อที่ท่านจะต้องทำ

เนื่องจากบริษัท บ้านสวย จำกัด เป็นลูกค้าชั้นดี ธนาคารเห็นว่าการอนุมัติสินเชื่อในครั้งนี้ จะทำให้เกิดประโยชน์กับธนาคาร และการอนุมัติสินเชื่อรายนี้ไม่มีปัจจัยด้านการแข่งขันกับธนาคารอื่นมาเกี่ยวข้อง

ข้อมูลที่ท่านจะได้รับมีดังต่อไปนี้

	เอกสารในคู่มือ	ข้อมูลบนหน้าจอ
ข้อมูลโดยสรุปเกี่ยวกับบริษัทผู้ขอสินเชื่อ	/	/
รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน (ได้รับการตรวจสอบแล้วจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่สังกัดสำนักงานสอบบัญชีที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ จึงทำให้ข้อมูลทางการเงินในงบการเงินดังกล่าวรวมถึงรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง)	/	/
Credit Scoring		/

สิ่งที่ท่านต้องทำ

1. ให้ท่านคำนวณหาอัตราส่วนทางการเงินตามลำดับความสำคัญ ใน Credit Scoring เฉพาะอัตราส่วนทางการเงิน 5 ข้อในองค์ประกอบที่ 3(องค์ประกอบด้านการเงิน) ที่ยังไม่ได้อัดโน้ตแนบสินเชื่อ โดยเมื่อท่านคำนวณในอัตราส่วนทางการเงินเสร็จแล้ว ระบบจะให้คะแนนสินเชื่อตามเกณฑ์ของธนาคารโดยอัตโนมัติ
2. เมื่อท่านดำเนินการตามข้อ 1 ครบทั้ง 5 อัตราส่วนแล้ว ระบบจะคำนวณและแสดงคะแนนสินเชื่อรวมและคุณภาพสินเชื่อของบริษัท บ้านสวย จำกัดโดยอัตโนมัติ รวมถึงจะแสดงช่วงของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (Over Prime Rate) ที่สอดคล้องกับคุณภาพสินเชื่อซึ่งจะไปตามเกณฑ์ของธนาคาร โดยจะแสดงเป็นกล่องข้อความอยู่ด้านล่างของ Credit Scoring ซึ่งท่านสามารถลากอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มที่ท่านต้องการแล้วนำไปปล่อยในช่องที่กำหนดไว้ (Drag and Drop) ช่วงของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มตามคุณภาพสินเชื่อ แสดงได้ดังนี้
 - คุณภาพดีมาก อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มอยู่ระหว่าง 0.00 – 1.00 %
 - คุณภาพดี อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มอยู่ระหว่าง 1.25 – 2.00 %
 - คุณภาพปานกลาง อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มอยู่ระหว่าง 2.25 – 3.00 %
 - คุณภาพต่ำ อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มอยู่ระหว่าง 3.25 – 5.00 %

*** ช่วงของอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มจะเป็นขั้นละ 25 Basis point (0.25 %) ****

คำตอบแทนและการชิงรางวัล

1. เพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณจากผู้วิจัย ทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าของท่านเพื่อเข้าร่วมการทดลอง (ไม่ว่าจะทำการทดลองเสร็จหรือไม่ก็ตาม) จะได้รับของสมนาคุณ เป็นบัตรของขวัญจำนวน 200 บาท
 2. ท่านที่สามารถระบุอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม (Over Prime Rate) ได้ตรงหรือใกล้เคียงกับผลที่เป็น เอกฉันทจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมากที่สุด จะได้รับรางวัลพิเศษเพิ่มเติม เป็นบัตรของขวัญจำนวน 5,000 บาท
- ในกรณีที่มิได้ตรงหรือใกล้เคียงมากกว่า 1 ท่าน ผู้วิจัยจะใช้วิธีสุ่มขึ้นมาให้เหลือเพียง 1 ท่าน ทั้งนี้ทุกท่านจะได้รับทราบผลทาง e-mail ตามที่ท่านได้แจ้งไว้ ภายในเวลา 1 เดือน

ไปส่วนถัดไป

Progress 44 %

ข้อมูลกรณีศึกษา

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริษัท

- บริษัทดำเนินธุรกิจหลักในการรับออกแบบ ผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องเรือนและตกแต่งภายในภายใต้เครื่องหมายการค้าจดทะเบียน
- กลุ่มลูกค้าหลักเป็นลูกค้ารายย่อยประมาณร้อยละ 80 ของรายได้ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 20 เป็นรายได้จากการรับเหมาของโครงการอสังหาริมทรัพย์
- ปัจจุบันดำเนินธุรกิจหลักอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยโรงงานตั้งอยู่ที่บางมดและติวานนท์ และมีสำนักงานขายตั้งอยู่ที่ทองหล่อ
- บริษัทนี้เป็นธุรกิจครอบครัว ก่อตั้งมาประมาณ 10 ปี เป็นธุรกิจขนาดกลาง รายได้จากการขายและบริการรวมประมาณ 60-70 ล้านบาทต่อปี โดยมีอัตรากำไรขั้นต้นอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30-35
- การแข่งขันในอุตสาหกรรมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเป็นงานดีไซน์เฉพาะรายและบริษัทมุ่งเน้นกลุ่มลูกค้าระดับสูง (High-ended) เท่านั้น

ประวัติการเงินที่มีอยู่กับธนาคาร

บริษัทเป็นลูกค้าของธนาคารมาตั้งแต่ก่อตั้งบริษัท มีประวัติเป็นลูกค้าขั้นดีมาโดยตลอด มีธุรกรรมอยู่กับธนาคารหลายประเภท เช่น เงินฝาก เงินเบิกเกินบัญชี ธนาคาร การออกหนังสือค้ำประกันและเงินกู้ยืมประเภทตัวเงินระยะสั้น เป็นต้น

ปัจจุบันภาระหนี้ที่มีอยู่กับธนาคาร ได้แก่

- กู้ยืมระยะสั้น (Revolving loan) ประเภทขยายลดตัวสัญญาใช้เงิน จำนวน 5 ล้านบาท มีกำหนดชำระเมื่อทวงถาม บริษัทได้จัดจ้างที่ดินและอาคารโรงงานที่ถนนติวานนท์ ราคาตามบัญชีประมาณ 14.4 ล้านบาท และราคาประเมินประมาณ 40 ล้านบาท (ประเมินโดยผู้ประเมินอิสระในระหว่างปี 2556) มีการคิดอัตราดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี ประเภทเงินกู้แบบมีระยะเวลา (Minimum Loan Rate: MLR)
- วงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารจำนวน 5 ล้านบาท ค่าประกันส่วนตัวโดยเงินฝากประจำของกรรมการของบริษัท มีการคิดอัตราดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำวงร้อยละ 2 ต่อปี (Fixed+2%) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 บริษัทไม่มียอดเงินเบิกเกินบัญชี

วัตถุประสงค์และรายละเอียดโดยสรุปของเงินกู้ยืมเพิ่มเติม

- บริษัทต้องการเงินกู้ยืมระยะยาวเพิ่มเติมจำนวน 5 ล้านบาท โดยการผ่อนชำระภายในระยะเวลา 5 ปี เป็นรายเดือน (จากการคำนวณที่อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี จะต้องผ่อนประมาณ 100,000 บาทต่อเดือน) เพื่อใช้ในการจัดหาที่ดินและสำนักงานขายแห่งใหม่ในจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตมีการขยายตัวของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในอัตราที่สูง โดยเฉพาะบ้านเดี่ยวราคาสูงเกินกว่า 5 ล้านบาท ซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าที่สำคัญของบริษัท โดยเงินกู้ยืมดังกล่าวใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันร่วมกับเงินกู้ยืมระยะสั้นข้างต้น
- การเปิดตลาดใหม่ที่จังหวัดภูเก็ตนี้ บริษัทไม่จำเป็นต้องขยายกำลังการผลิตเพิ่มเติม เนื่องจากปัจจุบันยังใช้กำลังการผลิตยังไม่เต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องลงทุนในด้านการผลิตเพิ่มเติม
- ประมาณยอดขายของจังหวัดภูเก็ตในช่วง 3 ปีแรกภายหลังก่อสร้างสำนักงานเสร็จ อยู่ที่ประมาณ 10 ล้านบาทต่อปี และปีที่ 4-5 อยู่ที่ประมาณ 15 ล้านบาทต่อปี
- อัตรากำไรขั้นต้นของสำนักงานขายแห่งใหม่นี้ จะอยู่ที่ร้อยละ 20-25 ซึ่งต่ำกว่าของสำนักงานขายในกรุงเทพฯ เนื่องจากค่าขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้น

[ไปส่วนถัดไป](#)

ภาคผนวก ญ

แบบจำลองคะแนนสินเชื่อ

Progress 66 %

ปัจจัย	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	อัตราถ่วง น้ำหนัก	คะแนน รวม
	1	2	3			
1.องค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน = 30%						
อายุของธุรกิจ (ปี)	น้อยกว่า 2	2-7	มากกว่า 7	3		
ลักษณะของธุรกิจ	บุคคลธรรมดา	ห้างหุ้นส่วน	บริษัทจำกัด	3		
แหล่งข้อมูลทางการค้า#1-ประวัติการจ่ายชำระ	เกินกำหนด > 30 วัน	เกินกำหนด 10-30 วัน	เกินกำหนด 0-10 วัน	3		
แหล่งข้อมูลทางการค้า#2-ประวัติการจ่ายชำระ	เกินกำหนด > 30 วัน	เกินกำหนด 10-30 วัน	เกินกำหนด 0-10 วัน	3		
แหล่งข้อมูลทางการค้า#3-ประวัติการจ่ายชำระ	เกินกำหนด > 30 วัน	เกินกำหนด 10-30 วัน	เกินกำหนด 0-10 วัน	3		
ลูกค้าหลัก - < 75% ของยอดขาย	น้อยกว่า 2 ราย	2-5 ราย	มากกว่า 5 ราย	3		
การจัดอันดับความน่าเชื่อถือ - เจ้าของ*	ต่ำกว่ามาตรฐาน	มาตรฐาน-สูงกว่ามาตรฐาน	สูงกว่ามาตรฐานมาก	2		
การจัดอันดับความน่าเชื่อถือ - ผู้ค้าประกัน*	ต่ำกว่ามาตรฐาน	มาตรฐาน-สูงกว่ามาตรฐาน	สูงกว่ามาตรฐานมาก	2		
การจัดอันดับความน่าเชื่อถือ - ธุรกิจ*	ต่ำกว่ามาตรฐาน	มาตรฐาน-สูงกว่ามาตรฐาน	สูงกว่ามาตรฐานมาก	2		
* กรณีสืบหาได้จาก Credit Bureau				24	1.11	26.67
2.องค์ประกอบด้านการสนับสนุนการกู้ยืม = 30%						
ประเภทการจ่ายชำระ - เงินต้นดอกเบี้ย	เงินเบิกเกินบัญชี	รายไตรมาส	รายเดือน	3		
กำหนดระยะเวลาในการชำระ	มากกว่า 5 ปี	1-5 ปี	ไม่เกิน 1 ปี	2		
หลักประกันค้ำประกัน	น้อยกว่า 1.25 เท่า	1.25-2 เท่า	มากกว่า 2 เท่า	3		
ประเภทของหลักประกัน	สภาพคล่องต่ำ	สภาพคล่อง 25-50 %	สภาพคล่อง 50-100%	3		
ประเภทของอุตสาหกรรม	ความเสี่ยงสูง	ความเสี่ยงปานกลาง	ความเสี่ยงต่ำ	2		
				13	2.00	26.00
3.องค์ประกอบด้านการเงิน = 40%						
1	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E)	> 2.25	1.75 - 2.25	< 1.75		
2	อัตราค่าโรจากรายการดำเนินงาน	< 10%	10 - 20%	> 20%	2	
3	อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนรวม	< 5%	5-10%	> 10%	3	
4	อัตราส่วนของเงินทุนหมุนเร็ว (Quick Ratio)	< 0.75	0.75-1.25	> 1.25		
5	อัตรากำไรขั้นต้นโดยของยอดขาย	< 5%	5-20%	> 20%		
6	อัตรากำไรสุทธิ (Net Margin)	< 1.5%	1.5-5%	> 5%		
7	อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (DSCR)	< 1.2	1.2-2	> 2	3	
8	ระยะเวลาเรียกเก็บหนี้ (Receivable Turnover)	> 120	60-120	< 60	3	
9	ระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้า	> 180	90-180	< 90		
10	อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้ (Debt Leverage)	> 5	1.5-5	< 1.5	3	
					1.33	

คะแนนรวม	
คุณภาพสินเชื่อ	
อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม	

ไปส่วนถัดไป

© 2015 - Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University

ภาคผนวก ก

หน้าจอแสดงหน้าตาंतरการคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน

บริษัท บ้านสวย จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556

	หมายเหตุ	2556	2555
(หน่วย : บาท)			
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		3,248,821.84	2,605,167.29
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	5	5,665,991.25	7,695,031.69
สินค้าคงเหลือ	6	9,857,895.27	8,022,231.15
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		740,574.21	575,749.23
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		19,513,282.57	18,808,179.36

อัตรากำไรสุทธิ (Net Margin)

กำไรสุทธิ

=

รายได้จากการขาย

9857895.27

=

8022231.15

= 12.15

BS CE CA

1 2 3 + Close

4 5 6 - Use

7 8 9 * Erase

0 = /

Page: 1 of 7 Automatic Zoom

บริษัท บ้านสวย จำกัด

ภาคผนวก ก

หน้าจอแสดงวิธีกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม

3	อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุนรวม	< 5%	5-10%	> 10%	3		
4	อัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็ว (Quick Ratio)	< 0.75	0.75-1.25	> 1.25	1		
5	อัตราการเติบโตของยอดขาย	< 5%	5-20%	> 20%	1		
6	อัตรากำไรสุทธิ (Net Margin)	< 1.5%	1.5-5%	> 5%	3		
7	อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (DSCR)	< 1.2	1.2-2	> 2	3		
8	ระยะเวลาเรียกเก็บหนี้ (Receivable Turnover)	> 120	60-120	< 60	3		
9	ระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้า	> 180	90-180	< 90	1		
10	อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้ (Debt Leverage)	> 5	1.5-5	< 1.5	3		
					23	1.33	30.59

อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม				
1.250%	1.500%	1.750%	2.000%	

คะแนนรวม	75.93
คุณภาพสินเชื่อ	ดี
อัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่ม	1.750%

[ไปส่วนถัดไป](#)

© 2015 - Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University



ภาคผนวก ฐ

คำถามเพื่อวัดความเข้าใจ

Progress 88 %

ให้ท่านกรอกข้อมูลเกี่ยวกับกรณีศึกษาของการทดลอง ตามความเข้าใจของท่าน

- ในระหว่างที่ท่านคำนวณอัตราส่วนทางการเงินในส่วนที่ผ่านมา ท่านได้ปรับตัวเลขจากงบการเงินที่ท่านได้รับหรือไม่
 - ไม่ได้ปรับตัวเลข (ใช้ตัวเลขจากงบการเงิน)
 - ได้ปรับตัวเลขบางจำนวน
- ท่านมีความเชื่อมั่นต่อความถูกต้องของงบการเงินที่ท่านได้รับมากน้อยเพียงใด

ไม่เชื่อมั่นเลย

50

เชื่อมั่นมากที่สุด
- จากกรณีศึกษาข้างต้นได้ระบไว้ว่า “งบการเงินได้รับการตรวจสอบแล้วโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความน่าเชื่อถือ” ถ้าผู้วิจัยเปลี่ยนเป็นระบุว่า “งบการเงินดังกล่าวได้รับการตรวจสอบแล้วโดยสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big4)” แทน ความเชื่อมั่นต่องบการเงินข้างต้นของท่าน จะเปลี่ยนไปหรือไม่
 - ไม่เปลี่ยนแปลง
 - เปลี่ยน โดยเชื่อมั่นมากขึ้น
 - เปลี่ยน โดยเชื่อมั่นลดลง
4. e-mail ที่สามารถติดต่อเพื่อแจ้งผลขิงรางวัล (Optional)

เสร็จสิ้นแบบสำรวจ

ภาคผนวก ข

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างความน่าเชื่อถือของงบการเงิน กับทัศนคติต่อความเสี่ยง พฤติกรรมการ

ค้นหาข้อมูลทางการเงินและต้นทุนการกู้ยืม

ชื่อผู้วิจัย นายจตุรวิทย์ เขียวระอุ่ม ตำแหน่ง - ไม่มี -

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย (ที่ทำงาน) ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ชั้น 2 อาคารไชยยศสมบัติ 3
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330 โทรศัพท์ 089-661-3661

ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัยก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย มีความจำเป็นที่ท่านควรทำความเข้าใจว่างานวิจัยนี้ทำเพราะเหตุใด และเกี่ยวข้องกับอะไร กรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ไม้ชัดเจนได้ตลอดเวลา

วัตถุประสงค์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้ข้อมูลทางการเงินของผู้ใช้ซึ่งงบการเงินซึ่งแบ่งได้เป็นสองกลุ่มหลัก คือ กลุ่มผู้ลงทุน และกลุ่มผู้ให้กู้ยืม เนื่องจากระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นระบบที่พึ่งพิงสถาบันการเงิน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์เป็นหลัก ธนาคารพาณิชย์จึงเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญที่สุดของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจ SME ซึ่งตามข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ระบุว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย มาจาก SME ถึงร้อยละ 38

กลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาในกลุ่มผู้ให้กู้ยืม ซึ่งก็คือเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้ใช้งบการเงินกลุ่มใหญ่ที่สุดและมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาศึกษาคือเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อที่มีประสบการณ์ในการวิเคราะห์สินเชื่อให้กับวิสาหกิจขนาดกลางมากกว่า 3 ปี

สิ่งที่ต้องทำ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะทำการทดลองเป็นรายบุคคลผ่านโปรแกรมประยุกต์ ในโปรแกรมดังกล่าวท่านจะได้รับชมวิดีโอคำแนะนำการทดลอง เมื่อรับชมเสร็จท่านจะต้องทำ

- แบบทดสอบทัศนคติต่อความเสี่ยง และ
- คำนวณอัตราส่วนทางการเงิน 5 อัตราส่วนในแบบจำลองความเสี่ยงสินเชื่อและกำหนดอัตราดอกเบี้ยส่วนเพิ่มให้กับบริษัทที่ใช้เป็นกรณีศึกษา

สถานที่-เวลา

สถานที่ - (ตามแต่ที่ได้นัดหมายกับธนาคารที่ตอบรับเข้าร่วมการทดลอง)

ระยะเวลา - ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะใช้เวลาในการทดลองโดยประมาณ 30-45 นาที

การสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

การเข้าร่วมในการวิจัยของท่านเป็นโดยสมัครใจ และสามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผลและไม่สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ และในระหว่างการทดลอง หากท่านต้องการหยุดทำการทดลองท่านสามารถคลิกปุ่ม “ออกจากแบบสอบถาม” ซึ่งอยู่ด้านบนขวามือของทุกๆ หน้า ได้ตลอดเวลา

ค่าเสียเวลา

ผู้วิจัยจะมีบัตรของขวัญเป็นค่าเสียเวลาให้ท่านจำนวน 200 บาท

ความเสี่ยงจากการเข้าร่วมการวิจัย

การเข้าร่วมวิจัยดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงใดๆ ต่อหน้าที่การงานของท่าน

นโยบายการเก็บรักษาข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ในคอมพิวเตอร์ซึ่งมีรหัสผ่านเพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูล ดังนั้นท่านจึงมั่นใจได้ว่าข้อมูลจากการทดลองนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ และผู้วิจัยขอยืนยันว่าผลจากการทดลองนี้จะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การรายงานผลจะเป็นภาพรวม โดยไม่อ้างอิงคำตอบของผู้ใดผู้หนึ่งหรือธนาคารใดธนาคารหนึ่งเป็นการเฉพาะ

หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอย จุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147 หรือ 0-2218-8141 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายจตุรวิทย์ เขียวชะอุ่ม สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี 2539 และได้เข้าเริ่มงานกับบริษัท สำนักงานอวิวาย จำกัด ระหว่างทำงานได้เข้าศึกษาต่อที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ในปี 2544 และได้เป็นผู้สอบบัญชี รับอนุญาตในปีเดียวกันนั้น ในระหว่างปี 2546 ถึง 2548 ได้เข้าทำงานกับธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ แบงก์กิง คอร์ปอเรชั่น จำกัด – สาขากรุงเทพฯ และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ต่อมาปี 2548 ได้เป็นอาจารย์ประจำที่คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และ ในปี 2550 ได้รับทุนจากโครงการ Global Intensive Faculty Training Program (GIFT Program) ให้ไปอบรมระยะสั้นที่ Washington State University ประเทศสหรัฐอเมริกา จากนั้นได้รับทุนการศึกษาจากทางมหาวิทยาลัยให้มาศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก สาขาการบัญชี ที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี 2552